

Mór város integrált településfejlesztési stratégiája

II. STRATÉGIA

KDOP-6.2.1/K-13-2014-0002

„Közép-Dunántúli Operatív Program – Fenntartható
településfejlesztés a kis- és középvárosokban – Integrált
Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása”

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Készült: a Belügyminisztérium megbízásából
a KDOP-6.2.1/K-13-2014-0002 sz. projekt keretében

Készítette: **KD-ITS KONZORCIUM**

Konzorciumvezető: ***Közép-Pannon Regionális Fejlesztési Zrt.***

- A konzorcium tagjai:
- *Ex Ante Tanácsadó Iroda Kft.*
 - *Lechner Lajos Tudásközpont Területi, Építésügyi, Örökségvédelmi és Informatikai Nonprofit Kft.*
 - *MAPI Magyar Fejlesztési Iroda Zrt.*
 - *PESTTERV Pest megyei Terület-, Település-, Környezet Tervező és Tanácsadó Kft.*
 - *TRENECON COWI Tanácsadó és Tervező Kft.*
 - *VÁROS-TEAMPANNON Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.*

Mór – Budapest – Székesfehérvár, 2015.

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	5
1 KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	7
1.1 A stratégiai fejlesztési célok meghatározása	7
1.1.1 Jövőkép:	7
1.1.2 A jelenlegi alaphelyzethez kapcsolódó átfogó cél:	7
1.1.3 Átfogó cél stratégiai elemei:	7
1.1.4 Beavatkozási területek:.....	8
1.1.5 Részcélok:.....	8
1.2 tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása	14
2 A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK	16
2.1 A beavatkozások típusai	16
2.2 Akcióterületek kijelölése	16
2.2.1 Akcióterület: Városközpont (VK).....	18
2.2.2 Akcióterület: Gazdaságfejlesztési terület (GT).....	19
2.2.3 Akcióterület: Pincés utcák (PU).....	20
2.2.4 Akcióterület: Délkeleti városrész (DK)	21
2.2.5 Akcióterület: Szegregációs veszély miatt kezelendő területek – Felsődobos, Árkpuszta (SZ).....	22
2.2.6 Akcióterület: Kertváros (KV).....	24
2.3 A tervezett fejlesztések bemutatása	26
2.3.1 Az egyes fejlesztési projektjavaslatok és a városi célok kapcsolata.....	28
2.3.2 Az egyes projektek rövid bemutatása	31
2.4 A településfejlesztési akciók vázlatos pénzügyi terve és ütemezése	52
3 ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM	61
3.1 A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések	61
3.1.1 Antiszegregációs szemlélet és esélyegyenlőség biztosítása	61
3.1.2 Az elszegényedés megelőzése, negatív hatásainak kivédése	62
3.1.3 A hátrányos helyzetű lakosság gyermekeinek nevelési-oktatási integrációja	62
3.2 A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedések	62

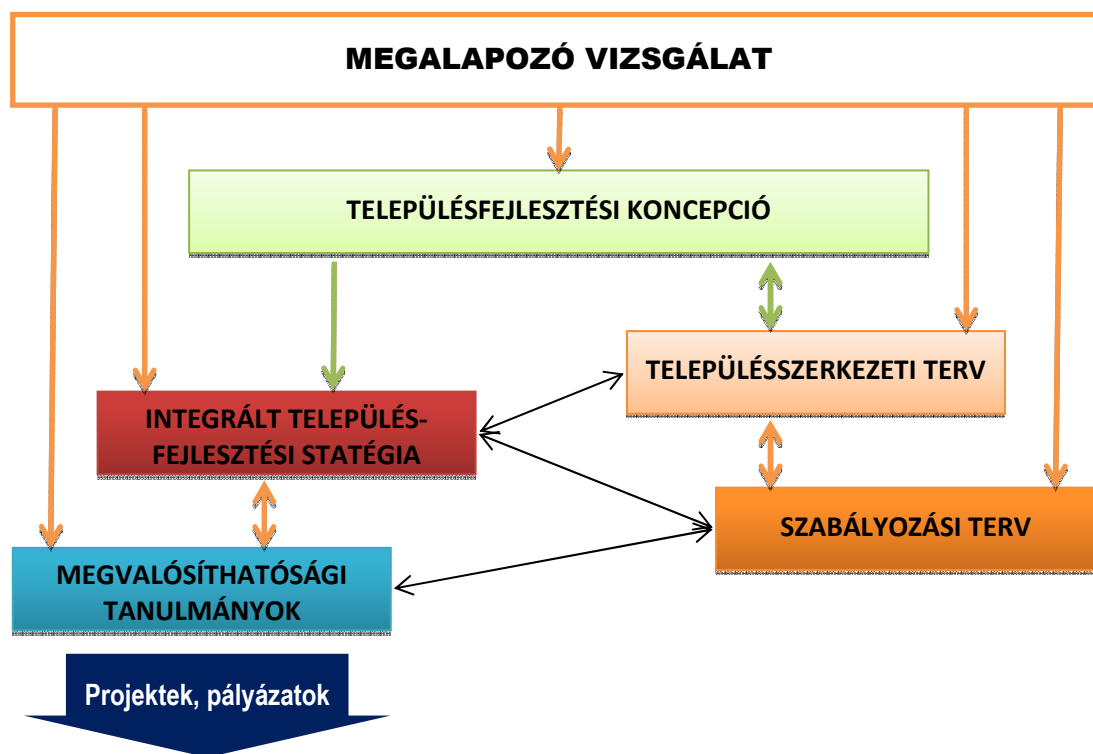
3.3	A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések.....	63
4	A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	64
4.1	Külső összefüggések.....	64
4.2	Belső összefüggések.....	71
4.3	Projektek és projekt területek egymásra gyakorolt hatása.....	72
5	A MEGVALÓSÍTHATÓSÁG KOCKÁZATAI	76
6	A MEGVALÓSÍTÁS ESZÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE	79
6.1	A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek.....	79
6.2	A stratégia megvalósításának szervezeti keretei.....	80
6.3	Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok.....	81
6.4	Monitoring rendszer kialakítása.....	82
6.4.1	A monitoring rendszer felépítése, működése.....	84
6.4.2	Az indikátorok rendszere	86
7	MELLÉKLET	91

BEVEZETÉS

A Belügyminisztérium EU-s források igénybevételével a **járásszékhelyek** számára pénzügyi és szakmai támogatást nyújt a stratégiai tervezési feladatokhoz a „Fenntartható településfejlesztés a kis-, és középvárosokban – Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása ” című projekt keretében. Ennek eredményeként az ország összes járásszékhelyére egy időben, egymással párhuzamosan történik a korábbi IVS-ek felülvizsgálata, az Integrált Településfejlesztési Stratégiák (ITS) elkészítése a 314/2012. (XI.8) Kormányrendeletben foglaltaknak megfelelően.

A jogszabályi előírásokból, de a tervezési logikából is fakadóan az ITS egy **átfogó tervezési rendszer** egyik eleme. A rendszer alapelemeit és azok egymásra épülését az alábbi ábra foglalja össze.

A településfejlesztési és -rendezési tervek rendszere

A stratégia elkészítését részletes helyzetfeltáró, helyzetelemző és helyzetértékelő munkarészekből álló **Megalapozó vizsgálat** előzte meg.

A **Megalapozó vizsgálat** számos tématerületet elemezve mutatja be a város térségi szerepkörét, társadalmi és gazdasági helyzetét, településrendezési háttérét, a stratégia-alkotás számára meghatározva a város és az egyes városrészek legfőbb erősségeit, gyengeségeit, illetve a külső környezet városfejlesztési szempontból releváns jellemezőit. E munkafázis eredményeit külön dokumentumban összegeztük.

A **stratégia-alkotás** fázis a megalapozó vizsgálaton és a településfejlesztési koncepción túl a korábbi IVS-ben foglaltakra és megvalósításának tapasztalataira, továbbá az egyéb releváns helyi koncepciókra és programokra támaszkodott. A vizsgálat tárgyát képezte a stratégiában megfogalmazott fejlesztések összhangját a hatályos Településszerkezeti Tervvel is (mai szükség esetén a Szerkezeti Tervre vonatkozó módosítási javaslatokat is generálhat). Mindezek mellett a stratégia-alkotás fontos inputját jelentette a tervezési folyamatot végigkísérő partnerség (szakmai konzultációk, munkacsoport ülések, workshopok); a helyi társadalom, a gazdasági és civil szféra szereplői véleményének, elképzeléseinek megismerése.

A munka eredményeként megalkotott **Integrált Településfejlesztési Stratégia** jelen dokumentumban ölt testet. E stratégia a város **középtávú** fejlesztési irányait, célrendszerét, az ezek elérése érdekében tervezett beavatkozásokat, továbbá a megvalósítás és nyomon követés eszközeit és módszereit rögzíti. Legfontosabb célja, hogy stratégiai tervezés eszközeivel segítse elő a következő 5-8 év városfejlesztési tevékenységeinek eredményességét és jó alapot nyújtson a különböző pályázatok előkészítéséhez és támogatások megvalósításához.

A stratégia akkor válhat eredményessé, ha:

- annak segítségével a város ki tudja használni fejlődési potenciálját;
- olyan módon kerül kialakításra, hogy azt a lehető legnagyobb mértékben tudják **támogatni** az EU Strukturális és Beruházási alapjai;
- a célok és azok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek (projektek) döntő részben meg is valósulnak a 2014-2020-as időszakban, kihasználva az uniós támogatások adta lehetőségeket;
- a városban a fejlesztések térben és időben egymással összehangoltan valósulnak meg;
- az ITS a városfejlesztés különböző szereplői közötti kommunikáció eszközévé válik;
- az abban foglalt kiszámítható, világos célrendszer révén a közszféra mellett a magánszféra fejlesztéseit is képes ösztönözni;
- ha a fejlesztési tervek kidolgozásánál folyamatosan használják és karbantartják a változások figyelembevételével.

1 KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

1.1 A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

Tekintettel a helyzetértékelésben feltárt adottságokra, a SWOT elemzés eredményére, valamint a stratégiai keretet alkotó dokumentumokra, Mór város 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó stratégiai célrendszere a következő:

1.1.1 Jövőkép:

Egy olyan város kialakítása, mely 14-16 000 fő, hagyományait őrző és ápoló, kiegyensúlyozott életű különböző nemzetiségű lakossal rendelkezik, vonzza a turistákat, illetve ahol jó élni, kedvezőek a munkalehetőségek, magas színvonalúak a közösségi szolgáltatások, a szociális gondoskodás, és az Önkormányzat a járás településeinek fejlődését és együttműködését is biztosítja.

1.1.2 A jelenlegi alaphelyzethez kapcsolódó átfogó cél:

Legyen Mór a lakosságszám szinten tartásával egy **kellemes, élhető kisváros**, - sajátos **nemzetiségi hagyományokkal**, fejlett **ipari háttérrel**, a jó természeti-területi adottságok megőrzésével - és jól lássa el a járási vezető szerepet.

Jobban kifejtve az átfogó célt: a város jelenlegi hangulatának megőrzése mellett kell, szinten tartani, vagy kismértékben növelni lakosság létszámát, a fiatalok számára vonzóvá tenni a letelepedést, minőségi munkalehetőségeket biztosítani, és kedvező működési környezetet nyújtani diverzifikált **ipari és szolgáltatási ágazatoknak**, növelve a helyben foglalkoztatottak arányát. A város erősítse *nemzetiségi hagyományait kulturális arculatát és borkultúrájával együtt* tegye hatékonyá **turisztikai kínálatát**. A környező kistelepülések fejlesztéseinek koordinálásával és közösségi szolgáltatások nyújtásával segítse az egész térség fejlődését.

1.1.3 Átfogó cél stratégiai elemei:

- *A város lakosság létszámának szinten tartása, vagy kismértékű növelése,*
- *A nemzetiségi hagyományok megőrzésének biztosítása,*
- *Minden korosztály és lakos számára jó élettér biztosítása, a fiatalok szívesen maradjanak itt, vagy más településekről jövének, szívesen települjenek le, a fiatalok teljes foglalkoztatásának segítése helyett: a fiatalok vagy más településről érkezők városba vonzása és megtartása, foglalkoztatásuk elősegítése*
- *Az idősek részére koruknak megfelelő foglalkoztatás szervezése, aktív tevékenységük kiterjesztése*

- *A gyorsan változó világhoz alkalmazkodni tudó, rugalmas, többszintű vállalkozói szerkezet kialakításának területi, jogi, infrastrukturális, K+F feltételek biztosítása,*
- *Kulturális örökségeket és hagyományokat bemutató turisztikai célpont kialakítása,*
- *A közösségi szolgáltató rendszer fejlesztése a természeti-területi erőforrások kihasználásával*
- *Területi központi szerep fejlesztése.*

Az átfogó cél reflektál a SWOT elemzésből is kirajzolódó legfontosabb beavatkozási területekre, és tartalmazza mindazon célokat és fejlesztéseket, melyek a jövőkép eléréséhez szükségesek.

1.1.4 Beavatkozási területek:

A három legfontosabb beavatkozási terület (ITS stratégiai célterületei) az alábbiak:

- Gazdaságfejlesztés: a vállalkozói környezet fennmaradásának és fejlődésének biztosítása
- Társadalom, emberi erőforrás fejlesztése: a lakosság hosszú távú társadalmi aktivitásának és jó életnívójának a fenntartása
- Épített és természeti környezet fejlesztése: az itt élő emberek életét és vállalkozások működését, szolgálja ki és tegye könnyebbé.

1.1.5 Részcélok:

A három beavatkozási területet további részcélokra lehet osztani a főbb tartalmi elemekkel:

1.1.5.1 Diverzifikált gazdasági szerkezet, fejlett KKV-szektor, az innováció-vezérelt gazdaság igényeihez igazodó, helyi munkavállalói bázis

- Versenyképes vállalkozások fejlődésének segítése, infrastrukturális és területi bővítés biztosításával
- Jelenlegi K + F tevékenységek megerősítése fejlesztésének elősegítése
- Minőségi foglalkoztatás bővítésének segítése

Részletezve:

A Móri járás gazdaságát erőteljes ipari jelleg jellemzi, a járásközpontban az autóalkatrész gyártás, a járműiparhoz kapcsolódó ágazatok kiemelkedő jelentőséggel bírnak. A település gazdasági szereplőkhöz köthető helyi adóbevételei meghatározó módon segítik a járásközpont életét, azonban az meghatározó módon az iparból származik, kulcsszereplői a többnyire külföldi tulajdonú, járműipari közepes- és nagyvállalatok. A gazdasági szereplők palettájának szélesítéséhez a helyi kis- és középvállalkozói munkaadók rétege bővítésre, üzleti feltételeik megerősítésre szorulnak, a településen jelentkező hozzáadott érték növelendő. A versenyképes működéshez otthont adó gazdasági területek kapacitásainak bővítése és színvonalának növelése a meglévőekhez kapcsolódó területek beintegrálásával és infrastrukturális fejlesztésével célszerű – e téren a „Móri Észak-nyugati Ipari Park” és a Velegi út mentén elhelyezkedő területek kerülhetnek a fejlesztés középpontjába.

A városban a foglalkoztatási mutatók alacsony szintet értek el, ugyanakkor az emeltszintű, speciális szaktudást kevésbé igénylő munkavégzéssel alacsony jövedelmi szintet tudnak csak elérni a munkavállalók. A jelenség lakossági vásárlóerőre gyakorolt negatív hatás továbbgyűrűzve jelentkezik

a kiskereskedelmi és szolgáltató szektorban, a városlakók életminőségében, a migrációs folyamatokban. A járásközpont fontos célja, hogy a városban foglalkoztatott, magasan kvalifikált munkaerő (speciális szakmunkások, szakképzett technikusok, mérnökök) aránya növekedjék, hozzájárulva ezzel a település jellemző jövedelmi szintjének emelkedéséhez és a gazdaság szektorális egyoldalúságának oldásához. A város célja mindehhez igazodó képzési és foglalkoztatási feltételeket biztosítani, foglalkoztatói apartmanokat kialakítani, segíteni az otthonteremtést, letelepedést - növelve a helyben foglalkoztatott, kvalifikált munkaerő arányát.

A település vállalkozásai által megtermelt hozzáadott érték növelése érdekében a munkavállalói tudásbázis magasabb szintre emelése, a kutatás, technológiai fejlesztés és innováció megerősítése a járásközpont önkormányzatának kifejezett szándéka. A célok eléréséhez járulhat hozzá egy Képző- és Innovációs Központ létrehozása, amely innovációs és szolgáltató központként, duális szakképző-helyként működve széleskörű háttérrel nyújthat a vállalkozások versenyképességének fokozásához, a munkavállalói tudásszint emeléséhez.

A térség gazdaságának kulcsiparágára (járműipar) épülő, hálózati alapú fejlődéséhez a Vértes-Duna Járműipari Klaszter további bővítése és szolgáltatásainak fejlesztése kiemelt célja a járás önkormányzatainak – a stratégiai szövetség vállalkozásai az említett duális szakképzési rendszer beindításának és fenntartható működtetésének gyakorlat-orientált szereplői.

A gazdasági szerkezet kiegyensúlyozottságára való törekvést a szőlészet-borászat hagyományaira és egyéb mezőgazdasági tevékenységekre alapozott fejlesztések is támogatják – erősítve a mezőgazdasági „termelés-felvásárlás-feldolgozás” kapcsolatrendszert, a meglévő kereskedelmi tereket korszerűsítve, új piactereket létrehozva. A képviselő-testület által elfogadott tervek egy kereskedelmi-szolgáltató központ komplex fejlesztését, a városi vásárcsarnok elhelyezését, valamint egy városközpont-hoz méltó utcakép, többfunkciós városi tér létrehozását, részeként „Mór Városi Pince” kialakítását tűzik ki célul.

1.1.5.2 Idelátogatókat vonzó környezet, magas színvonalú turisztikai szolgáltatások és programok

- Csábító turistacélpont legyen a város, vonzza az aktív turizmus képviselőit
- Borturizmus, a Móri Ezerjő széleskörű népszerűsítése

Részletezve:

A járást a Vértes és Bakony hegységek jelenléte, egyedülálló állat és növényvilága, a Vértesi Tájvédelmi Körzet által érintett, színvonalas borkultúrájú Móri Borvidék, a térség sokszínű rendezvénykínálata, gazdag épített, történelmi öröksége vonzó turisztikai desztinációvá teszik. Az elmúlt esztendőkből számos jelentős, a turizmust és a helyi életminőséget egyaránt szolgáló fejlesztés valósult meg Móron és környezetében, azonban a vendégéjszakák száma továbbra is kismértékű csökkenést mutat, az idelátogatók viszonylag kevés időt töltenek a térségben. A tendencia megfordítására fejlesztési célként jelenik meg a turisztikai vonzerőleltár infrastrukturális és tartalmi elemeinek fejlesztése, elsősorban

- a bor- és gasztronómiai turizmus
- az aktív (halász-, vadász-, lovas-, „bakancsos”-) turizmus,
- a vallás- kultúra- és épített örökség köré szerveződő turizmus,

- valamint a konferencia- és wellness turizmus

köré szerveződve.

A turisztikai desztináció, a kiemelt belföldi és külföldi turisztikai palettán folyamatosan jelen lévő, „prosperáló térségi” jövőképét megalapozó fejlesztések az alábbi alcélok mentén tervezettek:

- a turisztikai kínálat teljesebbé tétele, a jelzett turisztikai ágazatokhoz kötődő, sokszínű szolgáltatási paletta, célcsoportok igényeit kielégítő programkínálat
- a turizmus - helyi TDM szervezetet középpontba helyező - szervezésének a fejlesztése, az összehangoltság, az együttműködés feltételeinek megteremtése, a turisztikai desztináció monitoring és kutatási rendszerének kialakítása és működtetése
- a külső kommunikáció fejlesztése, a turista-információs csatornák megerősítése, a desztinációs imázs egységesítése, erősítése
- a turizmus aktorai közti belső kommunikáció, a szolgáltatások minőségének javítása, a „vendégbarát” szemlélet előtérbe helyezése

A fejlesztési alcélok a kapcsolódó humán erőforrás-háttér, az infrastruktúra, a tartalom és szálláshely-kínálat integrált fejlesztését jelentik egyidejűleg.

A település belvárosi vonzerejének fejlesztésére - a bel- és külföldi turisták, a betelepült külföldi tulajdonú vállalatok elvárásait valamint a helyi lakosság igényeit egyaránt figyelembe véve - kiemelten törekszik.

1.1.5.3 Gondoskodó város, a lakosság igényeihez igazodó humán közszolgáltatások

- Fiatalodjon a város, a fiatalok megtartása és letelepítése
- Gondoskodás minden korosztályról, csecsemőtől az aggastyánig, aki vigyáz az itt élő lakosra és segít a szegregátumban élőknek a felzárkózásban

Részletezve:

Szociális-egészségügyi ellátórendszer fejlesztése

A testileg és mentálisan egészséges társadalom egy térség fejlesztésének alapfeltétele. Ennek érdekében biztosítani az egészséges életvitel helyi feltételeit, különösen a testi egészség megőrzését. Mórton a fő cél a meglévő egészségügyi és szociális hálózat továbbfejlesztése, korszerűsítése, valamint a szolgáltatások elérhetőségének javítása.

A fejlesztési cél alá tartozó főbb beavatkozások:

- A Védőnői Szolgálat és az Iskola-egészségügyi Szolgálat a Nefelejcs Bölcsőde épületében van elhelyezve, a bölcsőde későbbi bővítésével a Védőnői Szolgálatot új épületben, vagy épületrészben kell elhelyezni. Ennek megfelelő helyszíne lehet az egykori veradó épülete. Az épület felújítását és akadálymentesítését követően védőnői szolgálat és gyermekorvosi rendelők kapnának helyet az épületben.
- Az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről szóló 60/2003. (X.20.) ESzCsM rendeletben meghatározott szakmai minimum feltételnek megfelelő körülményei a felnőtt háziorvosi szolgálatok esetében a Mórton működő szakrendelő korszerűsítésével, átalakításával megvalósult, a továbbiakban ennek megfelelő szinten tartásáról kell gondoskodni.

- Az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről szóló 60/2003. (X.20.) ESzCsM rendeletben meghatározott szakmai minimum feltételnek megfelelő körülmények a házi gyermekorvosi szolgálatok esetében is megvalósításra váró feladat.
- Nappali foglalkoztató központ építése fogyatékkal élőknek: többször felmerült az igény a civil lakosság részéről és a Szociális Kerekasztal ülésén is, hogy fogyatékos fiatalok részére nappali foglalkoztató létrehozására lenne szükség a városban. A fejlesztés költségvonzata miatt magántőke bevonásával képzelhető el.

Oktatási intézmények fejlesztése, korszerűsítése

Alapvető cél az oktatás színvonalának megőrzése, melynek egyik alapfeltétele az oktatás körülményeinek javítása, rendezett környezet megteremtése. Ezt a célt szolgálja a 2007-ben indult önkormányzati tízéves intézményfejlesztési program, melynek keretein belül az oktatási rendszer legalsóbb szintjétől felfelé haladva megvalósult a közintézmények energetikai hatékonyságának fejlesztése. A 2013-tól az állam által fenntartott helyi alapfokú iskolák működtetése továbbra is önkormányzati feladat, ezért az elkövetkező években is figyelembe kell venni és ütemezetten folytatni szükséges a tervezett felújítási programokat.

A fejlesztési cél alá tartozó főbb beavatkozások:

- Táncsics Mihály Gimnázium felújítása, energiahatékonyságának fejlesztése
- Pászti Miklós Alapfokú Művészeti Iskola felújítása, energiahatékonyságának fejlesztése
- A Petőfi Sándor Általános Iskola új épületszárnyának megépítése a rendelkezésre álló engedélyezési tervek alapján
- Intézményi épületek kisösszegű felújítása és akadálymentesítése a biztonságos működtetés érdekében, az ÁNTSZ előírások figyelembe vételével
- Az infrastrukturális beruházások mellett az Önkormányzat figyelmet fordít az intézményi étkezés jó minőségére is. A közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet 2015. január 1-jétől hatályos, ezt szem előtt tartva kell az elkövetkezendő időszakban megtervezni a gyermekek, a tanulók egészséges táplálkozásra történő nevelését.

Humán erőforrás fejlesztése a helyi gazdaság igényeihez igazodóan

A város gazdasági erejének, potenciáljának megőrzése és további növelés érdekében elengedhetetlen, hogy az itt működő és ide betelepülni szándékozó cégek megtalálják helyben a megfelelő humán erőforrás-bázist. Mindehhez növelni kell a megfelelő képzettséggel rendelkező, munkaképes lakosság arányát. Ennek feltétele a helyi szakképzés további bővítése, a hálózat korszerűsítése, valamint a piaci kereslethez rugalmasan alkalmazkodó képzési szerkezet létrehozása.

A fejlesztési cél alá tartozó főbb beavatkozások:

- Képző-és innovációs központ létrehozása a város járműipari innovációs képességének megteremtése érdekében, a helyi vállalkozásokkal és a Vértes Duna Járműipari Klaszter tagjaival együttműködve. Ez területe lehet a duális szakképzés magas szintű megvalósításának, melynek keretében a tanulók a szakmai, elméleti ismereteiket a szakképző iskolákban sajátítják el, gyakorlati oktatásuk és munkavállalásuk pedig a helyi gazdálkodó szervezetnél biztosított.

- Logisztikai és járműipari szakképzés biztosítása érdekében felsőoktatási kapcsolódási pontként együttműködés kialakítása a Széchenyi István –és a Pannon Egyetemekkel.
- Ösztöndíjrendszer bevezetésével a gazdaság igényeihez igazodó képzések támogatása a középfokú oktatásban
- A felsőoktatásban tanuló hallgatók önkormányzati ösztöndíjrendszerének – a helyi Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj, valamint a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj - hosszútávra szóló fenntartása

Közművelődési és sportolási lehetőségek fejlesztése

A közösségi tudat kialakításához, a városi kohézió erősítéséhez a helyi, kisközösségi identitás fejlesztésén keresztül vezet az út. E célok eléréséhez – többek közt – a közösségi, kulturális és sportprogramok megszervezése kínál lehetőséget, továbbá a nemzetiségi és helyi sajátosságokhoz kapcsolódó hagyományok életben tartása. Mindez nem lehetséges ezen programok befogadására alkalmas infrastruktúra nélkül. A város célja tehát a közösségi, civil és sportélet támogatása az alulról induló rendezvények, programok számára megfelelő tér biztosításával.

A fejlesztési cél alá tartozó főbb beavatkozások:

- A város civil szervezetei számára értékes művészeti tér került kialakításra a mozi épületének felújításával, melyet azonban további fejlesztésekre szorul.
- Tömegsport bázis alapjainak megteremtése, ahol mindenki mozoghat az egészségének megőrzése érdekében. Ennek fontos elemei a városi óvodai és iskolai sportnapok, az „Ezerjő Félmaraton”, a „Móri Karika”, valamint a „Mozogjon Mór” sportrendezvények fenntartása.

1.1.5.4 A térségközponti funkció fejlesztése, magas színvonalú közszolgáltatások

- Jó közszolgálat a társadalom jó szolgálata, a járás jó közérzete
- Egészséges életmód lehetőségei a sportolás és rekreáció biztosítása
- A belváros fejlesztése
- Szociális érzékenység, segítség a hátrányos helyzetűeknek
- Szerethető település, szerkezeti kialakításának fejlesztése

1.1.5.5 Fejlett helyi és térségi közlekedési infrastruktúra

- Fontos ipari centrumokkal való korszerű közúti összeköttetés biztosítása
- Helyi közlekedés és parkolás kulturált megoldása

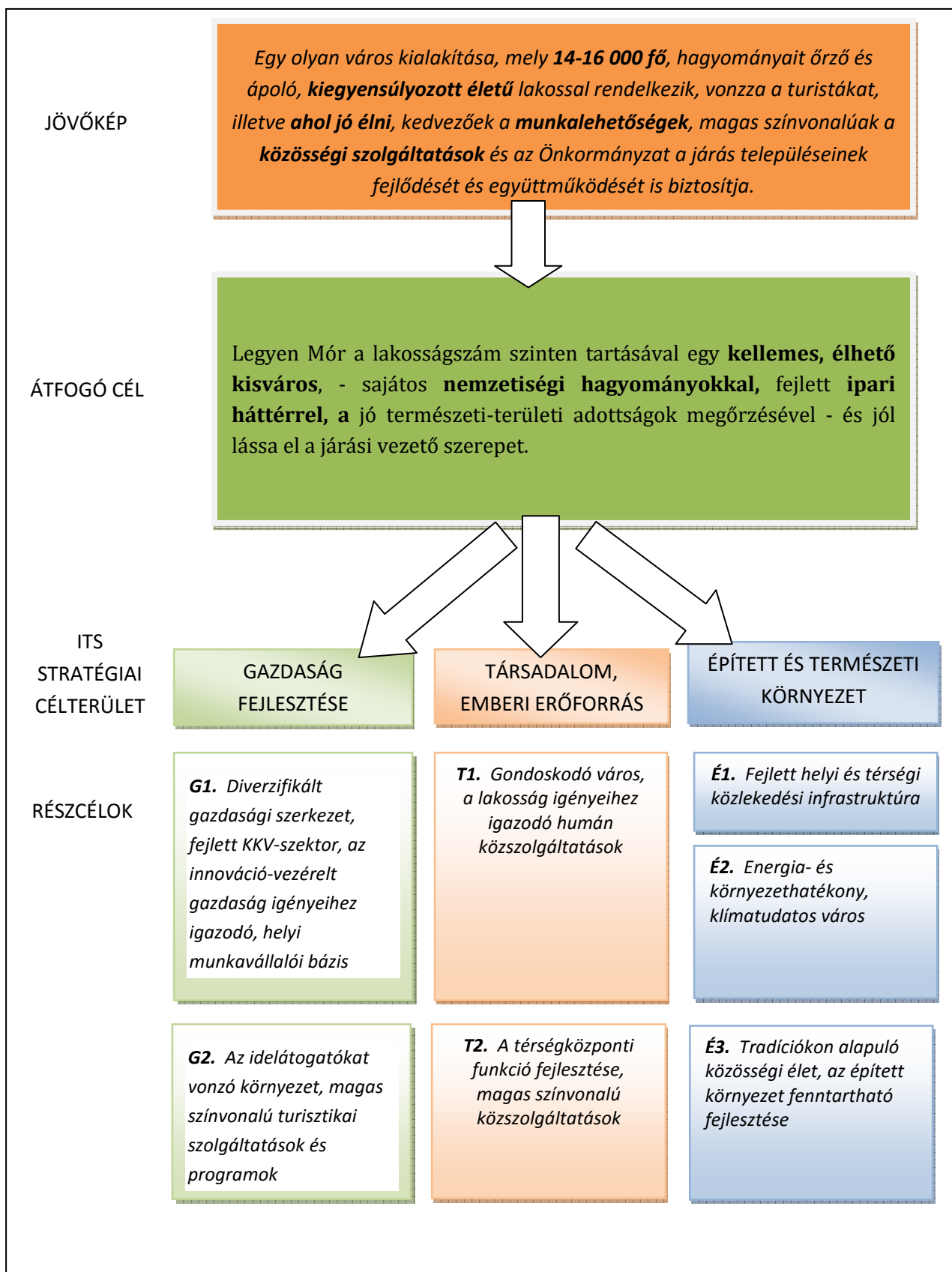
1.1.5.6 Energia - és környezethatékony, klímatudatos város

- Energiahatékony és klímatudatos város legyen
- Alternatív energiák felhasználása és energiatakarékosság az egész járást hassa át
- Óvja a természetet a hulladéktól

1.1.5.7 Tradíciókon alapuló közösségi élet, az épített környezet fenntartható fejlesztése

- Rendelkezzen olyan rendezési tervvel, amely hosszú távon biztosítja a hagyományok őrzése mellett a modern élet igényeinek megfelelő építészetet
- Építészet és városüzemeltetés harmóniája

1.1-1. ábra. Célrendszer – célok közti kapcsolat

1.2 TEMATIKUS ÉS A TERÜLETI CÉLOK KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉSEK BEMUTATÁSA

Jellegüket tekintve a város stratégiai céljai lehetnek tematikus és területi célok.

A tematikus célok a város egészére vonatkoznak, habár kapcsolódhatnak egy-egy szakpolitikai ágazathoz, de mégsem szükségszerűen egy-egy ágazatra korlátozódó érvényességű célok. Például tematikus cél lehet a magasabb foglalkoztatottság, amelynek sikeres elérése többféle szakpolitika együttes beavatkozását igényli.

A tematikus célok – ahogy a fenti ábrán is látható – három nagy témakör köré csoportosulnak:

- Gazdaságfejlesztés
- Társadalom, helyi közösségek, emberi erőforrás fejlesztése
- Épített és természeti környezet fejlesztése

Területi céloknak nevezzük a település egy vagy több, konkrét, egyenként folytonos vonallal körülhatárolható területén javasolt és csak ott érvényes célt. Ilyen cél lehet például egy adott lakótelepre kitűzött cél.

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia vegyesen tartalmazhat tematikus és területi jellegű célokat. Ezen célok között összefüggés is megállapítható, azaz bizonyos típusú tematikus célok kifejezetten köthetők egy városrészhez (pl. műemléki és közterület-rehabilitáció: Belváros).

Mór esetében az egyes akcióterületekre specifikus célok meghatározása nem indokolt, miután a tematikus célok összességében lefedik valamennyi területi egység fejlesztési igényeit. Ugyanakkor a tematikus célok más-más intenzitással érvényesülnek az egyes városrészekben, ebben az értelemben egyes tematikus célok egy adott akcióterület céljaként is értelmezhetők. Az alábbi ábrán grafikusán is szemléltetjük a tematikus célok és az egyes akcióterületek közötti összefüggéseket. Az egyik irányban a tematikus célok, a másik irányban a területi célok láthatók, a táblázat celláiban a kapcsolat erőssége háromfokozatú skálán (szimbólumokkal, ill. színezéssel) kerül megjelölésre.

1.2-1.1-2. ábra. Fejlesztési célok és településrészek közötti kapcsolat

Részcélok Akcióterületek	Gazdaság		Társadalom		Épített és természeti környezet		
	G1. Diverzifikált gazdasági szerkezet, fejlett KKV-szektor, az innováció-vezérelt gazdaság igényeihez igazodó, helyi munkavállalói bázis	G2. Az ide látogatókat vonzó környezet, magas színvonalú turisztikai szolgáltatások és programok	T1. Gondoskodó város, a lakosság igényeihez igazodó humán közszolgáltatások	T2. A térségközponti funkció fejlesztése, magas színvonalú közszolgáltatások	É1. Fejlett helyi és térségi közlekedési infrastruktúra	É2. Energia- és környezethatékony, klímataudatos város	Tradíciókon alapuló közösségi élet, az épített környezet fenntartható fejlesztése
1. Belváros	++	+++	+++	+++	+++	+++	++
2. Ipari terület	+++	+	+		++	+	++
3. Pincés utcák		+++	+	++	+	+	+
4. Délkeleti városrész	+++	+++	+++	+++	+	+++	++
5. Kertváros		+	+	++	++	+++	++
6. Felsődobos	+		+	++	+	+++	+
7. Árkipuszta	+		+	++	+	++	++

Jelmagyarázat:

Kevésbé
érvényesíthető célÁltalánosan
érvényesíthető célFokozottan
érvényesíthető cél

2 A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

2.1 A BEAVATKOZÁSOK TÍPUSAI

Az ITS az alábbi típusú fejlesztési beavatkozásokat tartalmazza:

- **Kulcsprojektek:**

Alapvető feltételét képezi valamely (akár több) középtávú városi cél elérésének, tehát, ha a projekt nem valósul meg, valamelyik cél nem vagy csak kismértékben érhető el. Megvalósulása előfeltétele egyéb tervezett fejlesztések megvalósulásának vagy azok hatásai érvényesülésének.

- **Hálózatos projektek:**

Kisebb léptékű, a középtávú városi célok megvalósulását (horizontálisan) elősegítő akció. A város egészére vagy annak jelentős részére kiterjed, további hálózatos projektekkel egy együttműködő rendszer elemeit képezik.

- **Akcióterületi projektek:**

Az önkormányzat és partnerei által az akcióterületen az elkövetkezendő években tervezett projekt az akcióterület fizikai, társadalmi-gazdasági és környezeti megújítása érdekében. Megvalósításával az adott akcióterületre vonatkozó célok elérhetők.

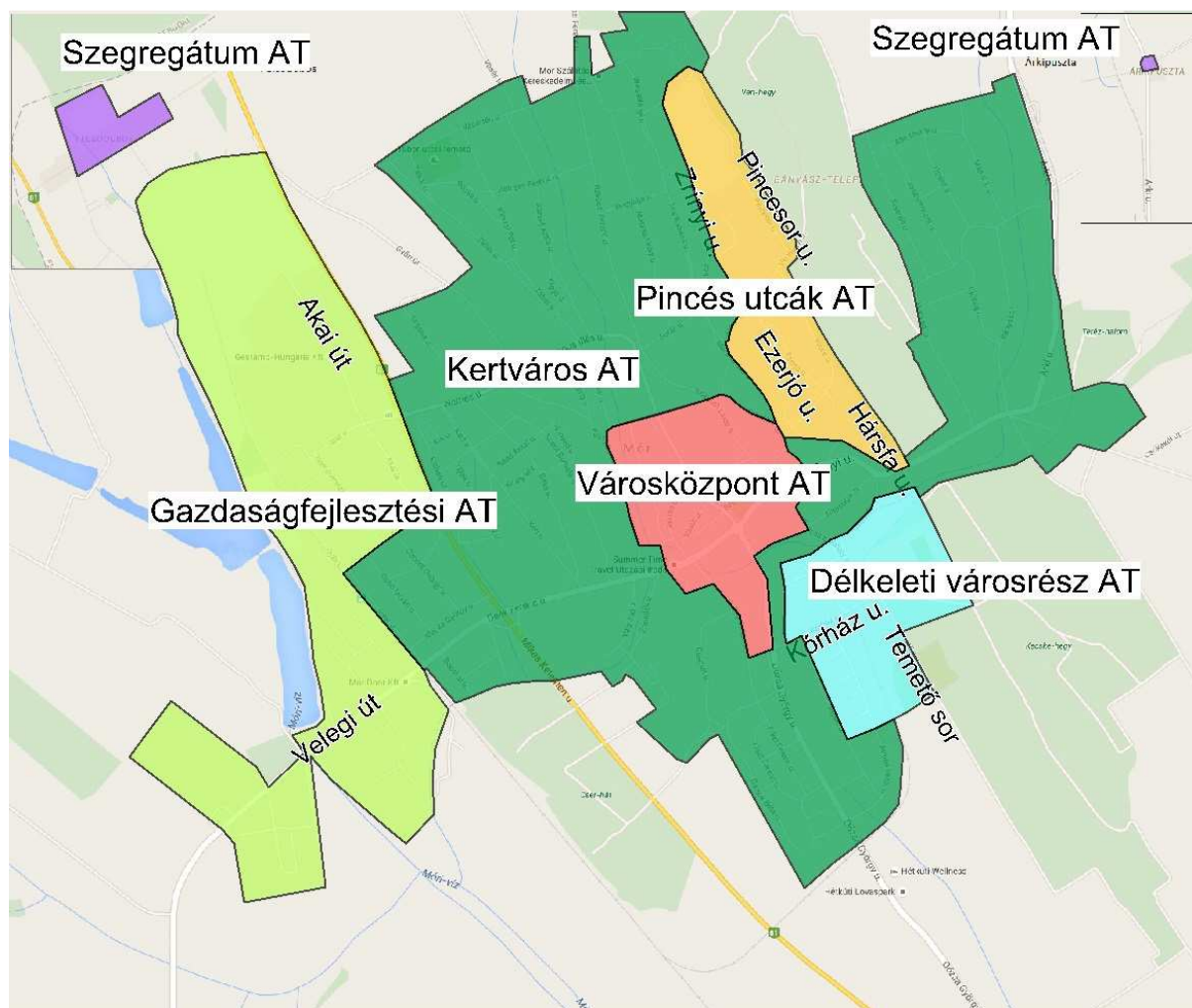
2.2 AKCIÓTERÜLETEK KIJELÖLÉSE

Az akcióterületek azok a fejlesztési gócpontok, a beavatkozások kiemelt célterületei, ahol egymással összefüggő beavatkozások valósulnak meg a meghatározott célok elérése érdekében. A kijelölt akcióterületek a jelenlegi és jövőbeli funkciók, illetve a fejlesztési igények alapján kerültek meghatározásra. Fontos ugyanakkor megjegyezni, hogy a tervezett fejlesztések megvalósíthatósága és a középtávú célokhoz való illeszthetősége szempontjából az akcióterületek csak egyfajta koncentrátságot jeleznek, az akcióterületen kívül jelzett projektek ugyanolyan fontos szereppel bírhatnak a város jövőképe szempontjából.

Az előzetes egyeztetések alapján, a város területén négy fejlesztési akcióterület és két a KSH adatok alapján szegregációs szempontból kiemelten kezelendő terület került kijelölésre, ezek a következők:

- Városközpont
- Gazdaságfejlesztési akcióterület
- Pincés utcák akcióterület
- Dél-keleti városrész
- Kertváros

Szegregációval veszélyeztetett területek: Felsőbobos, Árkpuszta

2.2-1. ábra. Akcióterületek kijelölése

Az akcióterületek kijelölésében a fejlesztési szükségleteken túl azok megvalósíthatóságának feltételei, nem utolsósorban a majdani pályázati jogosultsági kritériumoknak való megfelelés is szerepet játszik. Emiatt a tervezés jelenlegi fázisában – figyelemmel az uniós pályázati lehetőségekre vonatkozó jelenleg még hiányos információkra is – az akcióterületek lehatárolása még nem tekinthető véglegesnek, inkább csak azok jellegének és elhelyezkedésének kijelölése történik meg indikatív jelleggel. A konkrét fejlesztések kidolgozása során ezek még pontosításra kerülhetnek.

Fontos kiemelni azt is, hogy a korábbi Integrált Városfejlesztési Stratégia akcióterület központúságával szemben a jelen stratégia nem zárja ki az akcióterületen kívüli fejlesztések szükségességét, létjogosultságát sem. A tervezési munka során beazonosított fejlesztési elképzelések között több olyan pontszerű beavatkozás, vagy a város területén hálózatosan megvalósítandó fejlesztés is szerepel, amelyek nem, vagy csak részben esnek valamely akcióterületre, ennek ellenére a városi stratégia szempontjából kulcsfontosságú lehet.

Az egyes akcióterületek bemutatása

2.2.1 Akcióterület: Városcsözpont (VK)

Az akcióterület indikatív lehatárolása: Perczel Mór utca, Budai Nagy Antal tér, Erzsébet tér, Kapucinus tér, Bajcsy-Zsilinszky Endre utca, Arany János utca, Tánicsics Mihály utca, Dózsa György utca, Kórház utca, Kodály Zoltán utca, Vértés utca, Petőfi Sándor utca. Ez közel azonos a KSH városrészi meghatározásával.

Jellemzői: Az akcióterület a város legfontosabb, legjellegzetesebb épületeit, turisztikai látványosságait magában foglaló területe, amely egyben számos közszolgáltatásnak és egyéb funkciónak is helyet ad. A terület jelentős zöldfelületeket is magában foglal, közlekedés szempontjából is az egyik legforgalmasabb része a városnak.

Fő fejlesztési célok az akcióterületen: A városcsözpontban tervezett beavatkozásokkal elérendő célok a közlekedés, azon belül a közösségi és gyalogos közlekedés korszerűsítése, biztonságosabbá tétele, a parkolási kapacitások bővítése. Az infrastruktúra elemek korszerűsítése, a közvilágítás és a távhő rendszerek energiahatékonyabbá tétele, közmű rendszerek megújítása, bővítése. Cél, hogy a városcsözpont kereskedelmi, szolgáltató funkcióinak minősége javuljon, a városban lakók könnyebben érik el ezeket. A városcsözpont a turisztikai forgalom lebonyolításának kulcsterülete is, ezért az ehhez kapcsolódó fejlesztések is fontos céljai a következő időszaknak.

Az akcióterületen tervezett legfontosabb beavatkozások indikatív listája:

- Belvárosi Kereskedelmi-és Szolgáltató Központ – *Ezerjókert Termelői Piac-és Vásártér*
- Mór Városi Pince
- Többfunkciós városi tér
- Postafejlesztés
- Belvárosi parkolók fejlesztése
- Városi zöldfelületek növelése, megújítása
- Középületek energiahatékonyági beruházásai
- Városi utcakép fejlesztése
- Helyi tömegközlekedés fejlesztése

2.2.2 Akcióterület: Gazdaságfejlesztési terület (GT)

Az akcióterület indikatív lehatárolása: Megegyezik a KSH adatai alapján Ipari Területi várossrészrel, de magába foglalja a fejlesztési területeket is.

Jellemzői: A terület magja jelenleg is számos vállalkozásnak ad helyet, a város gazdasági élete szempontjából kulcsfontosságú terület. A terület a szükséges alpinfrastruktúrákkal rendelkezik, de azok bővítése, korszerűsítése szükséges a tervezett célok megvalósíthatósága érdekében.

Fő fejlesztési célok az akcióterületen: A terület hosszútávon is Mór legfontosabb ipari-, szolgáltató tevékenységeinek helyet adó része. A beavatkozásokkal cél az itt működő vállalkozások bővítési elképzeléseinek kiszolgálása, új betelepülők számára fejlesztési terület kialakítása és a város más részeiből ide költözni kívánó helyi vállalkozások igényeinek kielégítése. Az infrastrukturális fejlesztések megvalósítása mellett cél a kutatás-fejlesztési kapacitások bővítése, a magas minőségű foglalkoztatást lehetővé tevő képzési rendszerek bevezetése és az itt működő vállalkozások versenyképes működését támogató egyéb szolgáltatások megvalósítása is.

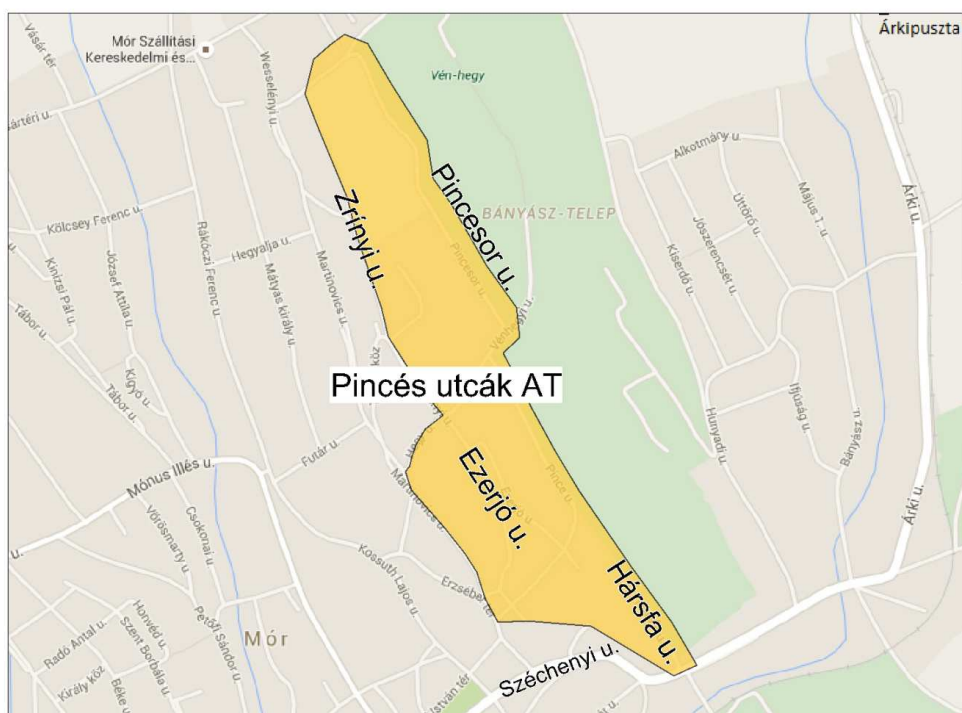
Az akcióterületen tervezett beavatkozások indikatív listája:

- Az iparterületek infrastrukturális fejlesztése, bővítése
- Az É-NY ipari park területének növelése
- Az Velegi úti ipari zóna területének növelése
- Autóipari vállalkozások klaszteresedésének elősegítése

Az akcióterülethez kapcsolódó egyéb fejlesztések:

- Képzési és Innovációs központ létrehozása és működtetése
- Apartman épület létesítése a Velegi úton

2.2.3 Akcióterület: Pincés utcák (PU)

Az akcióterület indikatív lehatárolása: A KSH városrészi meghatározásánál a Kertváros részhez tartozik, kiemelését ebből a városrészből az egyedisége indokolja.

Jellemzői: Az akcióterület a város borturisztikai szempontból legfontosabb, leglátogatottabb utcáit foglalja magában. A területen jelenleg is jellemző a hagyományos építésű házak, pincék és vonzó vendéglátóhelyek, az egységes utcakép és megjelenés rendezettebbé tétele érdekében azonban további fejlesztése szükségesek.

Fő fejlesztési célok az akcióterületen: A fejlesztések célja a településrész turisztikai potenciáljának jobb kihasználása, szervesebb bekapcsolása a város és a térség turisztikai forgalmába. Cél hogy az ide érkező turistákat minél egységesebb megjelenés fogadja és a pincék jól megközelíthetőek legyenek, az egyre népszerűbb rendezvények sikeresen valósuljanak meg.

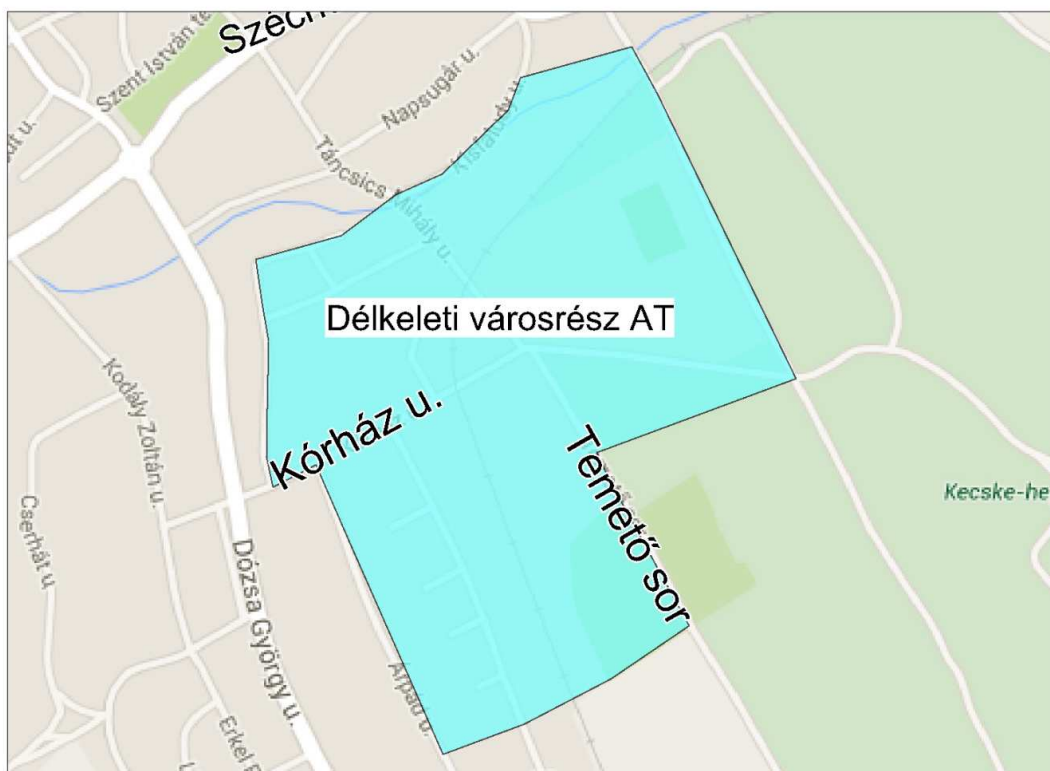
Az akcióterületen tervezett beavatkozások indikatív listája:

- Hársfa és Ezerjő utca fizikai összekötése, díszburkolattal való ellátása
- A városi Hársfa – Ezerjő utcai pincesor egységes fejlesztése

Az akcióterülethez kapcsolódó egyéb fejlesztések:

- A városi turisztikai marketing tevékenységek támogatása
- Turisztikai rendezvények támogatása
- Mór várost érintő borút létrehozása és fejlesztése
- Mór kapcsolódásának fejlesztése a térségi kerékpárút-hálózatba
- A turisztikai honlap fejlesztése és közösségi oldal létrehozása

2.2.4 Akcióterület: Délkeleti városrész (DK)

Az akcióterület indikatív lehatárolása: A KSH városrészi meghatározásánál a Kertváros részhez tartozik, kiemelését ebből a városrészből az egyedisége indokolja.

Jellemzői: Az akcióterület jelenleg is több egészségügyi, szociális és közszolgáltatási funkcionak ad helyet. Itt található a városi kórház épületegyüttese, amely jelenleg csak részben kihasznált. Az ide települő buszpályaudvar további, a lakosság számára fontos funkciók könnyű elérhetőségét biztosítaná.

Fő fejlesztési célok az akcióterületen: Az egészségügyi szolgáltatások körének bővítése, azok feltételeinek javítása. Időskorú ellátás fejlesztése, kapacitásainak bővítése. Wellness, sport- és rehabilitációs szolgáltatások körének bővítése.

Az akcióterületen tervezett beavatkozások indikatív listája:

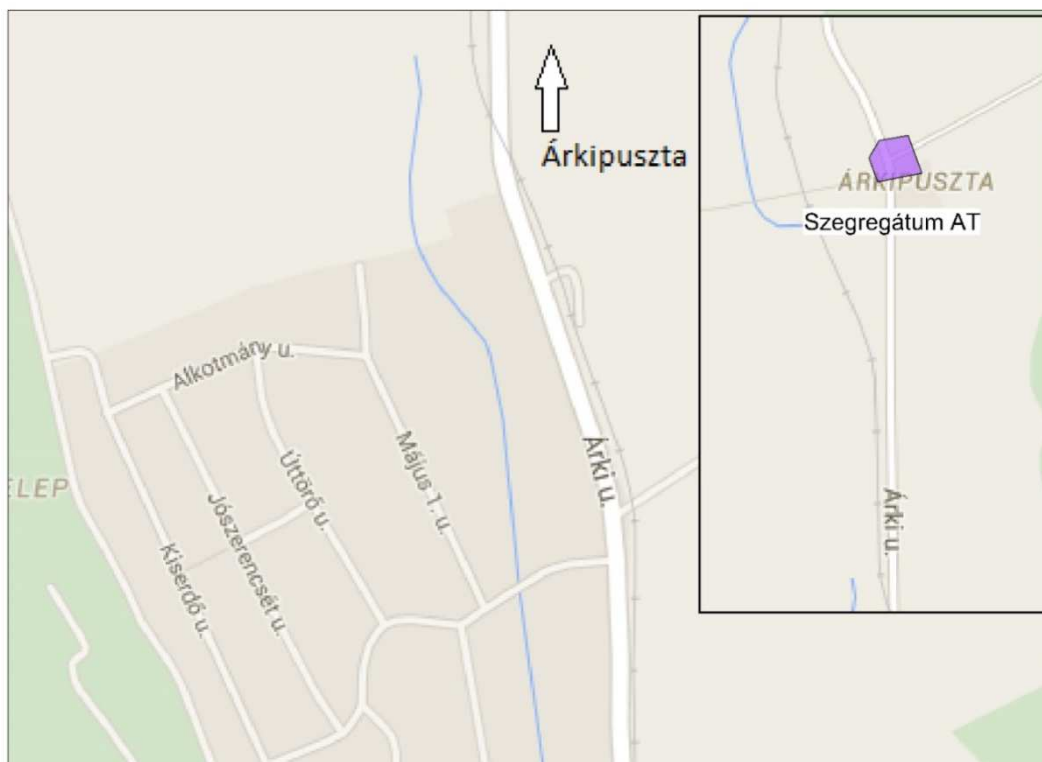
- Az egészségügyi ellátás színvonalának növelése, a szolgáltatások elérhetőségének javítása
- A rendőrség új épületbe költöztetése
- Geotermikus energiaforrás használata a városi uszoda területén
- A strand műszaki és turisztikai fejlesztése
- A városi sportélet és rendezvények támogatása

Az akcióterülethez kapcsolódó egyéb fejlesztések

- Idősek bentlakásos és nappali ellátásának fejlesztése
- Napkollektor rendszerek alkalmazása a Szabadidő központban és a Táncsics gimnáziumban

2.2.5 Akcióterület: Szegregációs veszély miatt kezelendő területek – Felsődobos, Árkpuszta (SZ)

Az akcióterület indikatív lehatárolása: A KSH adatai alapján szegregációs szempontból kezelendő két terület Felsőbobos és Árkipuszta településrészek

Jellemzői: A két településrész elkülönülten, a város belső magjától jelentős távolságra található. A közszolgáltatások jelentős része ezért nehezebben érhető el. A településrészek lakossága körében magas az alacsony iskolai végzettségűek és a munkanélküliek aránya. A lakóépületek között jelentős arányban találhatóak rossz állapotú, korszerűsítésre szoruló ingatlanok.

Felsődoboson az olcsóbb ingatlanok és telkek vonzóbbak a szociálisan hátrányos helyzetben lévő családok körében. Fontos az épített és természeti környezet minőségének és a közszolgáltatások minőségének javítása. Emellett fontos a foglalkoztatási helyzet képzési programokkal történő javítása, iskolabusz biztosítása.

Árkipusztán alacsony a foglalkoztatottság, és igen magas a munkanélküliség. Az árkipusztai gyermekek harmada halmozottan hátrányos helyzetű (HHH). A lakosság nagy aránya szociális bérlakásokban él. Az itt élők felzárkóztatása, életminőségük javítása, családi életre nevelése, önálló életvitelre és a társadalmi életben való aktív részvételre ösztönzése fontos szempont a társadalom szempontjából.

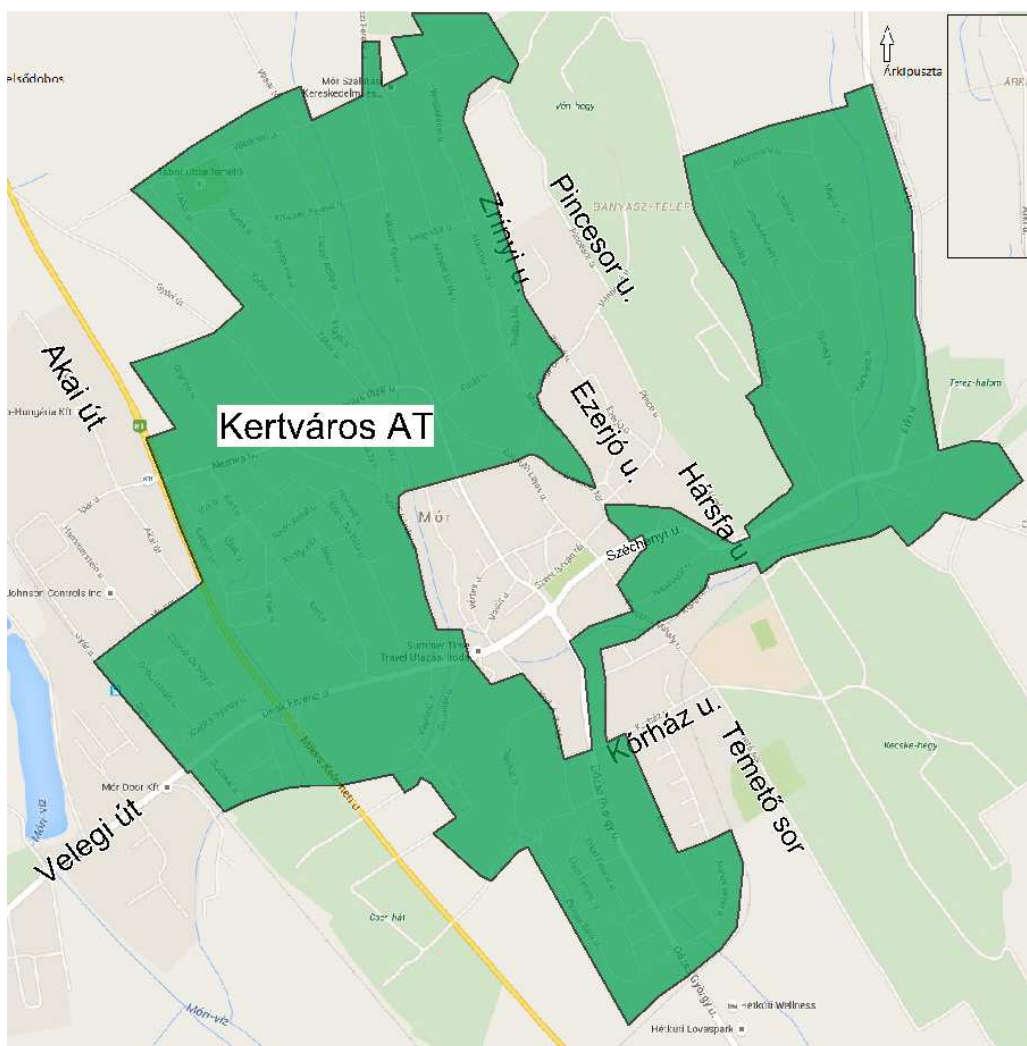
Fő fejlesztési célok az akcióterületen: A területen levő épületállomány állapotának javítása, energiaigényének, fenntartási költségeinek csökkentése az épített és természeti környezet minőségének javítása. Az itt élők életminőségének javítása, a közszolgáltatások minőségének fejlesztése, közösségfejlesztés. A foglalkoztatási helyzet javítása érdekében képzési programok, a szociális gazdaság adta lehetőségek kihasználását segítő projektek megvalósítása.

Az akcióterületen tervezett beavatkozások indikatív listája:

- Szociális felzárkóztató-, képzési programok támogatása a szegregátumokban

Az akcióterülethez kapcsolódó egyéb fejlesztések:

- A lakossági energiahatékonysági beruházások támogatása

2.2.6 Akcióterület: Kertváros (KV)

Az akcióterület indikatív lehatárolása: A KSH adatai alapján megegyezik a Kertváros városrészrel a Pincés utcák akcióterület és a Dél-keleti városrész hozzáadásával.

Jellemzői: A Kertváros és egyéb lakóterület a város többi akcióterület nélküli fennmaradó területét jelenti, nem igazán található különbség ezen terület építészeti jellegzetességeiben, illetve társadalmában. Többségében valóban kertvárosias, családi házas beépítés a jellemző, ámbar területén a belső városrész szomszédságában néhol található egy-egy többemeletes, panel épület. Némileg különbözik a kertvárosias területtől még az északon található, korábbi állami gazdaság területe (*Kovácsmajor*), ami kis iparterületté alakult át. A Bányásztelep megjelenésében jellemzően nem különbözik ettől a kertvárosi területtől, a Széchenyi úton kapcsolódik. Ez a viszonylagos elzártságot ad ennek a területnek.

Fő fejlesztési célok az akcióterületen: A területen levő épületállomány színvonalának megőrzése, energiaigényének, fenntartási költségeinek csökkentése az épített és természeti környezet minőségének javítása. Az itt élők életminőségének javítása, a közszolgáltatások minőségének fejlesztése, közösségfejlesztés. A foglalkoztatási helyzet javítása érdekében képzési programok, a szociális gazdaság adta lehetőségek kihasználást segítő projektek megvalósítása.

Az akcióterületen tervezett beavatkozások indikatív listája:

- Játszóterek minőségének javítása, számának bővítése
- Mór belvárosi részén, 81-es úton körforgalmi csomópont kialakítása
- A városi járdahálózat fejlesztése
- A lakossági energiahatékonysági beruházások támogatása
- Biomassza tüzelésű távhőszolgáltatás fejlesztése
- A városban lakossági szintű komposztálási lehetőség biztosítása
- Házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés kialakítása és működtetése
- Építési telkek kialakítása
- A városi közvilágítás látványának javítása

Az akcióterülethez kapcsolódó egyéb fejlesztések:

- A helyi piaci igényeknek megfelelő képzések segítése
- Idős foglalkoztatás rendszerének kialakítása
- Kereskedelmi szállás- és vendéglátóhelyek számának növelése
- Mór kapcsolódásának fejlesztése a térségi kerékpárút-hálózatba
- A Mórt érintő borút létrehozása és fejlesztése
- Új ösztöndíj-rendszer kialakítása a fiatalok megtartása érdekében
- Új típusú támogatási rendszer kialakítása, magasan képzett fiatalok letelepítése érdekében
- Mór belvárosi részét elkerülő út építése 8127
- A helyi tömegközlekedés fejlesztése, iskolabusz üzemeltetése
- A városon belüli kerékpárút-hálózat fejlesztése
- A városi közvilágítás energia racionalizálása
- A veszélyes hulladékgyűjtés rendszer fejlesztése
- Új teljeskörű település rendezési terv készítése

- A használaton kívüli ingatlanok funkcióval való megtöltése
- A városi utcakép fejlesztése: utcabútorok kihelyezése, közterek díszburkolattal való ellátása
- Városi zöldfelületek növelése

2.3 A TERVEZETT FEJLESZTÉSEK BEMUTATÁSA

Az ITS középtávú, operatív jellegű stratégia, így az rögzíti azon lényeges fejlesztési jellegű beavatkozások (projektek, programok) indikatív listáját, melyek a célok eléréséhez szükségesek. Az operatív jelleg azonban nem jelenti azt, hogy a beavatkozások már a majdani megvalósításhoz szükséges részletességgel lennének kidolgozva, és azt sem, hogy a célok eléréséhez szükséges projektek felsorolása teljes körű lenne. A stratégia ezért megfogalmazza azon tevékenységek szükségességét is, amelyek a már meglévő, de még csak ötlet szinten álló, ezért továbbfejlesztendő elképzelésekre vonatkozik, emellett javaslatot tesz új (kidolgozandó) projektekre is, ahol a célok eléréséhez ezekre szükség van.

A tervezési útmutató értelmében a projekteket (projektjavaslatokat) három típusba célszerű besorolni:

- A **kulcsprojektek** azok a fejlesztések, amelyek valamely (akár több) középtávú stratégiai cél elérésének alapvető feltételét képezik, azaz olyan projektek, aminek esetleges elmaradása esetén az adott cél nem vagy csak kismértékben érhető el. A kulcsprojektek jellemzően nagyobb volumenű (nagyobb költségigényű) projektek, és megvalósulásuk előfeltétele lehet más tervezett fejlesztéseknek, vagy azok hatásai érvényesülésének.
- A **hálózatos projektek** több egymáshoz kapcsolódó, azonos jellegű, a város egészére vagy annak jelentős részére kiterjedő (vagy akár a város határain túlmutató), egymással összefüggő projektelemekből álló fejlesztések (pl. kerékpárforgalmi hálózat részeként kerékpárutak építése, közintézmények energetikai célú beruházásait tartalmazó projektek). Az egyes projektelemek külön-külön is megvalósíthatók, ugyanakkor a város fejlesztése szempontjából hatással vannak egymásra, megvalósításuk ütemezetten történhet. Azonos jellegük miatt jelen stratégiában nem egyedi projektelemenként, hanem az azonos típusú projektelemekből álló projektcsomagként kerülnek bemutatásra.
- Az **akcióterületi projektek** olyan térben koncentrált (az egyes akcióterületeken végbemenő) és egymással összehangolt projektek, amelyek az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra. Egymásra szinergikus hatást fejtenek ki, azaz az egyes projektelemek segítik más projektek megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését.¹

¹ Az akcióterületi projekt nem feltétlenül esik egybe az előző fejezetben felsoroltakkal, miután ott csupán a megvalósítás fizikai helyszíne volt a csoportosítás alapja, nem pedig a projektek funkciójuk, jellege.

A három projekt típus között természetesen lehetnek átfedések, így pl. az akcióterületi projektek között megjelenhetnek kulcsprojektek, vagy hálózatos projektek (projektelemek) is.

Figyelembe kell venni a következő fontos követelményeket is. Ha valamelyik projektek érinti a KDT VIZIG kezelésében lévő Mór-Bodajki vízfolyást, a 83/2014. (III. 14) Korm. rendeletet, a 147/2010. (IV. 29) Korm. rendeletet, a 30/2008. KvVM rendeletet figyelembe kell venni a fejlesztések előkészítésénél.

Ugyancsak az előkészítés szakaszában válik fontossá a régészeti területek illetve régészeti lelőhelyek érintése a fejlesztéssel. Jelenlegi tervezett projektek jelentős része nem indukál régészeti előkészítést azok, amelyek új területen építési beruházással járnak, a tervezés fázisában kötelezően régészeti egyeztetésre kell, hogy kerüljön. Azok az új fejlesztési területek, amelyek tervezve vannak jelenleg még tulajdonilag nem az önkormányzaté. Ha a tulajdonviszonyok rendezve lesznek, akkor készül a területre örökségvédelmi hatástanulmány és értékvédelmi terv.

A stratégiában azonosított, vagy javasolt projektek fenti kategóriák szerinti besorolását, illetve e projektek egyes stratégiai célokhoz való hozzájárulását a következő táblázat foglalja össze.

2.3.1 Az egyes fejlesztési projektjavaslatok és a városi célok kapcsolata

Részcélok	Kulcsprojekt	Hálózatos projekt	Akcióterületi projekt	Egyéb projektek
<i>Diverzifikált gazdasági szerkezet, fejlett KKV-szektor, az innováció-vezérelt gazdaság igényeihez igazodó, helyi munkavállalói bázis</i>	Az É-NY ipari park területének növelése	Foglalkoztatást bővítő programok támogatása	Az iparterületek infrastrukturális fejlesztése, bővítése	A borászatok integráció- és technológiai fejlesztésének elősegítése
	Képzési és Innovációs központ létrehozása és működtetése	Idős foglalkoztatás rendszerének kialakítása	Apartment épület létesítése a Velegi úton	A helyi piaci igényeknek megfelelő képzések segítése
	Az Velegi úti ipari zóna területének növelése		Autóipari vállalkozások klaszterének kibővítése erősítése	
<i>Az idelátogatókat vonzó környezet, magas színvonalú turisztikai szolgáltatások és programok</i>		A városi turisztikai marketingtevékenységek támogatása	Mór várost érintő borút létrehozása és fejlesztése	Látóhegyi tavak turisztikai és infrastrukturális fejlesztése
		Humán erőforrás fejlesztés a turizmusban	A városi Hársfa – Ezerjő utcai pincesor egységes fejlesztése	Mór kapcsolódásának fejlesztése a térségi kerékpárút-hálózatba
	Hársfa és Ezerjő utca fizikai összekötése, díszburkolattal való ellátása	Turisztikai információs pontok, táblák kihelyezése		
		Turisztikai rendezvények támogatása		
		Kereskedelmi szállás- és vendéglátóhelyek számának növelése		

Részcélok	Kulcsprojekt	Hálózatos projekt	Akcióterületi projekt	Egyéb projektek
<i>Gondoskodó város, a lakosság igényeihez igazodó humán közszolgáltatások</i>		Bölcsődék fejlesztése és számának növelése	Egészségügyi szolgáltatások bővítése, területi koncentrációja	Közszolgáltatási feladat- és hatáskörökhöz illeszkedő intézményrendszer
	Mór, mint „intelligens város”, e-közigazgatás fejlesztése	Óvodai férőhely-kapacitások növelése	Védőnői szolgálat működési feltételeinek javítása	A járás fejlesztéseinek összehangolása, segítése
	Piac területének fejlesztése	Idősek bentlakásos és nappali ellátásának fejlesztése	Petőfi Sándor Általános Iskola bővítése	Piac üzemeltetési rendszerének fejlesztése
			A rendőrség új épületbe költöztetése	
<i>A térségközponti funkció fejlesztése, magas színvonalú közszolgáltatások</i>		Játszóterek minőségének javítása, számának bővítése	A strand műszaki és turisztikai fejlesztése	Új ösztöndíj-rendszer kialakítása a fiatalok megtartása érdekében
	Sportcentrum fejlesztése és működtetése	Térfigyelő-kamerarendszer bővítése	A városi sportélet és rendezvények támogatása	Új típusú támogatási rendszer kialakítása, magasan képzett fiatalok letelepítése érdekében
			Babos-kúti szabadidőpark fejlesztése	Hajléktalanszálló felújítása és korszerűsítése
				Szociális felzárkóztató-, képzési programok támogatása a szegregátumokban

Részcélok	Kulcsprojekt	Hálózatos projekt	Akcióterületi projekt	Egyéb projektek
<i>Fejlett helyi és térségi közlekedési infrastruktúra</i>		A városon belüli kerékpárút-hálózat fejlesztése	Belvárosi parkolóhelyek bővítése, mélygarázs építése	Mór belvárosi részét elkerülő út építése 8127
	81-es sz. főút négysávosítása Székesfehérvár irányába	A helyi tömegközlekedés fejlesztése, iskolabusz üzemeltetése		Mór belvárosi részén a 81-es sz. főúton körforgalmi csomópont kialakítása
		A városi járdahálózat fejlesztése		Mór-Tatabánya másodrendű összekötő útépítésének előkészítése 8127
<i>Energia- és környezethatékony, klímataudatos város</i>	A városban lakossági szintű komposztálási lehetőség biztosítása	A városi oktatási intézmények energetikai felújítása	Geotermikus energiaforrás használata a városi uszoda esetén	Belterületi zárt csatorna- és nyílt árokrendszer fejlesztése és bővítése
		A városi közvilágítás energia racionalizálása	A lakossági energiahatékonysági beruházások támogatása	A veszélyes hulladékgyűjtés rendszer fejlesztése
	Középületek energiahatékonysági beruházásai	Biomassza tüzelésű távhőszolgáltatás fejlesztése	Napkollektor rendszerek alkalmazása a Wekerle S. Szabadidőközpontban és a Móri Táncsics Mihály gimnáziumban	Házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés kialakítása és működtetése
<i>Tradíciókon alapuló közösségi élet, az épített környezet fenntartható fejlesztése</i>		A használaton kívüli ingatlanok funkcióval való megtöltése	Temető területének rendbetétele	
			Építési telkek kialakítása	
	Új teljeskörű településrendezési terv készítése	A városi utcakép fejlesztése: utcabútorok kihelyezése, közterek díszburkolattal való ellátása	A belvárosi posta épület felújítása	MÓR Holding létrehozása és működtetése
		Városi zöldfelületek növelése	A városi közvilágítás látványának javítása	

2.3.2 Az egyes projektek rövid bemutatása

Projekt kód	Rövid megnevezés	Tartalom	Cél	Besorolás	Indikátor	Elérendő változás	Projektgazda
PG1	Az iparterületek infrastrukturális fejlesztése, bővítése	Az Ipari Park továbbfejlesztése, annak bővítése, a meglévő iparterületeken az infrastrukturális igények kielégítése, az utak felújítása, közvilágítás és a közművek fejlesztése, közösségi közlekedés bővítése.	A meglévő és az odatelepülni kívánó vállalkozások versenyképességének növelése.	GT AT	közmű felújítás építés, fm	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,
PG2	Az É-NY Ipari Park területének növelése	A város életére jelentős hatással vannak a nagy ipari vállalkozások, amelyek ezen a területen helyezkednek el. A város alapvető érdeke ezek fejlődési lehetőségeit és a jelentős forgalmi helyzetből eredő logisztikai vállalkozás lehetőségét is biztosítani. A bővítendő terület felett átmenő 120V-os légvezeték kiváltása, tereprendezés, közművesítés és útépítés.	Gazdasági potenciál stabilizálása, foglalkoztatottság fenntartásának biztosítása.	GT AT	Közművesített iparterület km ²	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,
PG3	Velegi úti ipari terület bővítése	A KKV szektor fejlődési lehetőségét biztosítja, hiányzó szolgáltatásoknak telephely lehetőséget biztosít. A nem használt épületek felújítása, bővítendő területen tereprendezés, közmű és útépítés.	Foglalkoztatottság fenntartásának biztosítása.	GT AT	Bérbeadott terület m ²	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,

Projekt kód	Rövid megnevezés	Tartalom	Cél	Besorolás	Indikátor	Elérendő változás	Projekt-gazda
PG4	Autóipari vállalkozások klaszterének kibővítése, erősítése	A klaszterizáció elősegítheti a helyi beszállítói kör megerősödését, K+F programok keletkezését. Az együttműködés stabilizálhatja a benne résztvevő vállalkozások piaci helyzetét is. Szervezés, bemutatók és kibővített munkamegbeszélések tartása.	Minőségi foglalkoztatás feltételeinek megteremtése, vállalkozások versenyképességének növelése	GT AT	Klaszterben résztvevő vállalkozások száma db	növekedés	Nagyvállalatok, KKV, Mór Városi Önkormányzat,
PG5	Képzési és Innovációs központ létrehozása és működtetése	A járműipari képzéseket illetően duális szakképzés magas szintű megvalósítása, melynek keretében a tanulók a szakmai, elméleti ismereteiket a szakképző iskolákban sajátítják el, gyakorlati oktatásuk a helyi gazdálkodó szervezetnél biztosított.	A létesítmény működtetése által a gazdaság igényeihez alkalmazkodó képzések számának és színvonalának növelése, a munkát vállalni akarók képességeinek fejlesztése.	GT AT	Képzett növendékek száma Fő	növekedés	Nagyvállalatok, KKV, Mór Városi Önkormányzat,
PG6	A borászatok integráció- és technológiai fejlesztésének segítése	A „Móri Ezerjő” minőségének és piacosításának elengedhetetlen feltétele az egyenletes minőséget garantáló technológia. Egyre növekvő teljesítménnyel bíró szőlőtermesztéssel és borkészítéssel foglalkozó helyi termelők együttműködéseinek, szövetkezési hajlandóságának elősegítése, valamint a marketingszemlélet erősítése hozzájárulva a piacra jutáshoz, illetve a fogyasztói igények magas színvonalú kielégítéséhez.	Turisztikai vonzerő növelése, piacképes termék előállítás A helyi szőlőtermesztők és borászatok versenyképességének növelése	Egyéb	Technológiai transzverek számának alakulása. Évente rendezendő technológiai kongresszus a termelők részvételével	1 konferencia/év	Móri borászat-tal foglalkozó gazdák.

Projekt kód	Rövid megnevezés	Tartalom	Cél	Besorolás	Indikátor	Elérendő változás	Projektgazda
PG7	A helyi piaci igényeknek megfelelő képzések segítése	A képzések elméleti és gyakorlati kialakítása a helyi vállalkozásokkal való együttműködés által, valamint a Széchenyi István és a Pannon Egyetemmel való együttműködés a logisztikai és a járműipari képzéseket illetően.	A gazdaság igényeihez igazodó szakképzések létrehozása	Egyéb	Igényeknek megfelelő tanuló létszám fő	változó	Mór Városi Önkormányzat,
PG8	Apartman épület létesítése a Velegi úton	A helyi ipari vállalkozások jelentős létszámú vidékről bejáró munkaerőt is foglalkoztatnak. Távol élő, de nem ingázó dolgozók kulturált elhelyezését biztosító és kedvező bérletű létesítmények szükségesek. Egy négyemeletes szintenként 3-3-lakásos apartman ház kialakítása a helyi vállalkozásoknál dolgozók számára.	Megfelelő munkaerő folyamatos biztosítása. Minőségi munkaerő városba vonzása, megtartása	GT AT	Apartman-ház db	1	Mór Városi Önkormányzat,
PG9	Foglalkoztatás bővítő programok támogatása	A gyorsan változó világban a vállalkozások rugalmassága biztosítja fennmaradásukat. Ez megköveteli, hogy a munkaerő is könnyen átcsoportosítható legyen különböző feladatokra. Támogatott foglalkoztatási tevékenységek infrastruktúrájának fejlesztése.	A munkahelyek számának növelése	Hálózatos	Foglalkoztatás bővítő programok száma db	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,
PG10	Idős foglalkoztatás rendszerének kialakítása	Mór lakosságának közel 15%-a 65 év feletti. Az aktív foglalkoztatásuk jelentős, jelenleg hiányzó szolgáltatási munkaerő potenciált jelent. Az idősek munkába való bevonása javít életkörülményeiken. Kedvezményezett időskori foglalkoztatás.	Lakosság közérzetének javítása, szolgáltatások színvonalának javítása	Egyéb	A 65 év feletti lakosok foglalkoztatottsági aránya %	növekedés	Mór Városi Önkormányzat, Civil szervezetek

Projekt kód	Rövid megnevezés	Tartalom	Cél	Besorolás	Indikátor	Elérendő változás	Projekt-gazda
PG11	A városi turisztikai marketing-tevékenységek támogatása	A városi arculattervezés, integrált marketingstratégia kialakítása, reklámanyagok létrehozása, turisztikai programcsomagok kialakítása.	A városi arculat kialakítása, a turisztikai potenciál és a vendégéjszakák számának növelése	Egyéb	Vendég-éjszakák száma db	növekedés	Mór Városi Önkormányzat
PG12	Humán erőforrás fejlesztés a turizmusban	A városba látogató turisták számának növeléséhez kell. A turistákkal való foglalkozást csak jól képzett munkaerő tudja megfelelően ellátni. Marketing és speciális oktatás.	Turisztikai bevételek, és foglalkoztatottság növelése	Egyéb	Látogató turisták száma db	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,
PG13	Kereskedelmi szállás- és vendéglátóhelyek számának növelése	A turizmusfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységek a városba látogató turisták számának növelését szolgálják. Az egyes rendezvények alkalmával nincs elegendő szálláshely és ez csökkenti a turisztikai vonzerőt. Fontos lenne hivatásturizmusnak megfelelő szálláshely biztosítása. Szálláshely bővítés, minőség javítás.	A térségben eltöltött vendégéjszakák számának növelése	Hálózatos	Szálláshely száma db	növekedés	Vállalkozások.
PG14	Látóhegyi tavak turisztikai és fejlesztése	A turizmusfejlesztéshez attrakciók és látványosságok kellene. A szép természeti adottságaival és szolgáltatásával ez a projekt a városba látogató turisták számát növelheti. Turisztikai szempontból a terület túraútvonal részét képezheti.	Turisztikai bevételek, és foglalkoztatottság növelése. A térség turisztikai kínálatának bővítése, az aktív turizmus infrastruktúrájának fejlesztése	Egyéb	Rekultivált terület m2	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,

Projekt kód	Rövid megnevezés	Tartalom	Cél	Besorolás	Indikátor	Elérendő változás	Projektgazda
PG15	Turisztikai információs pontok, táblák kihelyezése	A turizmusfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységek a városba látogató turisták számának növelését szolgálják. Ennek alapvető feltétele a tájékozódást elősegítő eszközök elhelyezése, táblák és információs pontok létrehozása.	A városba látogató turisták elégedettségének növelése a tájékozási lehetőségek rendelkezésre állásával kapcsolatosan	Hálózatos	Információs pontok száma db	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,
PG16	Turisztikai rendezvények támogatása	A turizmusfejlesztéshez attrakciók és látványosságok kellene. A már bevezetett sikeres rendezvények (Móri Bornapok, Szent György-heti Vigasságok, Mórikum) fenntartása, ismertségének növelése, kapcsolódó marketing tevékenységek. A jó rendezvények az egyik legjobban megtérülő beruházások.	Turisztikai bevételek, és foglalkoztatottság növelése	Hálózatos	Éves attrakciók száma db	nem változik	Mór Városi Önkormányzat,
PG17	Mór kapcsolódásának fejlesztése a térségi kerékpárút-hálózatba	A térséget érintő folyamatban lévő és tervezett kerékpárutak kiépítése során Mór bekapcsolása a fő kerékpárútvonalakba, mely kerékpárral is könnyen megközelíthetővé teszi a várost. Csókakő – Mór közötti kerékpárút kiépítése.	A térség kerékpáros forgalmának növelése és a kerékpár-turizmus fejlesztése	Hálózatos AT	Kerékpárút hossz km	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,
PG18	Mór várost érintő borút létrehozása és fejlesztése	A „Móri Ezerjő” egyedisége megfelelő marketing munkával jelentős turisztikai vonzerő lehetne. A város hagyományaira épülő borturisztikai attrakciók, tematikus utak, kapcsolódó jelzésrendszer, marketing és képzési programok.	Turisztikai bevételek, és foglalkoztatottság növelése	Hálózatos	Móri Ezerjóhoz kapcsolódó attrakciók száma db	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,

Projekt kód	Rövid megnevezés	Tartalom	Cél	Besorolás	Indikátor	Elérendő változás	Projektgazda
PG19	A városi Hársfa – Ezerjő utcai pincesor egységes fejlesztése	A „Móri Ezerjő” egyedisége megfelelő marketing munkával jelentős turisztikai vonzerő lehetne. A különböző borok egy pincékre épült hangulatos egyedi városrészben található. Ennek fejlesztése a hivatásturizmusnak is reprezentatív helye lehet. Utcakép, közterületek megjelenésének fejlesztése, burkolatok egységes megújítása, utcabútorok cseréje.	Turisztikai bevételek, és foglalkoztatottság növelése. Móri bor marketingjének növelése.	PU AT	Az adott területre fordított éves fejlesztési összeg Ft	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,
PG20	Hársfa és Ezerjő utca fizikai összekötése, díszburkolattal való ellátása	A városban található és látogatható boros pincék utcái nem összefüggőek, mert a Hársfa és Ezerjő utca csak komoly kerülő árán köthető össze annak ellenére, hogy távolságuk alig pár 100 méterre található. Ez az összekötés a Kapucinus udvaron keresztül valósulhatna meg. A fejlesztésnek része a Kapucinus tér megújítása és kapcsolódó parkolóhelyek kialakítása is.	A borturizmus infrastrukturális feltételeinek megteremtése	PU AT	Kiépített út hossza m	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,
PT1	Mór, mint „intelligens város”, e-közigazgatás fejlesztése	Magas szintű és korszerű lakossági és vállalati e-szolgáltatások bevezetése révén lehetővé válik a közigazgatási ügyintézési idők, az ügyintézési folyamatban szereplők csökkentése. Az Önkormányzati informatikai fejlesztések, az intézmények működési hatékonyságának javítása segíti a rugalmas, a lakossági és vállalkozási igényekhez alkalmazkodó feladatellátást.	Intézményi hatékonyság javulása	VK AT	Határidő reklamációk száma db	csökkenése	Mór Városi Önkormányzat,

Projekt kód	Rövid megnevezés	Tartalom	Cél	Besorolás	Indikátor	Elérendő változás	Projektgazda
PT2	Közszolgáltatási feladat- és hatáskörökhöz illeszkedő intézményrendszer	A jól működő közigazgatás és közszolgáltatások a lakossági és vállalkozói életminőség fontos elemei. A hatósági eljárások egyszerűsítése kedvező hátteret biztosít a vállalkozások letelepedésének, beruházásaik megvalósításának.	Közigazgatási feladatellátás színvonalának növelése	Hálózatos	Ipari fejlesztéshez kapcsolódó engedélyezési idő: nap	csökkenése	Mór Városi Önkormányzata,
PT3	A járás fejlesztéseinek összehangolása, segítése	Mór, mint járásszékhely felelős, de érdeke is a környező települések hatékony fejlesztései. Ennek biztosítása a települések fejlesztéseit ésszerűen kedvezően összehangolni. A települések vezetőivel fél évente tartandó egyeztető tárgyalás a fejlesztésekről. Megbízott előadó.	Térségi fejlesztés optimalizálása	Egyéb	Egyeztető tárgyalások száma évente 2db	nem változik	Mór Városi Önkormányzat,
PT4	Egészségügyi szolgáltatások bővítése, területi koncentrációja	A lakosság egészségi állapotának javítása érdekében az ellátórendszer infrastruktúrájának fejlesztésére van szükség. Másrészt nagy hangsúlyt kell helyezni a betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szerepének erősítésére. A kisváros középpontjába koncentrált egészségügyi létesítmények komplex szolgáltatással jó eredményeket érhetnek el. Ezt erősíti a kapcsolódó a sport és rekreációs terület. A Szent György Kórház által nem használt épületek átvétele és korszerűsítése, átalakítások, eszköz beszerzések, kapcsolódó képzések.	Egészséges életvitel, jó színvonalú gyógyítás biztosítása	DK AT	Átvett épületek száma db	5 év alatt 3db	Mór Városi Önkormányzat,

Projekt kód	Rövid megnevezés	Tartalom	Cél	Besorolás	Indikátor	Elérendő változás	Projektgazda
PT5	Védőnői szolgálat működési feltételeinek javítása	A gyerekvállalást elősegíti a megfelelő védőnői tevékenység. A jelenlegi működési feltételek mellett nem lehet megfelelő tevékenységet biztosítani. Ezért a szolgálat elhelyezésén működési, feltételein javítani kell. Épület felújítás, korszerűsítés, eszközbeszerzés, kapcsolódó képzések.	Fiatalok gyermek vállalásához és neveléséhez jó szociális szolgáltatás biztosítani	DK AT	Védőnői szolgálatra fordított fejlesztési összeg Ft	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,
PT6	Bölcsődék fejlesztése és számának növelése	A gyerekszám növekedése és a foglalkoztatottság magas színvonala szükségessé teszi a munkát vállaló anyák terheinek csökkentését, gyermekeik biztonságos elhelyezését. A bölcsődei fejlesztés elengedhetetlen, ha magasan képzett nők gyerekvállalását kívánjuk segíteni. Csoportszobák számának növelése, kapcsolódó eszközbeszerzések, korszerűsítési munkák.	Fiatalok vállalásához és neveléséhez jó szociális szolgáltatás biztosítani	Hálózatos	Bölcsődei férőhely száma fő	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,
PT7	Óvodai férőhelykapacitások növelése	Az óvodai nevelés területén 2014. szeptember 1-jétől kezdődően valamennyi harmadik életévét betöltött gyermek számára kötelező lesz az óvoda. Mór településeken az óvodai férőhelyek száma és a demográfiai mutatók alapján középtávon nem megoldott az óvodai feladatellátás biztosítása. Csoportszobák számának növelése, kapcsolódó eszközbeszerzések, korszerűsítési munkák.	Fiatalok gyermek vállalásához és neveléséhez jó szociális szolgáltatás biztosítani	Hálózatos	Óvodai férőhely száma fő	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,

Projekt kód	Rövid megnevezés	Tartalom	Cél	Besorolás	Indikátor	Elérendő változás	Projekt-gazda
PT8	Petőfi Sándor Általános Iskola bővítése	A környező településekről jelentkező igény kielégítését csak iskolabővítéssel lehet kielégítően megoldani. Az iskola alsó tagozatos osztályai számára új épület kialakítása, felszerelése, eszközök korszerűsítése.	Közösségi szolgáltatás minőségének javítása,	Egyéb	Iskolai férőhely száma fő	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,
PT9	Idősek bentlakásos és nappali ellátásának fejlesztése	A 80 év feletti lakos létszám meghaladja a 300 főt. Sok közülük egyedülálló. A dolgozó hozzátartozók nem tudják ellátni azokat, akik betegségeik miatt többnyire felügyeletre szorulnak. Ugyancsak rontja az életminőséget az egyedüllét. Ezeket hidalhatja át részben a öregek napközis ellátása, illetve nyugdíjas otthonokba történő elhelyezés. Jelenleg ezt a kiskeresetű nyugdíjasoknál nem megoldott. Az Önkormányzat ezen a területen kíván előre lépni. Épület felújítás, korszerűsítés, eszközbeszerzés, tevékenységi körök bővítése.	Boldog öregkor biztosítása	DK AT	Idősek bentlakásos illetve nappali ellátásában részesülők száma fő	nem változik	Mór Városi Önkormányzat,
PT10	A rendőrség új épületbe való költöztetése	A rendőrség jelenlegi helye nem szolgálja megfelelően a szolgálat ellátását. Ezért olyan létesítménybe kell áttelepíteni, amely megfelel e tevékenységhez kötött műszaki előírásoknak. A rendőrség kiköltöztetése a jelenleg használt műemlék épületből egy használaton kívüli épület felújításával.	Közbiztonság javítása.	DK AT	Új rendőrségi bázis száma db	1	Mór Városi Önkormányzat,

Projekt kód	Rövid megnevezés	Tartalom	Cél	Besorolás	Indikátor	Elérendő változás	Projektgazda
PT11	Piac területének fejlesztése	A város kereskedelmi szolgáltatását korlátozta az eddigi szabad, rossz helyen lévő piac. A helybéli, és környező települési kistermelők jogos igénye, egy jó szolgáltatásokat nyújtó piac kialakítása. Mivel a piac építését mélygarázs építéssel is kombinálták, így egy olyan vásárló centrumot kell létrehozni, ahol széles skálán mozoghat a kínálat, az őstermelőtől a nagykereskedésig. Korszerű csarnok, üzletek és szolgáltató irodák kialakítása, a közösségi terek bővítése	Közösségi szolgáltatás minőségének javítása, munkahelyteremtés	VK AT	Vásárcsarnok épület száma db	1	Mór Városi Önkormányzat,
PT12	Piac üzemeltetési rendszerének fejlesztése.	A megépült piac üzemeltetését csak a használat során jelentkező problémák és költségek ismeretében lehet változtatni és javítani. Ez viszont elengedhetetlen a gazdaságos üzemeltetéshez. Felmérés, elemzés, üzemeltetési szabályzat módosítása	Energiatakarékos, és költséghatékony a városi szolgáltatásban	VK AT	Üzemeltetési költség Ft	csökkenése	Mórhó Kft, Mór Holding.
PT13	Új ösztöndíj-rendszer kialakítása a fiatalok megtartása érdekében	A helyzetfeltárás egyik megállapítása a városi fiatalság megtartásának problémája. A városhoz kötődést ösztöndíj rendszerrel kell elősegíteni. A középfokú oktatásban a gazdaság igényeihez igazodó képzéseken tanulók részére ösztöndíjrendszer kialakítása. Emellett a felsőoktatásban tanulók Bursa Hungarica ösztöndíjának hosszú távú fenntartása.	Városi lakosság fiatalítása	Egyéb	ösztön-díjasok száma fő	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,

Projekt kód	Rövid megnevezés	Tartalom	Cél	Besorolás	Indikátor	Elérendő változás	Projektgazda
PT14	Új típusú támogatási rendszer kialakítása, magasan képzett fiatalok letelepítése érdekében	A városi lakosság alulképzettségét és fiatalítását olyan letelepedést támogató rendszerrel kell segíteni, amely a jól képzett fiatalok könnyebb lakhatáshoz jutását és tartós itt maradását segíti.	Városi lakosság fiatalítása, képzettségi színvonal emelése	Egyéb	Felsőfokú képzettségű fiatalok száma: fő	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,
PT15	A strand műszaki és turisztikai fejlesztése	A strand korszerűsítése a 21. századi normáknak megfelelően, illetve további bővítése. A gyermeknevelés egyik kiváló helyszíne. Korszerű strandi szolgáltatás erős turistacsalogató is.	A strand színvonalának emelése	DK AT	Felújított és épített strand terület: m2	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,
PT16	A városi sportélet és rendezvények támogatása	Az egészséges életvitel alapvető eleme a rendszeres testmozgás. Rendezvényekkel lehet a ösztönözni, rekreációs és sporttevékenységének elősegítését. Tömegsport események támogatása, hagyományos versenyek folyamatos megrendezése (Pl. Móri Karika, Szent György napi Ezerjő Félmaraton, úszóverseny, öttusaverseny, tamburelló-bajnokság stb.)	Az egészségtudatos életmód szemléletének terjesztése	Hálózatos	Tömegsport események száma db	nem változik	Mór Városi Önkormányzat,
PT17	Babos-kúti szabadidőpark fejlesztése	Az egészséges életvitel alapvető eleme a rendszeres testmozgás, és az aktív életmódhoz szükséges feltételrendszer megteremtése A Babos-kúti szabadidőpark fejlesztése keretében sor került járdaépítésre és a gyerekjátszótér fejlesztésére, megvalósul egy kutya-futtató, egy felnőtt-játszótér, egy gördeszka-pálya, valamint egy sportpálya.	A sporttevékenységekre vonatkozó lehetőségek növelése	Egyéb	Fejlesztett terület m2	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,

Projekt kód	Rövid megnevezés	Tartalom	Cél	Besorolás	Indikátor	Elérendő változás	Projektgazda
PT18	Játszóterek minőségének javítása, számának bővítése	Gyermekek egyik mozgástere a játszótér. Ennek kulturált kialakítása nem csak a gyerekek érdekét szolgálja, de gyakran a szülők kikapcsolódási helye is. Ez csak akkor valósulhat meg, ha jó minőségű, és elég darabszámú játszóteret biztosítunk. Eszközök, térburkolatok, parkosítás, utcabútorok beszerzése, felújítása.	Gyermekek és szülők jó közérzetének biztosítása	KV AT	Felújított illetve új játszótér száma db	növekedés	Mórhó Kft
PT19	Sportcentrum fejlesztése és működtetése	A Wekerle Sándor Szabadidőközpontban a füves pálya körül futópálya kialakítása, valamint az öltözők és lelátók felújítása. A pálya területi bővítése.	A sporttevékenységekre vonatkozó lehetőségek növelése	DK AT	A pálya terület m2	növekedés	Mórhó Kft
PT20	Térfigyelő-kamerarendszer bővítése	A térfigyelő kamerák további elhelyezése a városban. A jó közbiztonság fenntartásának és további növelésének egy korszerű eszköze. Jelentősen csökkenti a köztéri bűnesetek számát és segíti a rendfenntartó szervezetek munkáját.	A jó közbiztonság fenntartása és további növelése.	Hálózatos	Térfigyelő kamerák száma db	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,
PT21	Hajléktalanszálló felújítása és korszerűsítése	A szegénységgel leginkább sújtott célcsoportok helyzetének javítása elengedhetetlen. A projekt lehetővé teszi a hajléktalanok lakásproblémáinak megoldását, de elősegítheti a normál lakáskörülményekhez jutást is. Épület felújítás, korszerűsítés, eszközbeszerzés, tevékenységi körök bővítése.	Szociális felzárkóztatás	Egyéb	Épület felújítás db	1	Mór Városi Önkormányzat,

Projekt kód	Rövid megnevezés	Tartalom	Cél	Besorolás	Indikátor	Elérendő változás	Projektgazda
PT22	Szociális felzárkóztató-, képzési programok támogatása a szegregátumokban	A szegénységgel leginkább sújtott célcsoportok helyzetének javítása elengedhetetlen. A szegregáció csökkentéséhez a gazdaság- és térségfejlesztésen túlmutató megközelítés szükséges. Ezt csak sok területet átfogó képzési programokkal lehet kedvező irányba terelni. A foglalkoztathatóság és szociális helyzet javítása érdekében szervezett képzések, programok. Biztosítani kell az Internet hozzáférés lehetőségét ezeken a területeken élőknek.	Szociális felzárkóztatás	SZ AT	Éves képzési programok száma db	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,
PÉ1	Mór belvárosi részén 81-es úton körforgalmi csomópont kialakítása	A 81-es számú főút Mór egy belső szakaszán egy alacsony nyílás magasságú híd alatt megy át. Emiatt gyakran a magas felépítményű kamionok kénytelenek ezt a szakaszt kikerülni és a város különböző útjain áthaladni. Ez nem csak nagyobb baleset veszélyt, de jelentős útkárokat is eredményez. A körforgalmi csomópont kialakítása.	Biztonságosabb közlekedés, belső úthálózat védelme.	KV AT	körforgalmi csomópont építés db	1	NIF Zrt.
PÉ2	Mór belvárosi részét elkerülő út építése 8127	Tatabánya összeköttetését a 8-as 7-es főúttal ennek az útnak a kiépítésével kívánják megoldani. A forgalom növekedése a városon keresztül jelentős problémákat okozhatna. Ezért szükséges a 8127-út felújításával egy időben, vagy azt megelőzően a Mórt elkerülő szakasz megépítése.	Biztonságosabb közlekedés, belső úthálózat védelme.	Egyéb	Megépített útszakasz hossz km	növekedés	NIF Zrt.

Projekt kód	Rövid megnevezés	Tartalom	Cél	Besorolás	Indikátor	Elérendő változás	Projektgazda
PÉ3	Mór-Tatabánya másodrendű összekötő út építés előkészítése 8127	Tatabánya összeköttetését a 8-as 7-es főúttal ennek az útnak a kiépítésével kívánják megoldani. Az előkészítő munkában aktív szerepet kell betöltenie a városnak. Tatabánya és Mór között közvetlen közúti összeköttetés kialakítása másodrendű közúton, az M1-es autópályával közvetlen kapcsolat kialakítása.	Biztonságosabb közlekedés, belső úthálózat védelme.	Egyéb	Felújított útszakasz hossz km	növekedés	Mór Városi Önkormányzat, NIF Zrt.
PÉ4	Székesfehérvár négy-sávossal való megközelíthetőségének kialakítása 81-es	Mór kapcsolata Székesfehérvárral kiemelkedően fontos. Ezt a helyzetet erősíti a Győr-Székesfehérvár és a Komárom-Székesfehérvár összeköttetés mely a Móron átmenő 81-es főúton bonyolódik le. A nagy forgalom és a biztonság fokozása követeli meg az útnak a fejlesztését. A 11 km-es szakasz megépítése.	Települések kapcsolatának javítása, közlekedésbiztonság javítása.	Egyéb	Megépített útszakasz hossz km	növekedés	NIF Zrt.
PÉ5	A helyi tömegközlekedés fejlesztése, iskolabusz üzemeltetése	A helyi tömegközlekedés fejlesztéséhez, fontos az utas tájékoztatás javítása. Olyan digitális tájékoztatási rendszert kell, aminek használatával az ide érkező turista is minden tájékoztatást megkaphat. Egyes területekről bejárók utaztatása a buszvállalat menetrend módosítása miatt problémás lett, ezért szükségessé válik egy kis iskolabusz beállítása is. Városi tömegközlekedési rendszer kialakítása, összekötése távolsági rendszerekkel.	Közösségi szolgáltatás minőségének javítása, turisztikai vonzerő növelése.	Hálózatos	Iskolabuszszal szállított utas km	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,

Projekt kód	Rövid megnevezés	Tartalom	Cél	Besorolás	Indikátor	Elérendő változás	Projektgazda
PÉ6	A városon belüli kerékpárút-hálózat fejlesztése	A közlekedési infrastruktúra fejlesztés közül a fenntartható városi mobilitást kialakításának elősegítése, a kerékpáros közlekedés infrastrukturális elemeinek fejlesztése. A meglévő vonalak útminőségének javítása, a vonalak kibővítése és összekötése a településre érkező útvonalakkal.	A kerékpáros hivatásforgalom elősegítése	Hálózatos	Felújított útszakasz hossz m	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,
PÉ7	Belvárosi parkolóhelyek bővítése, mélygarázs építése	Az elmúlt években fokozatosan egyre jelentősebb gondot okoz a városközpontban a parkolás megoldása. Ezt a helyzetet tovább rontja a belvárosba építendő piaci csarnok és az ide áramló termelők és vásárlók. A felszíni területen ennek megfelelő részt nem lehet a városkép és a zöldterület hátránya nélkül megoldani ezért, a piaci csarnok alá helyezendő mélygarázs látszik jó megoldásnak. Problémaként az üzemeltetési költségek jelentkezhetnek. A piachoz kapcsolódó beruházásként mélygarázs építése.	Belváros komfortossága és biztonságos közlekedésének biztosítása	VK AT	Belvárosi parkoló férőhelyszám db	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,
PÉ8	A városi járdahálózat fejlesztése	Mór területén nem egyenletes a járdával való ellátottság, a projekttel ezeket a részeket akarja lefedni az Önkormányzat. Járdaépítés, felújítás.	Magas színvonalú biztonságot nyújtó közösségi szolgáltatás.	KV AT	Felújított, új járda szakasz hossz m	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,

Projekt kód	Rövid megnevezés	Tartalom	Cél	Besorolás	Indikátor	Elérendő változás	Projektgazda
PÉ9	A lakossági energiahatékonysági beruházások támogatása	OFP egyik kiemelt prioritása az energia hatékonyság javítása. Ez komoly megtakarítást jelent, a lakossági fogyasztásnál is. Lakossági épületek energetikai korszerűsítése (szigetelés, nyílászáró csere, gépészeti korszerűsítések), megújuló alapú energiatermelés berendezéseinek beépítése.	Energiatakarékos, és megújuló energia használatra nevelés és alkalmazás elősegítése	KV AT, SZ AT	Résztevő magán ingatlanok száma db	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,
PÉ10	A városi közvilágítás energia racionalizálása	A jelenlegi üzemeltetővel lejár az állandó összegű szerződés, a városnak kell megoldania a növekedett igényeknek megfelelő üzemeltetést. Ezért kerül előtérbe az energiatakarékos közvilágítási megoldások kialakítása. A közvilágítási rendszer aktív elemeinek korszerűsítése, szükséges rendszerbővítések és korszerűsítések, intelligens szabályozható rendszer feltételeinek megteremtése.	Energiatakarékos, és jó színvonalú közvilágítás biztosítása	Hálózatos	Közvilágítási fogyasztás MW	csökkenése	Mór Városi Önkormányzat,
PÉ11	A városi oktatási intézmények energetikai felújítása	A régebben épült oktatási intézmények energetikai besorolása alacsony, így az üzemeltetésük is pazarló. Szigetelés, nyílászáró csere, modern gépészettel jelentős megtakarítás érhető el. A korábbi fejlesztések folytatásaként további intézmények szigetelése, nyílászáró cseréje, gépészeti korszerűsítése, megújuló energia alapú termelő rendszerek beépítése.	Energiatakarékos, és jól használható oktatási intézmények kialakítása	VK AT	Szigetelt felület nagysága m2	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,

Projekt kód	Rövid megnevezés	Tartalom	Cél	Besorolás	Indikátor	Elérendő változás	Projektgazda
PÉ12	Biomassza tüzelésű távhőszolgáltatás fejlesztése	A kertvárosi jelleggel egyidejűleg, jelentkeznek olyan melléktermékek, amelyek felhasználása jelentős energia megtakarítás eredményez. A fejlesztésnél, viszont a jelenlegi hőközpontot ki kell telepíteni a városközpontból. A városi távhő rendszer hőtermelő egységének átalakítása biomassza alapúra.	Energiatakarékos, és megújuló energia használata a városi szolgáltatásban	VK AT, KVAT	Biomassza kazánok száma db	1	Mórhó Kft
PÉ13	Geotermikus energiaforrás használata a városi uszoda esetén	Az uszoda üzemeltetési költségeinek, jelentős részét teszi ki a fűtési energia költsége. Mind a sportolás, mind a rekreáció szempontjából fontos az uszoda használat olcsó elérése. Ezt elősegíti a geotermikus hő hasznosítása. A meglévő adottságok kihasználása érdekében termelő és visszasajtoló kút kialakítása, hőközpont, kapcsolódó fejlesztések.	Energiatakarékos, és megújuló energia használata a városi szolgáltatásban	DK AT	Termelő kutak száma db	növekedés	Mórhó Kft
PÉ14	Középületek energiahatékonysági beruházásai	Energiatakarékos fejlesztések jelentősen csökkenthetik a város középületeinek költségét, ezáltal a városüzemeltetésben jobb fejlesztési lehetőségek keletkeznek. A korábban megvalósított fejlesztések folytatásaként további intézmények szigetelése, nyílászáró cseréje, gépészeti korszerűsítése, megújuló energia alapú termelő rendszerek beépítése.	Energiatakarékos, és megújuló energia használata a városi szolgáltatásban	Hálózatos	Megújuló energia alapú termelő rendszerek száma db	növekedés	Mórhó Kft

Projekt kód	Rövid megnevezés	Tartalom	Cél	Besorolás	Indikátor	Elérendő változás	Projektgazda
PÉ15	Napkollektor rendszerek alkalmazása a Szabadidő központban és a Táncsics gimnáziumban	Az adott területek melegvíz fogyasztása jelentős, így viszonylag szerényebb beruházással is jelentős energia és költség megtakarítást lehet elérni. Napkollektorok elhelyezése.	Energiatakarékos, és megújuló energia használata a városi szolgáltatásban	DK AT, VK AT	Napkollektor felület nagysága m ²	növekedés	Mórhó Kft
PÉ16	A városban lakossági szintű komposztálási lehetőség biztosítása	A kertvárosi jelleg miatt jelentős mennyiségű komposztálható hulladék keletkezik. Ennek megoldásával nem csak a környezetet védjük (tavaszi, őszi avar égetések) hanem jelentős talajjavító anyagot is nyerhetünk a közparkok felújításához. Lakossági komposztáló rendszer kialakítása, szükséges eszközök, edények beszerzése, kapcsolódó szervezési és kommunikációs feladatok.	A természet védelme az illegális hulladék lerakóktól, hulladékhasznosítás	KV AT	Komposztálásba bevont ingatlanok száma db	növekedés	Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Zrt.
PÉ17	A veszélyes hulladékgyűjtés rendszer fejlesztése	Mór területileg érinti a jelentős ivóvíz bázist szolgáltató karsztrendszert. A szabályozatlan veszélyes hulladék elhelyezése óriási károkat okozhat ebben a rendszerben. Veszélyes hulladékgyűjtés és kezelés rendszerének kialakítása és üzemeltetése.	A természet védelme az illegális hulladék lerakóktól	Hálózatos	Új veszélyes hulladékgyűjtés és kezelési rendszer száma: db	1	Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Zrt.
PÉ18	Házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés kialakítása és működtetése	Hazai és EU elvek szerint is fontos a szelektív hulladékgyűjtés az újra felhasználás lehetősége miatt. Hulladékgyűjtő rendszer kidolgozása, gyűjtő eszközök, szállítójárművek, tömörítő, kezelő egységek.	A természet védelme az illegális hulladék lerakóktól, hulladékhasznosítás	KV AT	Szelektív hulladékgyűjtés-be bevont ingatlanok száma: db	növekedés	Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Zrt.

Projekt kód	Rövid megnevezés	Tartalom	Cél	Besorolás	Indikátor	Elérendő változás	Projektgazda
PÉ19	Belterületi zárt csatorna- és nyílt árokrendszer fejlesztése és bővítése	A város belterületét átszelő patak jelentős közterületet szakít ki, a mély vezetése miatt szükséges rézsű felületekkel. Ez jelentős fenntartási költségeket és szennyezésének lehetősége eredményez. A korábban felmért területek csapadékvíz elvezetését és a belterületi szakaszon a csatorna lefedését célozza meg. Belterületi zárt csatorna- és nyílt árokrendszer fejlesztése és bővítése.	Felszíni vizek védelme, közterületek felszabadítása, kárelhárítás	Hálózatos, VK AT	Zárttá tett csatorna hossz m	növekedés	Közép-Dunántúli VIZIG,
PÉ20	Új teljes körű település rendezési terv készítése	A változó igényekhez igazított rendezési terv elősegíti a hosszú távú fejlesztési célokat. Befolyásolják az egyes fejlesztések minőségét, kihatással van a város élhetőségére. El kell készíteni az új Örökségvédelmi Hatástanulmányt és ezt figyelembe kell venni a rendezési tervnél..	A város fejlesztéseinél, településképet befolyásoló változtatásoknál kell	Hálózatos	Település rendezési terv db	1	Mór Városi Önkormányzat,
PÉ21	A használaton kívüli ingatlanok funkcióval való megtöltése	A használaton kívüli ingatlanok, állagromlása erősebb, környezete könnyen elhanyagoltta válik. A jól képzett fiatalok letelepedésének segítségével, elősegítjük az épített környezet megóvását és a város képzettségi színvonalának növelését. Más lehetőség a hasznosításra, felújítással a gyermekorvosok, körzeti orvosok, védőnők koncentrált elhelyezése, a polgárőrök, közmunkások részére irodák és helyiségek kialakítását.	A város magas színvonalú település képének megőrzése	Hálózatos	Hasznosított használaton kívüli ingatlanok száma db	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,

Projekt kód	Rövid megnevezés	Tartalom	Cél	Besorolás	Indikátor	Elérendő változás	Projektgazda
PÉ22	Építési telkek kialakítása	A kulturált, jó szolgáltatásokat biztosító, jó munkalehetőségekkel rendelkező város erős vonzást jelent a letelepedéshez. Ezt fiatalok esetében korlátozza az építési telkek magas ára. Építési telkek kialakítása, közművesítése a Virág és Deák Ferenc utca térségében.	A város fejlődését elősegítő területfejlesztés	KV AT	Új építési telkek száma db	növekedés	Mór Városi Önkormányzat, vállalkozások
PÉ23	MÓR Holding létrehozása és működtetése	A városüzemeltetési feladatok igen sokrétűek, amibe több vállalkozást is be kellett vonni. Ez jelentős költségtöbbletet eredményez a munkák összehangolása is nehezebb. A holding szervezettel ezeket a problémákat kívánja kiküszöbölni az Önkormányzat. Alapvetően önkormányzati feladatok egységes megvalósítása. (pl. hótakarítás, önkormányzati intézmények és közterületek karbantartása és felújítása stb.)	Magas színvonalú költséghatékony közösségi szolgáltatás.	GT AT, VK AT	MÓR Holding száma db	1	Mór Városi Önkormányzat
PÉ24	Temető területének rendbetétele	Egyes temetői létesítmények (pl. ravatalozó) leromlott állapota miatt felújítás szükséges. A projekttel ezeket javítják ki. Zöldfelületek megújítása, épített elemek felújítása.	A város közterületeinek fejlesztése	DK AT	Felújított ravatalozó száma db	1	Mórhő Kft
PÉ25	A belvárosi posta épület felújítása	A postaépület jelenlegi állapota nem biztosít megfelelő körülményeket a postai szolgáltatások megfelelő ellátásához. Az épület átalakítása, felújítása, a funkcióhoz való illesztés.	Magas színvonalú közösségi szolgáltatás.	VK AT	felújított postaépület száma db	1	Magyar Posta, Mór Városi Önkormányzat

Projekt kód	Rövid megnevezés	Tartalom	Cél	Besorolás	Indikátor	Elérendő változás	Projektgazda
PÉ26	A városi utcakép fejlesztése: utcabútorok kihelyezése, közterek díszburkolattal való ellátása	A városban élők és a városba turistaként érkezők számára egyaránt a megfelelő utcakép kialakítása, utcabútorok kihelyezése, a közterek díszburkolattal való ellátása.	Városi atmoszféra javítása, a közterek forgalmának és az azokon eltöltött idő növelése.	Hálózatos	Kihelyezett utcabútorok száma db	növekedés	Mór Városi Önkormányzat,
PÉ27	A városi közvilágítás látványának javítása	A közvilágító hálózat a városközpontban földkábeles ellátású. A kertvárosi részen viszont rendkívül csúnya léghébeles megoldások vannak. A turizmus fejlődésével ezek a rendszerek rossz benyomást keltenek a látogatókban, ezért folyamatos kiváltásukra szükség van. Légvezetékek földkábelesítése.	Városkép javítása	KV AT	Földkábeles közvilágító hálózat hossza m	növekedés	Közvilágítást szolgáltató
PÉ28	Városi zöldfelületek növelése	A város komfortosságát nagymértékben befolyásolják a parkosítások. A kertvárosi jelleg miatt általában kedvező a zöldfelületek aránya, de egyes területek fásítása tovább javítaná a városképet és a belterületek klímáját. Parkosítás, növényzet megújítása, burkolatok, utcabútorok	A város magas színvonalú településképének megőrzése, helyi klíma javítása. A város közterületeinek fejlesztése.	Hálózatos	Városi zöldfelületek nagysága m ²	növekedés	Mórhó Kft

2.4 A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI AKCIÓK VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE ÉS ÜTEMEZÉSE

Az integrált településfejlesztési stratégiákban megfogalmazott fejlesztések tervezett ütemezése

Projekt kód	Fejlesztések	Kezdés	Befejezés	Megvalósítás ideje / hónap	2016. I. félév	2016. II. félév	2017. I. félév	2017. II. félév	2018. I. félév	2018. II. félév	2019. I. félév	2019. II. félév	2020. I. félév	2020. II. félév
PG1	Az iparterületek infrastrukturális fejlesztése, bővítése	2016. I. félév	2016. II. félév	9										
PG2	Az É-NY Ipari Park területének növelése	2018. I. félév	2018. II. félév	9										
PG3	Az Velegi úti ipari zóna területének növelése	2016. II. félév	2017. I. félév	9										
PG4	Autóipari vállalkozások klaszterének kibővítése erősítése	2016. I. félév	2017. I. félév	12										
PG5	Képzési és Innovációs központ létrehozása és működtetése	2016. II. félév	2018. I. félév	20										
PG6	A borászatok integráció- és technológiai fejlesztésének segítése	2016. I. félév	2018. I. félév	24										
PG7	A helyi piaci igényeknek megfelelő képzések segítése	2016. I. félév	2016. II. félév	6										
PG8	Apartment épület létesítése a Velegi úton	2016. I. félév	2016. I. félév	2										
PG9	Foglalkoztatás bővítő programok támogatása	2016. I. félév	2016. II. félév	6										
PG10	Idős foglalkoztatás rendszerének kialakítása	2016. II. félév	2017. I. félév	12										
PG11	A városi turisztikai marketingtevékenységek támogatása	2016. II. félév	2017. II. félév	12										
PG12	Humán erőforrás fejlesztés a turizmusban	2016. I. félév	2016. II. félév	12										
PG13	Kereskedelmi szállás- és vendéglátóhelyek számának növelése	2016. I. félév	2017. I. félév	12										
PG14	Látóhegyi tavak turisztikai	2016. I. félév	2016. I. félév	6										
PG15	Turisztikai információs pontok, táblák kihelyezése	2016. II. félév	2017. I. félév	6										

Projekt kód	Fejlesztések	Kezdés	Befejezés	Megvalósítás ideje / hónap	2016. I. félév	2016. II. félév	2017. I. félév	2017. II. félév	2018. I. félév	2018. II. félév	2019. I. félév	2019. II. félév	2020. I. félév	2020. II. félév
PG16	Turisztikai rendezvények támogatása	2016. I. félév	2017. I. félév	12										
PG17	Mór kapcsolódásának fejlesztése a térségi kerékpárút-hálózatba	2016. I. félév	2016. II. félév	10										
PG18	Mór várost érintő borút létrehozása és fejlesztése	2016. I. félév	2018. II. félév	36										
PG19	A városi Hársfa – Ezerjő utcai pincesor egységes fejlesztése	2016. II. félév	2017. I. félév	8										
PG20	Hársfa és Ezerjő utca fizikai összekötése, díszburkolattal való ellátása	2016. I. félév	2017. I. félév	12										
PT1	Mór mint „intelligens város”, e-közigazgatás fejlesztése	2018. I. félév	2018. II. félév											
PT2	Közszolgáltatási feladat- és hatáskörökhöz illeszkedő intézményrendszer	2017. I. félév	2017. II. félév											
PT3	A járás fejlesztéseinek összehangolása, segítése	2016. I. félév	2016. I. félév	6										
PT4	Egészségügyi szolgáltatások bővítése, területi koncentráció	2018. I. félév	2019. I. félév	12										
PT5	Védőnői szolgálat működési feltételeinek javítása	2019. I. félév	2020. II. félév	18										
PT6	Bölcsődék fejlesztése és számának növelése	2017. II. félév	2018. I. félév	6										
PT7	Óvodai férőhely-kapacitások növelése	2017. I. félév	2018. I. félév	12										
PT8	Petőfi Sándor Általános Iskola bővítése	2018. I. félév	2019. I. félév	12										
PT9	Idősek bentlakásos és nappali ellátásának fejlesztése	2019. I. félév	2019. II. félév	6										
PT10	A rendőrség új épületbe való költöztetése	2016. I. félév	2018. I. félév	24										
PT11	Piac területének fejlesztése	2016. II. félév	2017. I. félév	8										
PT12	Piac üzemeltetési rendszerének fejlesztése.	2017. I. félév	2018. I. félév	10										
PT13	Új ösztöndíj-rendszer kialakítása a fiatalok megtartása érdekében	2018. I. félév	2018. II. félév	6										

Projekt kód	Fejlesztések	Kezdés	Befejezés	Megvalósítás ideje / hónap	2016. I. félév	2016. II. félév	2017. I. félév	2017. II. félév	2018. I. félév	2018. II. félév	2019. I. félév	2019. II. félév	2020. I. félév	2020. II. félév
PT14	Új típusú támogatási rendszer kialakítása, magasan képzett fiatalok letelepedése érdekében	2017. I. félév	2017. II. félév	6										
PT15	A strand műszaki és turisztikai fejlesztése	2019. I. félév	2020. I. félév	12										
PT16	A városi sportélet és rendezvények támogatása	2017. I. félév	2017. II. félév	6										
PT17	Babos-kúti szabadidőpark fejlesztése	2016. I. félév	2018. I. félév	24										
PT18	Játszóterek minőségének javítása, számának bővítése	2017. I. félév	2018. I. félév	12										
PT19	Sportcentrum fejlesztése és működtetése	2019. II. félév	2020. II. félév	12										
PT20	Térfigyelő-kamerarendszer bővítése	2016. I. félév	2018. I. félév	24										
PT21	Hajléktalanszálló felújítása és korszerűsítése	2018. I. félév	2019. I. félév	12										
PT22	Szociális felzárkóztató-, képzési programok támogatása a szegregátumokban	2016. I. félév	2018. I. félév	24										
PÉ1	Mór belvárosi részén 81-es úton körforgalmi csomópont kialakítása	2016. I. félév	2017. I. félév	15										
PÉ2	Mór belvárosi részét elkerülő út építése 8127	2019. II. félév	2021. II. félév	30										
PÉ3	Mór-Tatabánya másodrendű összekötő útépítés előkészítése 8127	2020. II. félév	2021. II. félév	15										
PÉ4	Székesfehérvár négysávos úttal való megközelíthetőségének kialakítása 81-es sz. főút	2019. I. félév	2020. II. félév	30										
PÉ5	A helyi tömegközlekedés fejlesztése, iskolabusz üzemeltetése	2018. II. félév	2019. I. félév	6										
PÉ6	A városon belüli kerékpárút-hálózat fejlesztése	2019. I. félév	2019. II. félév	6										
PÉ7	Belvárosi parkolóhelyek bővítése, mélygarázs építése	2016. I. félév	2017. I. félév	15										
PÉ8	A városi járdahálózat fejlesztése	2016. I. félév	2017. I. félév	12										
PÉ9	A lakossági energiahatékonysági beruházások támogatása	2017. II. félév	2020. I. félév	10										

Projekt kód	Fejlesztések	Kezdés	Befejezés	Megvalósítás ideje / hónap	2016. I. félév	2016. II. félév	2017. I. félév	2017. II. félév	2018. I. félév	2018. II. félév	2019. I. félév	2019. II. félév	2020. I. félév	2020. II. félév
PÉ10	A városi közvilágítás energia racionalizálása	2018. I. félév	2019. I. félév	15										
PÉ11	A városi oktatási intézmények energetikai felújítása	2016. II. félév	2017. I. félév	10										
PÉ12	Biomassza tüzelésű távhőszolgáltatás fejlesztése	2019. I. félév	2020. I. félév	18										
PÉ13	Geotermikus energiaforrás használata a városi uszoda esetén	2019. I. félév	2019. II. félév	10										
PÉ14	Középületek energiahatékonysági beruházásai	2016. I. félév	2020. II. félév	20										
PÉ15	Napkollektor rendszerek alkalmazása a Szabadidő központban és a Táncsics gimnáziumban	2017. I. félév	2017. II. félév	10										
PÉ16	A városban lakossági szintű komposztálási lehetőség biztosítása	2016. II. félév	2017. II. félév	18										
PÉ17	A veszélyes hulladékgyűjtés rendszer fejlesztése	2017. II. félév	2018. II. félév	18										
PÉ18	Házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés kialakítása és működtetése	2016. I. félév	2019. II. félév											
PÉ19	Belterületi zárt csatorna- és nyílt árokrendszer fejlesztése és bővítése	2017. I. félév	2018. I. félév	12										
PÉ20	Új teljeskörű településrendezési terv készítése	2016. II. félév	2017. II. félév	15										
PÉ21	A használaton kívüli ingatlanok funkcióval való megtöltése	2016. I. félév	2016. I. félév	2										
PÉ22	Építési telkek kialakítása	2017. II. félév	2018. I. félév	6										
PÉ23	MÓR Holding létrehozása és működtetése	2018. I. félév	2020. I. félév	24										
PÉ24	Temető területének rendbetétele	2016. I. félév	2017. I. félév	12										
PÉ25	A belvárosi posta épület felújítása	2016. I. félév	2017. II. félév	23										
PÉ26	A városi utcakép fejlesztése: utcabútorok kihelyezése, közterek díszburkolattal való ellátása	2016. I. félév	2018. I. félév	24										
PÉ27	A városi közvilágítás látványának javítása	2017. II. félév	2017. I. félév	10										
PÉ28	Városi zöldfelületek növelése	2016. I. félév	2018. I. félév	24										

Az integrált településfejlesztési stratégiákban megfogalmazott fejlesztések indikatív forrásigénye (Mft)

	Fejlesztések	TOP	EFOP	GINOP	IKOP	KEHOP	RSZTOP	VP	Egyéb	Összesen
PG1	Az iparterületek infrastrukturális fejlesztése, bővítése								155	155
PG2	Az É-NY Ipari Park területének növelése	140							20	160
PG3	Az Velegi úti ipari zóna területének növelése	75							10	85
PG4	Autóipari vállalkozások klaszterének kibővítése erősítése			30						30
PG5	Képzési és Innovációs központ létrehozása és működtetése	120							50	170
PG6	A borászatok integráció- és technológiai fejlesztésének segítése							100	20	120
PG7	A helyi piaci igényeknek megfelelő képzések segítése	15		30						45
PG8	Apartment épület létesítése a Velegi úton								300	300
PG9	Foglalkoztatás bővítő programok támogatása			50						50
PG10	Idős foglalkoztatás rendszerének kialakítása								20	20
PG11	A városi turisztikai marketingtevékenységek támogatása	10							45	55
PG12	Humán erőforrás fejlesztés a turizmusban	13								13
PG13	Kereskedelmi szállás- és vendéglátóhelyek számának növelése								30	30
PG14	Látóhegyi tavak turisztikai fejlesztése	10							10	20
PG15	Turisztikai információs pontok, táblák kihelyezése	13							10	23

	Fejlesztések	TOP	EFOP	GINOP	IKOP	KEHOP	RSZTOP	VP	Egyéb	Összesen
PG16	Turisztikai rendezvények támogatása	20							20	40
PG17	Mór kapcsolódásának fejlesztése a térségi kerékpárút-hálózatba	80							50	130
PG18	Mór várost érintő borút létrehozása és fejlesztése	15							15	30
PG19	A városi Hársfa – Ezerjő utcai pincesor egységes fejlesztése	10							25	35
PG20	Hársfa és Ezerjő utca fizikai összekötése, díszburkolattal való ellátása	30							90	120
PT1	Mór mint „intelligens város”, e-közigazgatás fejlesztése						30			30
PT2	Közzolgáltatási feladat- és hatáskörökhöz illeszkedő intézményrendszer						30			30
PT3	A járás fejlesztéseinek összehangolása, segítése						10		10	20
PT4	Egészségügyi szolgáltatások bővítése, területi koncentrációja	70	30						10	110
PT5	Védőnői szolgálat működési feltételeinek javítása	80							20	100
PT6	Bölcsődék fejlesztése és számának növelése	40							15	55
PT7	Óvodai férőhely-kapacitások növelése	60							20	80
PT8	Petőfi Sándor Általános Iskola bővítése	60							60	120
PT9	Idősek bentlakásos és nappali ellátásának fejlesztése						30		50	80
PT10	A rendőrség új épületbe való költöztetése						30		45	75
PT11	Piac területének fejlesztése	300							50	350
PT12	Piac üzemeltetési rendszerének fejlesztése.	30							50	80

	Fejlesztések	TOP	EFOP	GINOP	IKOP	KEHOP	RSZTOP	VP	Egyéb	Összesen
PT13	Új ösztöndíj-rendszer kialakítása a fiatalok megtartása érdekében								25	25
PT14	Új típusú támogatási rendszer kialakítása, magasan képzett fiatalok letelepítése érdekében								20	20
PT15	A strand műszaki és turisztikai fejlesztése					25			25	50
PT16	A városi sportélet és rendezvények támogatása								50	50
PT17	Babos-kúti szabadidőpark fejlesztése	5							25	30
PT18	Játszóterek minőségének javítása, számának bővítése	15							15	30
PT19	Sportcentrum fejlesztése és működtetése		20						30	50
PT20	Térfigyelő-kamerarendszer bővítése								30	30
PT21	Hajléktalanszálló felújítása és korszerűsítése		10						20	30
PT22	Szociális felzárkóztató-, képzési programok támogatása a szegregátumokban		50						10	60
PÉ1	Mór belvárosi részén 81-es úton körforgalmi csomópont kialakítása				250				200	450
PÉ2	Mór belvárosi részét elkerülő út építése 8127				1 500				200	1 700
PÉ3	Mór-Tatabánya másodrendű összekötő útépités előkészítése 8127								10 000	10 000
PÉ4	Székesfehérvár négysávos úttal való megközelíthetőségének kialakítása 81-es főút								17 000	17 000
PÉ5	A helyi tömegközlekedés fejlesztése, iskolabusz üzemeltetése								80	80
PÉ6	A városon belüli kerékpárút-hálózat fejlesztése	50							50	100
PÉ7	Belvárosi parkolóhelyek bővítése, mélygarázs építése	50							20	70

	Fejlesztések	TOP	EFOP	GINOP	IKOP	KEHOP	RSZTOP	VP	Egyéb	Összesen
PÉ8	A városi járdahálózat fejlesztése								100	100
PÉ9	A lakossági energiahatékonysági beruházások támogatása					200			50	250
PÉ10	A városi közvilágítás energia racionalizálása								100	100
PÉ11	A városi oktatási intézmények energetikai felújítása	50							200	250
PÉ12	Biomassza tüzelésű távhőszolgáltatás fejlesztése					200			100	300
PÉ13	Geotermikus energiaforrás használata a városi uszoda esetén					500			200	700
PÉ14	Középületek energiahatékonysági beruházásai	150							50	200
PÉ15	Napkollektor rendszerek alkalmazása a Szabadidő központban és a Táncsics gimnáziumban	25							15	40
PÉ16	A városban lakossági szintű komposztálási lehetőség biztosítása					20				20
PÉ17	A veszélyes hulladékgyűjtés rendszer fejlesztése					20				20
PÉ18	Házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés kialakítása és működtetése					150				150
PÉ19	Belterületi zárt csatorna- és nyílt árokrendszer fejlesztése és bővítése	50							20	70
PÉ20	Új teljeskörű településrendezési terv készítése	10							10	20
PÉ21	A használaton kívüli ingatlanok funkcióval való megtöltése	20	50						130	200
PÉ22	Építési telkek kialakítása								25	25
PÉ23	MÓR Holding létrehozása és működtetése								50	50
PÉ24	Temető területének rendbetétele								40	40

	Fejlesztések	TOP	EFOP	GINOP	IKOP	KEHOP	RSZTOP	VP	Egyéb	Összesen
PÉ25	A belvárosi posta épület felújítása								30	30
PÉ26	A városi utcakép fejlesztése: utcabútorok kihelyezése, közterek díszburkolattal való ellátása	25							50	75
PÉ27	A városi közvilágítás látványának javítása								50	50
PÉ28	Városi zöldfelületek növelése	15							30	45
	Összesen	1 656	160	110	1 750	1 115	130	100	30 250	35 271

A fejlesztések ütemezésnek összeállításakor feltételeztük, hogy a megvalósításhoz szükséges támogatási források javarészt 2015 végén elérhetővé válnak és az önkormányzat kellő forrásokat tud az előkészítési munkák finanszírozására biztosítani. Az egyes projektek megvalósítási időinek becslésénél korábbi, hasonló projektek tapasztalatait vettük figyelembe megfelelő tartalékok betervezésével. A tartalékok meghatározásánál figyelembe vettük az előkészítési feladatok esetleges többlet idő igényét is.

Az ütemezés teljesíthetőségének legfontosabb szűk keresztmetszete a támogatási források rendelkezésre állása és az előkészítési költségek, esetleg önerő igények fedezhetősége.

Mivel várhatóan a felsorolt projekteknek csak egy kisebb része kerülhet ténylegesen megvalósításra az időszak elején jelentkező nagyobb projektszám a valóságban kezelhető mennyiség lehet és jó eséllyel a finanszírozási források megjelenése is több ütemben fog megtörténni. Különösen fontos ugyanakkor, hogy az egymásra épülő, egymás hatását segítő projektek (pl. iparterület fejlesztés, képzési program, bérlet fejlesztés) tervezésekor minimalizálni lehessen az egyenkénti megvalósulásból adódó hátrányokat.

Az ITS keretében megvalósítani tervezett projektek forrásigénye (több mint 35 000 millió Ft) jelentősen meghaladja a tervezési időszakban reálisan bevonható források mértékét, de ebben a 81-es sz. főút és 8127-es út fejlesztése 27000 millió Ft összegű ami a várostól független, a többi támogatás igény 5 millió Ft optimista becslés esetén sem várható, hogy meghaladja a 3 milliárd forint összeget. Mivel az elérhető források összetétele sem ismert, az ITS ténylegesen végrehajtásra kerülő beavatkozásai sem azonosíthatóak. Az elérhető forrásokhoz kapcsolódó feltételek folyamatos figyelése, lehetőség szerinti alakítása és ez alapján a végrehajtandó projektek kiválasztása az ITS menedzselésének részét képezi. A megfogalmazott projektekhez az önrész biztosítottnak látszik és az egyéb sorokon lett hozva a városi fejlesztések is aminek a fedezete jelenleg biztosítottnak látszik.

3 ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM

A Meglapozó munkarész 3.3.2 fejezete megállapítja, hogy Móron a 2011-es népszámlálás adatai alapján Árkpuszta valódi szegregátum. Emellett Felsődobos településrész is szegregációval veszélyeztetett a városban.

Árkpuszta demográfiai helyzetéről röviden összefoglalva az mondható el, hogy fiatalos korszerkezetű, alacsonyan képzett lakosság él a területen, akik körében alacsony a foglalkoztatottság és igen magas a munkanélküliség. Nagyon kis jövedelemből tartják fenn magukat az egyes háztartások, amit a különféle önkormányzati segélyek egészítenek ki.

Mindezek alapján célszerű egy átfogó, szegregáció mérséklését célzó intézkedéstervet kidolgozni a városban, mely megakadályozza a szegregációval veszélyeztetett területek szociális leszakadását és problémáik fokozódását.

3.1 A SZEGREGÁCIÓ MÉRSÉKLÉSÉT VAGY MEGSZÜNTETÉSÉT CÉLZÓ INTÉZKEDÉSEK

A 2010-ben készült IVS VI.5.2. fejezetében, antiszegregációs program kidolgozása nem volt szükséges. Ezért ennek a programnak a felülvizsgálatát nem lehetett elvégezni.

Az alábbiakban ismertetjük a szegregáció mérséklésére, megszüntetésére vonatkozó városi szintű intézkedéseket és célokat. A szegregátumok specifikus céljai a 3.3 fejezetben kerülnek bemutatásra.

Mór város anti-szegregációs programjának kidolgozása során felmerülő kérdések megoldására a programjavaslatok a hátrányos helyzetben lévő lakosság felzárkóztatását integrált szemlélettel közelítik meg. A programok egyszerre kezelik a szegregált / szegregált közeli környezetben élők szociális, lakhatási, munkaerő-piaci és nevelési-oktatási integrációját.

3.1.1 Antiszegregációs szemlélet és esélyegyenlőség biztosítása

A város rendelkezik Települési Esélyegyenlőségi Tervvel, amely segítségével mélyszegénységben élő csoport helyzetét, valamint a szociális ellátások és a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások rendszerét és fejlesztési irányait egyöntetűen át tudja tekinteni, nem csak az egyes intézmények szintjén. Az átfogó megközelítés segítségével a városban felismert szükségleteket és a lehetőségeket összhangba tudja hozni a fenntartó.

Az antiszegregációs szemlélet és tevékenység a város működésének alapvető jellemzői közé tartozik. A település valamennyi helyi rendelkezés és intézkedés megalkotásakor horizontális szempontként érvényesíti a szegregáció megakadályozásának követelményét. A feladatok koordinálását a Települési Esélyegyenlőségi Tervben lefektetett elvek alapján végzik el, bevonva a Polgármesteri Hivatal esélyegyenlőségi referensét.

3.1.2 Az elszegényedés megelőzése, negatív hatásainak kivédése

Az elszegényedés megelőzésének legfontosabb eszköze a veszélyeztetett csoportok munkához jutása, rendszeres munkavégzése. Az ITS-ben több helyütt megjelenik a foglalkoztatás helyi lehetőségeinek bővítése, munkahelyteremtő beruházások ösztönzése, mint kiemelt stratégiai cél, azonban kérdés lehet, hogy a tartós szegénységben élők mennyire vonhatók be eredményesen a „munka világába”, tekintve, hogy körükben magas a tartósan munkanélküliek aránya.

Ezért ezen célcsoport esetében a közmunka, alternatív foglalkoztatási programok indítása, illetve ezen foglalkoztatási lehetőségek képzéssel való kiegészítése javasolt. Mint a Megalapozó tanulmány is bemutatja, az Önkormányzat lehetőségeihez képest igyekszik javítani az árkipusztai lakosság foglalkoztatottságán, elsősorban a közfoglalkoztatási programokban való részvétel útján, másrészt foglalkoztatási kezdeményezések támogatása révén.

3.1.3 A hátrányos helyzetű lakosság gyermekeinek nevelési-oktatási integrációja

A hátrányos helyzetű lakosság gyermekei esetében kiemelt figyelmet kell fordítani a neveléshez és oktatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférésre. Móron és a kistérség többi településén elérhetőek az esélyegyenlőség szempontjából legfontosabb közszolgáltatások, kivéve egyes közoktatási szakszolgálati feladatokhoz kapcsolódó szolgáltatások. A településen élő 3-14 éves korosztály alapfokú közoktatási ellátási feltételei biztosítottak.

A hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek támogatásához szükséges infrastrukturális és logisztikai jellegű feltételek csak részben biztosítottak, ezért folyamatos pályázati módszerrel minél hamarabb kezelni és meg kell valósítani ezeket. Így szükséges a következő feladatok ellátása: a hiányzó gyermekek átmeneti otthonát meg kell teremteni, a szociálisan rászorulóknak részére az ingyenes táborozás lehetőségének megoldása, az iskolai képzés, kiterjesztése, speciális tanulást segítő foglalkozások biztosítása.

3.2 A FEJLESZTÉSEK SZEGREGÁCIÓS HATÁSÁNAK KIVÉDÉSÉRE HOZOTT INTÉZKEDÉSEK

Az egyes fejlesztések, intézkedési tervek végrehajtása során felmerülő szegregációs hatások megelőzését, illetve kezelését a területileg illetékes társadalmi felzárkózási országos hatáskörű szerv bevonásával, a helyi esélyegyenlőségi referensnek, ennek hiányában a helyi szakmai vezetőnek kell megoldania, betartva a vonatkozó jogszabályokat, valamint a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia szakmai céljait.

A Stratégia 2. fejezetében ismertetett beavatkozások várhatóan nem járnak szegregációs hatással, nincs olyan tervezett intézkedés, mely a szegregációs szint növekedését okozná bárhol a városban. A legtöbb projekt egyértelműen pozitív társadalmi-gazdasági hatása miatt inkább elősegíti a szociálisan hátrányos helyzetű csoportok felzárkózását.

Az esetlegesen jelentkező szegregációs hatások kivédésére stratégiai szintű megoldást a Települési Esélyegyenlőségi Terv szükségszerű módosítása, fejlesztése során lehet kialakítani, beleértve a kapcsolódó Intézkedési Terv módosítását, majd az annak megfelelő végrehajtását.

3.3 A SZEGREGÁCIÓT OKOZÓ FOLYAMATOK MEGVÁLTOZTATÁSÁRA, HATÁSUK MÉRSÉKLÉSÉRE TEENDŐ INTÉZKEDÉSEK

A területen levő épületállomány állapotának folyamatos javítása mellett, energiaigényének, fenntartási költségeinek csökkentése az épített és természeti környezet minőségének javítása fontos. Az itt élők életminőségének javítása, a közszolgáltatások minőségének fejlesztése, közösségfejlesztéssel javítható. Internet elérésének lehetőségét mindenki számára megteremteni. A foglalkoztatási helyzet javítása érdekében képzési programok, a szociális gazdaság adta lehetőségek kihasználást segítő projektek megvalósítása kell.

Felsődoboson a Mór várost érintő legtöbb projekt egyértelműen pozitív társadalmi-gazdasági hatása miatt elősegíti a szociálisan hátrányos helyzetű csoportok felzárkózását a jövőben. Itt előtérbe kerülnek az átképzési projektek és az iskolabusz projekt.

Árkipusztán olyan konstrukció kialakítása amelynek a célja: javuljon a közszolgáltatásokhoz való hozzáférhetőség, javuljon az itt élő lakosság képzettségi szintje, növekedjen a foglalkoztatásba bekerülők száma, növekedjen a gyermekek óvodáztatási és beiskolázási aránya, javuljanak a diákok előrehaladási esélyei és tanulmányi eredményei, a szabadidő eltöltésének lehetőségei. Ezt az iskolabusz, az óvoda fejlesztési és ösztöndíj projekteken keresztül kívánja az Önkormányzat elősegíteni.

4 A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

4.1 KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

E fejezet célja annak bemutatása, hogy a stratégia hogyan illeszkedik a területfejlesztési tervdokumentumokhoz, településrendezési eszközökhöz, az ágazati stratégiákhoz, az önkormányzat gazdasági programjához stb. E dokumentumoknak a Mórt közvetlenül érintő (vagy Móra is vonatkoztatható) legalapvetőbb megállapításait, mint az ITS peremfeltételeit már a Megalapozó munkarész is összefoglalta. Emiatt az alábbiak csak kifejezetten az ITS **céljainak** az illeszkedését vizsgálják, megkeresve a legalapvetőbb fejlesztési stratégiákkal, dokumentumokkal való kapcsolódási pontokat. A kapcsolatokat az alábbi táblázatok összegzik.

Európa 2020 stratégia

Az „Európa 2020” az Európai Unió 2010-ben útnak indított, 10 évre szóló növekedési és foglalkoztatási stratégiája. Célja a 2008-2009-es válságból hatásainak kezelésén túl az, hogy megteremtse az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés feltételeit az Európai Unióban. A stratégiát az egyes tagországoknak érvényesíteniük kell a 2014-2020-as programozási időszakra vonatkozó tervdokumentumokban, az uniós forrásokból származó támogatások feltételeinek kidolgozásánál.

Ennek biztosítására az átfogó szabályokat tartalmazó uniós rendelet² írja elő, hogy minden egyes ESB-alapnak³ a stratégiában meghatározott 11 tematikus célkitűzést kell támogatnia. Az egyes pénzügyi alapokra vonatkozó specifikus szabályokat tartalmazó rendeletek a 11 tematikus célt tovább bontják beruházási prioritásokra, amely prioritásokat az adott alap támogatja.

Mind a tematikus célok, mind a beruházási prioritások beépülnek a hazai programozási dokumentumokba (Partnerségi Megállapodás, Operatív Programok) meghatározva, hogy a Magyarországon elérhető európai uniós források milyen jellegű beavatkozásokat támogathatnak. Miután városi stratégiai célok elérésére tervezett beavatkozások döntően EU-s támogatásokkal valósíthatók meg, meghatározó jelentőségű áttekinteni, hogy e célok megfelelnek-e az Európa 2020 tematikus céljainak, illetve a beruházási prioritásoknak.

Az alábbi táblázat a célok illeszkedését mutatja be, alátámasztva egyben azt, hogy Mór stratégiai céljai teljes mértékben összhangban állnak az általános uniós célokkal; sőt, egy-egy stratégiai cél több tematikus cél megvalósulásához is hozzájárul. Ennek megfelelően a városban tervezett beavatkozások uniós támogathatósága biztosított.

² Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete.

³ Európai strukturális és beruházási (ESB) alapok: Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), Európai Szociális Alap (ESZA), Kohéziós Alap, Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA), Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA).

ITS stratégiai cél	Európa 2020 tematikus cél és beruházási prioritás
<p><i>Diverzifikált gazdasági szerkezet, fejlett KKV-szektor, az innováció-vezérelt gazdaság igényeihez igazodó, helyi munkavállalói bázis</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>A KKV-k versenyképességének fokozása</i> <ul style="list-style-type: none"> – <i>a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítésével, valamint új cégek alapításának ösztönzésével, beleértve az üzleti inkubációt</i> – <i>a termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló korszerű kapacitások támogatása, létrehozása</i> – <i>a kkv-k kapacitásainak támogatása a növekedés és innováció érdekében a kis- és középvállalkozások versenyképességének növelése a vállalkozások és munkavállalók alkalmazkodóképességének elősegítése és a humántőke-beruházások növelése révén</i> – <i>A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése</i> ▪ <i>A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése</i> <ul style="list-style-type: none"> – <i>foglalkoztatás-barát növekedés támogatása a területi stratégiákban foglalt endogén potenciálok fejlesztése által a speciális területeken, beleértve a hanyatló ipari régiók szerkezetváltását, továbbá a különös természeti és kulturális erőforrásokhoz való hozzáférés növelését, valamint ezen erőforrások fejlesztését</i>
<p><i>Az idelátogatókat vonzó környezet, magas színvonalú turisztikai szolgáltatások és programok</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>A KKV-k versenyképességének fokozása</i> <ul style="list-style-type: none"> – <i>a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítésével, valamint új cégek alapításának ösztönzésével, beleértve az üzleti inkubációt</i> – <i>a termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló korszerű kapacitások támogatása, létrehozása</i> – <i>a kkv-k kapacitásainak támogatása a növekedés és innováció érdekében a kis- és középvállalkozások versenyképességének növelése a vállalkozások és munkavállalók alkalmazkodóképességének elősegítése és a humántőke-beruházások növelése révén</i> ▪ <i>Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése</i> <ul style="list-style-type: none"> – <i>a kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése és fejlesztése</i> ▪ <i>A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése</i> <ul style="list-style-type: none"> – <i>önfoglalkoztatás, vállalkozói készség és vállalkozásalapítás</i>
<p><i>Gondoskodó város, a lakosság igényeihez igazodó humán közszolgáltatások</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem</i> <ul style="list-style-type: none"> – <i>beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségügyi státuszbeli egyenlőtlenségek csökkentése, valamint átállás az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra</i> ▪ <i>A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése</i> <ul style="list-style-type: none"> – <i>munkaerő-piaci hozzáférés a munkakeresők és az inaktív személyek számára többek között helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén</i> – <i>önfoglalkoztatás, vállalkozói készség és vállalkozásalapítás</i> – <i>aktív és egészséges idősödés</i>
<p><i>A térségközponti funkció fejlesztése, magas színvonalú közszolgáltatások</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Beruházás az oktatásba, készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba</i> <ul style="list-style-type: none"> – <i>oktatási és képzési infrastruktúrák kifejlesztésével</i> ▪ <i>A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem</i> <ul style="list-style-type: none"> – <i>beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségügyi státuszbeli egyenlőtlenségek csökkentése, valamint átállás az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra</i>

ITS stratégiai cél	Európa 2020 tematikus cél és beruházási prioritás
<i>Fejlett helyi és térségi közlekedési infrastruktúra</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>A fenntartható közlekedés elősegítése és a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrák előtti akadályok elhárítása</i> <ul style="list-style-type: none"> – <i>a regionális mobilitás fokozása a másodrangú és harmadrangú csomópontok TEN-T infrastruktúrához történő kapcsolásával</i>
<i>Energia- és környezethatékony, klímatudatos város</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban</i> <ul style="list-style-type: none"> – <i>az infrastrukturális létesítményekben, beleértve a közcélú épületeket és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása</i> – <i>alacsony és közepes feszültségű intelligens elosztórendszerek fejlesztése és megvalósítása</i>
<i>Tradíciókon alapuló közösségi élet, az épített környezet fenntartható fejlesztése</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése</i> <ul style="list-style-type: none"> – <i>a kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése és fejlesztése</i> – <i>a városi környezetfejlesztést célzó intézkedések, ideértve a rozsdáövezetek helyreállítását és a légszennyezettség csökkentését is</i> ▪ <i>A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem</i> <ul style="list-style-type: none"> – <i>a rászoruló városi és falusi közösségek és térségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása</i>

Partnerségi Megállapodás és Operatív Programok

Az európai uniós támogatások hazai felhasználását a stratégiai jellegű Partnerségi Megállapodás, illetve a támogatási prioritásokat és azoknak megfelelő forrásallokációt is tartalmazó, az EU által 2015 tavaszán elfogadott Operatív Programok alapozzák meg. Az előzőekben vizsgált átfogóbb, uniós szintű illeszkedésen túl fontos, hogy a tervezett beavatkozások az e dokumentumokban rögzített specifikus feltételeknek is eleget tegyenek. Az egyes Operatív Programokhoz, illetve azok prioritásaihoz való illeszkedést a 2.3 fejezet mutatja be a finanszírozhatóságon keresztül.

Az ITS-ben szereplő fő stratégiai célkitűzések szempontjából különösen fontos szerepet fog betölteni a 2014-20-as programozási időszak operatív programjai közül a TOP, GINOP, a KEHOP és a Vidékfejlesztési Program. A stratégia megvalósítását szolgáló beavatkozások ezen operatív programok prioritástengelyeinek, illetve intézkedéseinek figyelembevételével fogalmazhatóak meg pontosan, illetve válnak illeszthetővé a leendő pályázati kiírások elvárásaihoz.

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió

Az Országgyűlés az 1/2014. (I. 3.) OGY határozattal fogadta el a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptiót (OFTK). A dokumentum, mely a korábbi Országos Fejlesztési Konceptió és az Országos Területfejlesztési Konceptió (OFTK) integrálásával készült, rögzíti és összehangolja az ágazati fejlesztési- és a területfejlesztési célokat, emellett a 2014-2020-as uniós tervezéshez is kiinduló alapot ad. A dokumentum a megyék fejlesztési céljait is integrálja.

Az OFTK Fejér megyére vonatkozóan megfogalmazott **megyei fejlesztési irányai** egy-két kivétellel közvetlenül érvényesíthetőek a móri térségben is (egy-két irány esetében részlegesen). A városi stratégia szempontjából a legfontosabbak:

- A közösségi közlekedést segítő kelet-nyugati irányú közlekedési infrastruktúra (81-es út) hálózati fejlesztése, a városok közötti kapcsolat javítása
- A helyi gazdaság jelenlegi teljesítő képességének, hozzáadott értékének emelése, új perspektivikus ágazatok és a „tudásalapú ipar” megerősítése.
- Az ipari zónák rehabilitációjának folytatása, a turizmus és a koncentrált ipari tevékenységek környezetterhelésének minimalizálása.
- A megye táji, természeti és műemléki értékeinek megőrzése, tematikus összekapcsolása, fenntartható hasznosítása, megismertetése.
- A megyeszékhely és a városok a kultúra és az innovatív tudás központjai.

Az országos **szakpolitikai célok** közül Mór stratégia céljai az alábbiakkal áll a legszorosabb kapcsolatban:

- Versenyképes, innovatív gazdaság
- Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom
- Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, és környezetünk védelme

A **területi célok** közül az alábbiak emelhetők ki:

- A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat
- Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése
- Összekapcsolt terek: az elérhetőség és a mobilitás biztosítása

Fejér megyei tervdokumentumok

Mór várostérségére vonatkozóan a **megyei koncepcióban** kiemelt fejlesztési célok a mindegyike megjelenik Mór ITS-ében is:

- Turizmusfejlesztés, borturizmus
- Gazdaságfejlesztés (kiemelten Mór gazdasági területének fejlesztése), a környezetipar fejlesztése és támogatása
- A mezőgazdaság támogatása, egészséges termékek előállítás; a borászatok fejlődésének biztosítása.
- Az alternatív energiaforrások támogatása
- A környezetvédelmi célú fejlesztések támogatása (hulladék terméklánc kialakítása.)

A 2015 májusában elfogadott, a TOP gazdaságfejlesztési szempontjait figyelembe vevő Integrált Területi Program célkitűzéseit szintén jól szolgálják a móri ITS-ben meghatározott középtávú célok. A **Fejér megyei ITP** az alábbi célokat rögzíti:

- Helyi és térségi gazdaságfejlesztés
- A települések élhetőségének és népességmegtartó-képességének erősítése, a települési környezet fenntartható megújítása

- Az energiahatékonyság növelése és a megújuló energiaforrások használatának elősegítése
- A helyi közszolgáltatások fejlesztése a térségi gazdaság és a népességmegtartó-képesség megerősítése érdekében
- A helyi társadalmi kohézió erősítése a leszakadó térségek megújítása és közösségi programok révén
- Térségi foglalkoztatás-ösztönző programok megvalósítása

Mór számára a földrajzi közelség és meglévő gazdasági kapcsolatok miatt fontos kapcsolódási lehetőségek nyílhatnak a Komárom-Esztergom megyei Integrált Területi Programban meghatározott célokhoz kötődően. Így különösen fontos területek lehetnek az agrárlogisztikai fejlesztések, húzóágazatok szakember igényének biztosítása, klaszerek, beszállítói hálózatok, innovációs hálózatok létrehozásához szükséges kapcsolatépítési programok, extrém, zöld, szelíd, zárandok turisztikai fejlesztések, kerékpáros turizmus fejlesztése.

TOP járási keretből finanszírozandó projektcsomagok összesítő táblája

TOP prioritások	TOP intézkedések	Járás megnevezése	Igényelt források (millió, Ft)
TOP 1	TOP 1.1	Móri	0
TOP 1	TOP 1.2	Móri	0
TOP 1	TOP 1.3	Móri	0
TOP 1	TOP 1.4	Móri	283
TOP 1 összesen		Móri	283
TOP 2	TOP 2.1	Móri	1802,2
TOP 2	TOP 2.2	Móri	895
TOP 2 összesen		Móri	2697,2
TOP 3	TOP 3.1	Móri	246
TOP 3	TOP 3.2	Móri	775
TOP 3 összesen		Móri	1021
TOP 4	TOP 4.1	Móri	362
TOP 4	TOP 4.2	Móri	0
TOP 4	TOP 4.3	Móri	318
TOP 4	TOP 4.4	Móri	29
TOP 4 összesen		Móri	709
TOP 6	TOP 6.1	Móri	0
TOP 6	TOP 6.2	Móri	0
TOP 6	TOP 6.3	Móri	1
TOP 6	TOP 6.4	Móri	63
TOP 6 összesen		Móri	64
Móri járás összesen			4774,2

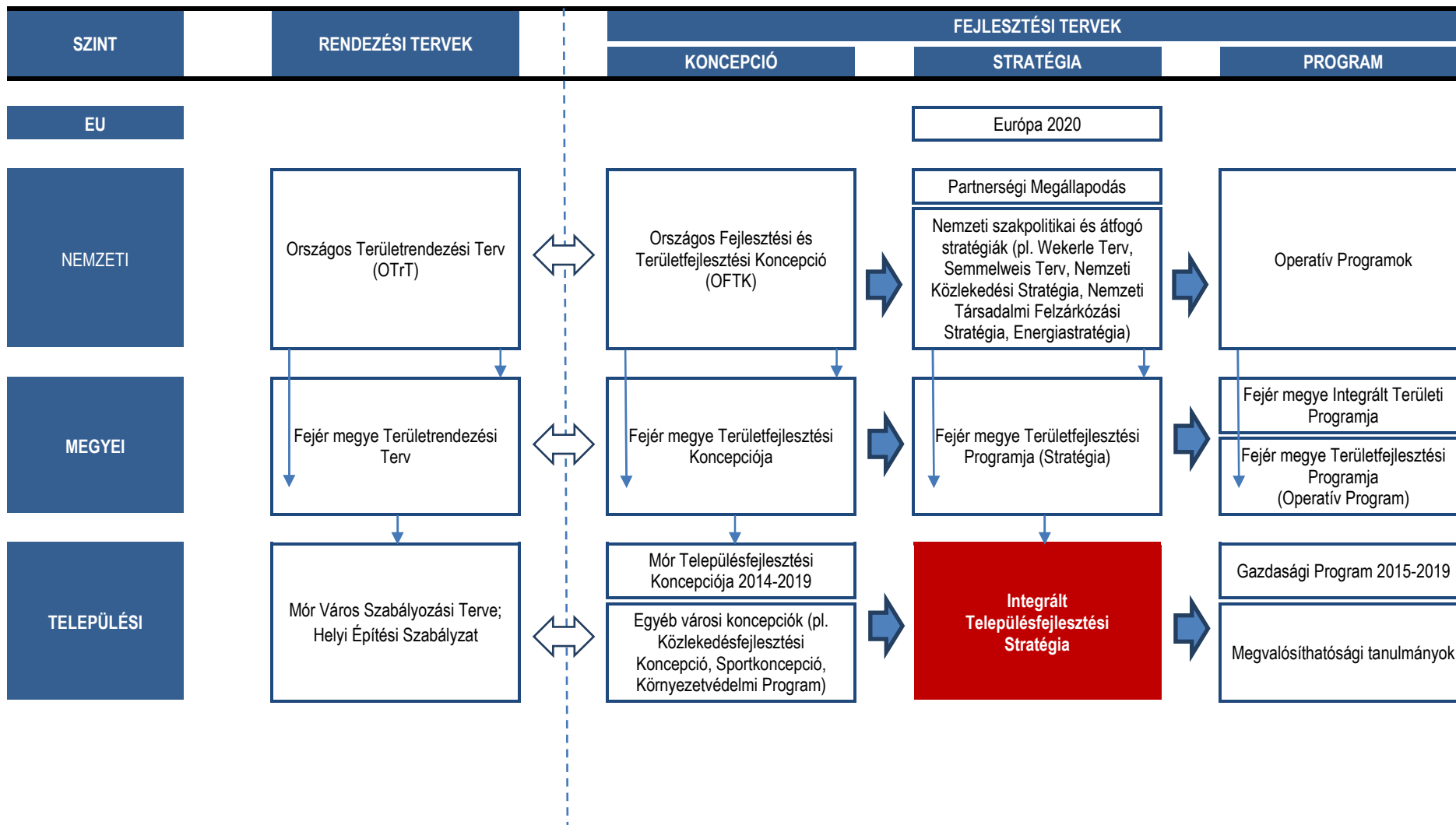
Mór város Településfejlesztési Konceptiója és Gazdasági programja

A város Gazdasági Programja jelen tervezési munkával párhuzamosan lett jóváhagyva, így a stratégia erősen támaszkodni tudott az e dokumentumokban megfogalmazottakra. A stratégia céljai eleve a koncepcióban rögzített célok továbbgondolásával, a stratégia rövidebb időtávjához igazodó operacionalizálásával lettek meghatározva, továbbá abba beépültek a Gazdasági Program rövidebb távon elérni kívánt céljai, beavatkozásai is. Ily módon a város e három alapidokumentumának összhangja, egymásra épülése teljes mértékben biztosított.

Hasonló megállapítás tehető a Mór egyéb stratégiai dokumentumai, ágazati koncepciói tekintetében is, amelyek e helyzetelemzés keretében áttekintésre, az abban foglaltak a stratégiába a lehetséges mértékig beépítésre kerültek.

Ugyancsak biztosított a stratégiának a különböző szintű területrendezési tervekkel való összhangja; a tervezett beavatkozások nincsenek ellentmondásban az azokban rögzített területhasználati és egyéb szabályokkal, tervekkel, illetve nem igénylik azok módosítását helyi szinten sem.

A stratégia külső összefüggései

4.2 BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

A célok érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatásai az akcióterületeken.

A tevékenységek /projektek kölcsönhatás mátrixa

	Városközpont	Gazdaságfejlesztési akcióterület	Pincés utcák akcióterület	Dél-keleti városrész	Felsőbobos, Árkpuszta	Kertváros	Össz.:
Városközpont		2	2	2	0	2	8
Gazdaságfejlesztési akcióterület	2		1	2	0	1	6
Pincés utcák akcióterület	1	0		1	0	2	4
Dél-keleti városrész	2	0	1		0	2	5
Felsőbobos, Árkpuszta	0	0	0	0		0	0
Kertváros	1	0	2	2	0		5
Össz.:	6	2	6	7	0	7	28

Fenti táblázat értékei azt jelzik, ahogy az egyes akcióterületeken megvalósuló fejlesztések – szakértői értékelések alapján - milyen mértékű és irányú hatást gyakorolnak más akcióterületekre. Miután a táblázat csak pozitív számokat tartalmaz, megállapítható, hogy nincs olyan fejlesztés, ami a település más városrészeit, vagy akcióterületeit kedvezőtlenül érintené, ott funkcióvesztést vagy egyéb kedvezőtlen hatást (pl. szegregálódás) generálna.

4.3 PROJEKTEK ÉS PROJEKT TERÜLETEK EGYMÁSRA GYAKOROLT HATÁSA.

- **„Városközpont” hatása a „Gazdaságfejlesztési AT-re” erős.**

A vonzó városközpont újabb befektetőkre is kedvező hatással van és új befektetésekre ösztönöz, amennyiben lehetőség van a gazdasági fejlesztésre. Mór esetében ez különösen hangsúlyos a nem túl nagyváros, kedvező életfeltételei mellett, jelentős ipari területekkel és ipari kapacitással rendelkezik. Ennek a gazdasági háttérnek a megtartása és szolid fejlesztése biztosítja a város hosszú távú fejlődését. A központ folyamatosan növekvő szolgáltatói igénye különösen a KKV-k által használt ipari terület fejlesztését igényli.

- **„Városközpont” hatása a „Pincés utcák AT”-re erős.**

A városközpontnak közvetlen kapcsolata van a „Pincés utcák AT-tel” és ez turisztikailag kedvező hatást fejt ki. A központ fejlesztése lehetőséget nyújt (pl. a piac) a kapcsolódó terület termékeinek bemutatására, ezzel egy kiváló marketing tevékenységet biztosíthat a Pincés utcák turisztikai vonzerejének. A központba tervezett Városi Pince projekt alapvető célja a helyi borok bemutatása és az elérhetőségekről tájékoztatás nyújtása. A városközpont turisztikai érdekességeinek megtekintése szinte rávezeti az ide látogatót a Pincés utcákra, ahol újabb más típusú hatások befolyásolják a látogatót. Az így összekapcsolt két terület hosszabb látogatási programokra is lehetőséget nyújt.

- **„Városközpont” hatása a „Dél-keleti városrész AT”-re erős.**

A városközpontnak közvetlen kapcsolata van a városrészrel. A központban lévő iskolák, közintézmények fejlesztése jelentős hatást gyakorol a DK városrészbe koncentrálódó egészségügyi, sport és rekreációs létesítmények fejlesztési igényére is.

- **„Városközpont” hatása a „Felsődobos, Árkipu AT”-re gyenge.**

A két területre a központ fejlesztése nincs hatással. A területek nagyon elkülönülnek a városmagtól és problémáit nem befolyásolja a városközpont fejlesztése.

- **„Városközpont” hatása a „Kertváros”-ra erős.**

A kertváros gyűjtő pontjában elhelyezkedő városközpont, nagyon sok szolgáltatással látja el a kertváros lakóit. Az itt történő piac fejlesztése új lehetőségeket biztosít a kertvárosban élőknek, de a központi parkoló, zöldterület, közlekedés fejlesztése is kedvezően befolyásolja a kertvárosiak életkörülményeit.

- **„Gazdaságfejlesztési AT” hatása a „Városközpont”-ra erős.**

Közvetlen hatása az itt történő fejlesztéseknek, a terület jó elkülönülése miatt nem közvetlen a többi AT-vel. Az itteni fejlesztések az egész város fejlődése szempontjából oly módon meghatározóak, hogy az iparűzési adó növekedését jelentheti, amely a fejlesztések biztosabb pénzügyi hátterét biztosítja. A munkalehetőségek növelése és a városi szolgáltatások színvonalának és mennyiségének növekedése is jelentős hatást gyakorol a Városközpont-ra.

- **„Gazdaságfejlesztési AT” hatása a „Pincés utcák AT”-re közepes.**

Közvetlen hatása az itt történő fejlesztéseknek, a terület jó elkülönülése miatt nincs. A hivatali turizmus fejlődése Pincés utcák AT is kihathat.

- **„Gazdaságfejlesztési AT” hatása a „Dél-keleti városrész AT”-re erős.**

A nagyobb biztosabb foglalkoztatás, jelentős igényt támaszt az egészségügy, de a sport és rekreáció irányába is. A K+F bázis kiépítése és fejlesztése olyan munkaerő réteget teremt amelynek fokozott igénye a sportolás és a szabadidő aktív eltöltése.

- **„Gazdaságfejlesztési AT” hatása a „Felsődobos, Árkipu AT”-re gyenge.**

Közvetlen hatása az itt történő fejlesztéseknek, a terület jó elkülönülése miatt nincs. A növekvő munkaerő igény ezekről a területekről sem szívja fel a felesleges munkaerőt.

- **„Gazdaságfejlesztési AT” hatása a „Kertváros”-ra közepes.**

A két terület több helyen érintkezik egymással. A GT AT területen folyó fejlesztések okozhatnak kellemetlenséget a közvetlen szomszédos területek lakosságának. Ezt a negatív hatást azonban jóval erősebben kompenzálja a foglalkoztatottság növelése, vagy szinten tartása, amely a kertvárosi lakosság alapvető érdeke.

- **„Pincés utcák AT” hatása a „Városközpont”-ra közepes.**

Az egyedi jellegű városrész jelentős turistacsalogató. Szoros kapcsolata a városközponttal egész napos szórakozást, városnéző programot nyújthat. Így visszahatása van a VK AT fejlesztéseire is.

- **„Pincés utcák AT” hatása a „Gazdaságfejlesztési AT”-re gyenge.**

A kapcsolat a két AT között nagyon közvetett. A PU AT fejlesztése javíthatja a hivatásos turizmus kedvező tapasztalatait de ez a hatás annak ellenére sem jelentős, hogy azok a befektetők akik jól érzik magukat a városban szívesebben fejlesztenek itt vállalkozásaikat.

- **„Pincés utcák AT” hatása a „Dél-keleti városrész AT”-re közepes.**

A DK AT-re gyakorolt hatás is a turizmus vonzerején keresztül jelenik meg. Az is gyakori, hogy egy – egy asztaltársaság szívesen használja a sportlétesítményeket. A két terület kapcsolódása az egymásra hatást is erősíti.

- **„Pincés utcák AT” hatása a „Felsődobos, Árkipu AT”-re gyenge.**

A két terület nagyon elkülönül egymástól és funkciójuk között sincs kapcsolat. A PU AT fejlesztése nem hat a SZ AT-re.

- **„Pincés utcák AT” hatása a „Kertváros”-ra erős.**

Tulajdonképpen a Kertvárosi terület egy elkülöníthető része a PU AT. Nem csak a szoros kapcsolat jelenti a másik területre való hatást, hanem a környezet kulturált változása vonzza a körülötte lévő területek színvonalának változását is. A PU AT területre rávezető kertvárosi utak milyenségével is célszerű követni a „Pincés utcák” minőségét.

- **„Dél-keleti városrész AT” hatása a „Városközpont”-ra erős.**

A városrész fejlesztése közvetlenül erősíti a városközpont vonzerejét és hatékonyságát. Az ide átköltöztetett buszpályaudvar a két városrész könnyű elérését biztosítja. A kölcsönhatás következtében egymást erősítve valósulhatnak meg a fejlesztések.

- **„Dél-keleti városrész AT” hatása a „Gazdaságfejlesztési AT”-re gyenge.**

A területen megvalósuló beruházások elősegítik a jól képzett munkaerő ide vonzását, mégis az egymásra hatáskor nem azonos a mértékű. A városrész fejlesztése közvetlenül nem indukálja és nem is korlátozza a GT AT fejlődését.

- **„Dél-keleti városrész AT” hatása a „Pincés utcák AT”-re közepes.**

Az egymás melletti AT-k főleg turisztikai vonzerejük miatt kölcsönösen hatnak egymásra.

- **„Dél-keleti városrész AT” hatása a „Felsődobos, Árkipu AT”-re gyenge.**

A két terület nagyon elkülönül egymástól és funkciójuk között sincs kapcsolat. A DK AT fejlesztése nagyon közvetetten hathat a SZ AT-re.

- **„Dél-keleti városrész AT” hatása a „Kertváros”-ra erős.**

A DK AT szolgáltatásai fontos a városi lakosság élete szempontjából. A magas szintű egészségügyi ellátás a kertvárosi életre is kedvezően hat.

- **„Felsődobos, Árkipu AT” hatása a „Városközpont”-ra gyenge.**

A területek nagyon elkülönülnek a várostól az itt folyó fejlesztések nagyon gyenge és áttételes hatással van a másik AT-re.

- **„Felsődobos, Árkipu AT” hatása a „Gazdaságfejlesztési AT”-re gyenge.**

A területek nagyon elkülönülnek a várostól az itt folyó fejlesztések nagyon gyenge és áttételes hatással van a másik AT-re. Ezekon a területeken elhelyezkedő munkaerő kis hányada tevékenykedik a Gazdaságfejlesztési AT területén.

- **„Felsődobos, Árkipu AT” hatása a „Pincés utcák AT”-re gyenge.**

A területek nagyon elkülönülnek a várostól az itt folyó fejlesztések nagyon gyenge és áttételes hatással vannak a másik AT-re.

- **„Felsődobos, Árkipu AT” hatása a „Dél-keleti városrész AT”-re gyenge.**

A területek nagyon elkülönülnek a várostól az itt folyó fejlesztések nagyon gyenge és áttételes hatással vannak a másik AT-re.

- **„Felsődobos, Árkipu AT” hatása a „Kertváros”-ra gyenge.**

A területek nagyon elkülönülnek a várostól az itt folyó fejlesztések nagyon gyenge és áttételes hatással vannak a másik AT-re.

- **„Kertváros” hatása a „Városközpont”-ra közepes.**

A gyorsan jól fejlődő városrész igényli a megfelelő szolgáltatásokat nyújtó központ meglétét. A kertvárosi fejlesztések elősegítik a központ jobb megközelítését, ugyanakkor indukálják is az új közösségi terek kialakítását, fejlesztését.

- **„Kertváros” hatása a „Gazdaságfejlesztési AT”-re gyenge.**

Az itt folyó fejlesztések nincsenek hatással GT AT-re. Az elkülönülés miatt nem korlátozzák a másik terület fejlesztéseit.

- **„Kertváros” hatása a „Pincés utcák AT”-re erős.**

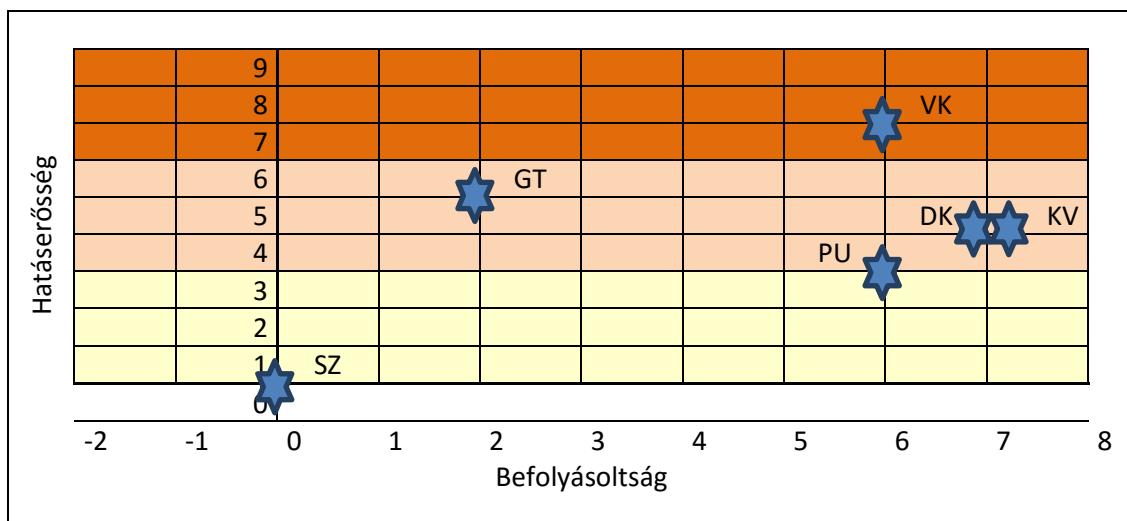
A kertvárosi fejlesztések egy része szorosan kapcsolódhat a PU AT területének fejlesztéséhez. Hangulatos rávezetések a pince sorokra elősegítik azok turisztikai látogatottságát. A szoros kapcsolódás határán könnyen kialakulhat olyan fejlesztés pl. buszparkoló építés, amely a másik fejlesztését elősegíti.

- **„Kertváros” hatása a „Dél-keleti városrész AT”-re erős.**

A gyorsan jól fejlődő városrész igényli a fontos szolgáltatásokat nyújtó egészségügyi, sport és rekreációs területek meglétét. A kertvárosi fejlesztések egyre színvonalasabb életteret hoznak létre, amelynek fontos része mind az a szolgáltatás amit a DK AT nyújthat.

- **„Kertváros” hatása a „Felsődobos, Árkipu AT”-re gyenge.**

A területek nagyon elkülönülnek a várostól az itt folyó fejlesztések nagyon gyenge és áttételes hatással vannak a másik AT-re.

Látható továbbá, hogy a legszélesebb körű, gyakorlatilag a település egészére kiható pozitív hatásokat a Belvárosi fejlesztések generálják, de a szegregátum kivételével minden akcióterület jelentős hatással van az egész városra.

5 A MEGVALÓSÍTHATÓSÁG KOCKÁZATAI

A fejezet azokat a külső tényezőket veszi számba, amelyek a stratégia megvalósítását akadályozhatják, s emiatt a végrehajtás szempontjából kockázati tényezőként kell számolni vele.

A kockázatokat három tematikus csoportban vizsgáljuk: pénzügyi, jogi/intézményi és társadalmi jellegű kockázatok. Mindegyik tényező esetén egy három fokozatú skálán (kicsi/közepes/nagy) megbecsüljük meg a bekövetkezés valószínűségét, illetve azt, hogy a kérdéses probléma bekövetkezése esetén milyen mértékű a stratégia sikerességére gyakorolt hatás, az adott tényező bekövetkezése, mekkora kárt eredményez. E két tényező szorzataként adódik az ún. *kockázati index*, ami alapján a kockázati tényezők fontossági sorrendbe állíthatók. A legnagyobb kockázati indexű tényezőkre kell a legnagyobb figyelmet fordítani, s megfelelő erőforrásokat kell biztosítani lehetőleg már a problémák megelőzésére is.

A kockázatok besorolása a kockázat mértéke szerint

Valószínűség	jelentős		J4	J1
	közepes	J3	T1	G2 G4
	kicsi		G5 J2 T2 T3	G1 G3
		kicsi	közepes	jelentős
		Hatás		

Kritikus kockázat – cél a megelőzés

Közepes kockázat – figyelemmel kísérendő

Alacsony kockázat – nem igényel jelentősebb erőforrásokat

Az egyes kockázati tényezőket az alábbi táblázat mutatja be, amely egyben javaslatot is tartalmaz az adott probléma megelőzésére, kezelésére.

Kockázat megnevezése	Várható hatása, következménye	Valószínűség	Hatás	Megelőző / korrekciós intézkedés
Gazdasági, pénzügyi jellegű kockázatok				
G1 – Kedvezőtlen gazdasági folyamatok gátolják a vállalkozói befektetéseket	A befektetők elmaradnak, a város gazdaságfejlesztési szolgáló kulcsprojektjei nem, vagy csak késve hozzák meg a kívánt eredményeket (munkahelyteremtés)	kicsi	jelentős	Intenzív befektetés ösztönzés, a befektetés-ösztönzés és a vállalkozástámogatás változatos eszközeinek alkalmazása (pl. adókedvezmények, bérleti díjkedvezmények, városmarketing)
G2 – A szükséges közlekedési (közút, vasút) beruházások elmaradása romló versenypozíciókat eredményez a város számára idegenforgalmi célterületként és befektetési helyszíneként is	A befektetők elmaradnak, a város gazdaságfejlesztési szolgáló kulcsprojektjei nem, vagy csak késve hozzák meg a kívánt eredményeket (munkahelyteremtés)	közepes	jelentős	Intenzív városmarketing tevékenység; a város egyéb előnyös adottságainak kiemelésével (pl. környezeti adottságok); differenciált – a megfelelő célcsoportokra koncentráció – marketing mind a turizmusban, mind a befektetések terén. Lobbizási tevékenység a fejlesztések szükségességének elfogadtatására.
G3 – Saját források előteremtésének a nehézségei	A tervezett projektek megghiúsulnak, elhúzódnak	kicsi	jelentős	Alternatív forráslehetőségek felkutatása; a megtakarításokat és bevételt eredményező projektek előbbre sorolása
G4 – A pályázati kiírások késedelme miatt a támogatási források csak késve állnak rendelkezésre	Az önkormányzat tervezett forrásütemezése felborul, egyes projektek elmaradnak	közepes	jelentős	A legfontosabb projektek kidolgozásának, előkészítésének felgyorsítása saját forrásokból, hogy a pályázati felhívás megjelenésekor azonnal benyújtható legyenek
G5 – A fejlesztések megvalósítás költségei meghaladják a tervezettet	A saját erő igényt növelő nem számolható költségek növekedése	kicsi	közepes	Már a pályázatok előtt részletes és kontrollált költségbebecslések készítése részletes projekttervek alapján. Szükség esetén a projektek műszaki tartalmának csökkentése, racionalizálása. Megfelelő szerződéses stratégia alkalmazása (átalánydíj).
Jogi, intézményi jellegű kockázatok				
J1 – A támogatási rendszerek (források, támogatási kritériumok) változhatnak a ma ismert elképzelésekhez képest	Az egyes projektek támogathatósága, illetve a források ütemezése változik a tervezetthez képest	jelentős	jelentős	A tervezési folyamat figyelemmel kísérése; szoros kapcsolat a megyei önkormányzattal; a kezdeti időszakban az ITS gyakoribb felülvizsgálata
J2 – Az önkormányzat számára nehézségeket okozhat a megváltozott támogatási rendszer és a nagyszámú projekt egyidejűleg történő lebonyolítása	Eredménytelen pályázatok; problémák a projektek végrehajtása során	kicsi	közepes	A szükséges kapacitások biztosítása a hivatalban és a Városfejlesztési Kft-ben. Külső szakértők segítségének igénybe vétele.
J3 – A humán rendszerekben végbement és tervezett országos érvényű átalakítások kedvezőtlenül befolyásolhatják a városban már kialakult és bevált szolgáltatásokat, struktúrákat	A város hosszú távú céljai sérülnek. Egyes fejlesztések eredményessége romlik, a szinergiák nem érvényesülnek (különösen egészségügy, oktatás terén)	közepes	kicsi	Az önkormányzat az érintett szervezetekkel, hatóságokkal, minisztériumokkal folyamatos kapcsolatot tart, információkat szerez a tervezett változásokról. A térség parlamenti képviselője, pártok, szakmai és civil szervezetek erőteljes lobbizási tevékenysége.

Kockázat megnevezése	Várható hatása, következménye	Valószínűség	Hatás	Megelőző / korrekciós intézkedés
J4 – A fejlesztések megvalósításához kapcsolódó jogszabályi előírásokból (közbeszerzés, engedélyezési eljárások) fakadó problémák	Eredménytelen (vagy szabálytalan) közbeszerzések, elhúzó eljárások; ezek miatt a fejlesztések időbeli elhúzóása, többletköltségek felmerülése.	nagy	közepes	Jogszabályi előírások (változások) figyelemmel kísérése, az előírások pontos értelmezése, betartása, adminisztratív fegyelem. A közbeszerzési kiírások alapos előkészítése team munkában (jogi, műszaki, pénzügyi és menedzsment szakértelem bevonása). Jó munkakapcsolat kialakítása a szakhatóságokkal.
Társadalmi jellegű kockázatok				
T1 - Az átalakuló támogatási rendszerben is jellemző a verseny a források megszerzésért. Más települések konkurens (hasonló) fejlesztési (pl. iparterületek) igényekkel lépnek fel.	A települések versengése nehezíti a tervezést, rontja az együttműködési lehetőségeket. A konkuráló fejlesztések csökkentik a támogatási esélyeket, rontják a fejlesztések eredményességét (és a befektetési kínálat vonzerejét)	közepes	közepes	A települések közti kooperáció színtereinek megteremtése; a befektetés-ösztönzési tevékenység összehangolása; piacszegmentáció érvényesítése. A versenypozíciókat erősítő tevékenységek / szolgáltatások alkalmazása (pl. gyorsított vagy egyszerűsített önkormányzati ügyintézés).
T2 – Lakossági ellenállás, illetve forráshiány (energetikai korszerűsítéseknél)	Szociális városrehabilitációs projektek csak részben tudnak megvalósulni, illetve nem hozzák meg a kívánt eredményeket. Az épületállomány állaga tovább romlik.	kicsi	közepes	A lakosság folyamatos tájékoztatása, a partnerség biztosítása a tervezés végrehajtás és monitoring során; fórumok és tájékoztató rendezvények szervezése; a helyi sajtó bevonása. Forráslehetőségek feltárása, épület felújítási alap létrehozása.
T3 – A fejlesztések és az eredmények negatív környezeti hatásai	A kialakult ökológiai egyensúly megbomlása; a város kedvező környezeti adottságainak romlása.	kicsi	közepes	A városmarketingben kapjon hangsúlyt a kedvező környezeti állapot, mint érték; a befektetéseknél kritérium a környezetet nem terhelő tevékenység. A környezeti állapot megóvására és fejlesztésére irányuló fejlesztések (pl. zöldterület) előtérbe helyezése. A turisztikai fejlesztéseknél a projektbe beépíteni a megnövekedett forgalomból adódó terhelés mérséklésének eszközeit.

6 A MEGVALÓSÍTÁS ESZÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE

6.1 A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSI ÉS NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK

Az önkormányzat elsődlegesen a jogszabályokban meghatározott és előírt eszközökkel segíti a településfejlesztést, így mindenekelőtt ide sorolhatók a tervezett fejlesztések megvalósításának jogi (és részben fizikai, illetve pénzügyi) lehetőségét megteremtő **helyi jogszabályok**, a képviselőtestület által hozott rendeletek (pl. szabályozási terv, építési szabályzat, vagyonrendelet, költségvetési rendelet stb.) Ezeket egészítik ki a jogszabályi kötelezettséget nem feltétlenül jelentő **stratégiák, koncepciók**, amelyek a társadalmi, gazdasági élet egy-egy részterületének fejlesztési irányait határozzák meg. E körben az ITS szempontjából legfontosabb helyi jogszabályok közül az alábbiak emelhetők ki:

9/1998. (III.31.)	a közterület használat szabályairól
25/1999. (XI.30.)	a távhőszolgáltatásról, valamint annak díjáról és a díjalkalmazás feltételeiről
30/2000. (VIII.31.)	az önkormányzat vagyonáról és a vagyonnal való gazdálkodás szabályairól
28/2001.(VI.28.)	a Bevezető (8127 sz. ök.) út melletti terület helyi építési szabályzatáról
20/2002. (VI.28.)	az egészségügyi alapellátási körzetekről
33/2003. (IX.30.)	a közparkolók üzemeltetéséről és a parkolás rendjéről
51/2003. (XII.22.)	a város belterületi határvonalának módosításáról
32/2004. (IX.30.)	a móri kistérség hulladékgazdálkodási tervéről
37/2004. (X.29.)	a helyi egyedi védelem alatt álló épületek értékmegőrző felújításának és állagmegóvásának támogatásáról
39/2004. (XI.30.)	a sporttal kapcsolatos önkormányzati feladatokról és a sporttámogatásról
34/2005. (X.31.)	az elektronikus hatósági ügyintézés helyi szabályozásáról
23/2006. (IX.5.)	Mór város helyi építési szabályzatáról
11/2008. (V.5.)	az iparosított technológiával épült lakóépületek energia-megtakarítást eredményező korszerűsítésének, felújításának támogatásáról
15/2014. (VII.2.)	a fás szárú növények védelméről, kivágásáról és pótlásáról
16/2014. (IX.3.)	a hulladékgazdálkodás helyi rendjéről és a köztisztaságról
17/2014. (IX.3.)	a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésének helyi rendjéről
2/2015. (II.4.)	a gyermekvédelmi ellátásokról
5/2015. (IV.1.)	az önkormányzat szervezeti és működési szabályzatáról
11/2015. (V.6.)	a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról
12/2015. (V.6.)	az újszülöttek családjának támogatásáról
15/2015. (V.6.)	a magánszemélyek kommunális adójáról
16/2015. (V.6.)	az idegenforgalmi adóról
17/2015. (V.6.)	a helyi iparüzési adóról
21/2015. (VI.3.)	a civil szervezetek pályázati és eseti önkormányzati támogatásáról
22/2015. (VI.3.)	a helyi közművelődési tevékenységről

23/2015. (VI.3.)

a talajterhelési díjról

A gazdaságfejlesztési és foglalkoztatás bővítési tervek megvalósítása érdekében elengedhetetlen az aktív befektetők vonzását szolgáló városmarketing tevékenység. Ennek keretében egyrészt definiálandó a potenciális befektetők igénye, elvárásai, másrészt tudatosan javítani szükséges azokat a telepítési tényezőket amelyek a befektetési döntések alapjául szolgálhatnak. Így a humán és K+F kapacitások, az infrastruktúra és a befektetés barát vállalkozói környezet elemi folyamatosan fejlesztendő. Ezekre alapozva lehet egy sikeres kommunikáció kapcsolatépítés segítségével a befektetések számát és értékét növelni.

6.2 A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZERVEZETI KERETEI

A stratégia sikere nagymértékben múlik azon, hogy sikerül-e olyan jól működő és hatékony szervezeti megoldásokat kialakítani, ahol a szervezet minden tagja (szervezeti egység és személy) megfelelő kompetenciákkal bír és egyrészt képes a stratégia egészének folyamatos kontrolljára, szükség esetén a korrekciós intézkedések meghozatalára, másrészt a stratégia hatékony operatív végrehajtására. Ennek megfelelően a szervezeti kereteket két szinten, a stratégiai és operatív menedzsment szintjén szükséges vizsgálni:

A **stratégiai menedzsment** fő feladatai:

- Az ITS megvalósulásának folyamatos nyomon követése, értékelése. Ennek keretében az elhatározott fejlesztések megvalósulásának nyomon követése, azok elvárt eredményeinek és hatásainak értékelése, az ITS által kitűzött célok teljesülésének figyelemmel kísérése.
- A városfejlesztés társadalmi, gazdasági és szabályozási környezete változásának figyelemmel kísérése, a külső feltételrendszer változásainak a stratégiai célokra és eszközökre gyakorolt hatásainak elemzése, értékelése.
- A városi társadalom és gazdaság igényeinek és lehetőségeinek feltárása, azok változásainak beépítése az ITS cél- és eszközrendszerébe.

A **stratégiai menedzsment szervezeti kereteit** egyrészt az önkormányzat SZMSZ-ében rögzítettek szerint, az általános gyakorlatnak megfelelően a város *polgármestere, képviselő-testülete* és annak alábbi *szakbizottságai*

- Településfejlesztési Bizottság
- Pénzügyi Bizottság
- Oktatási, Kulturális és Sport Bizottság
- Szociális és Egészségügyi Bizottság

adják. Döntési kompetenciával alapvetően a polgármester és a képviselő-testület rendelkezik – a testületi döntést megelőzően a felmerülő kérdést az érintett szakbizottságok a testületi elnökök döntése alapján megtárgyalják.

A stratégia **operatív menedzsment szervezete** összekapcsolódik a város önkormányzatának szervezeti rendszerével. Alapvető feladata:

- A stratégiai célok érdekében hozott intézkedések megvalósítása, azaz lényegében a projekt-előkészítési és projektmenedzsment feladatok ellátása, beleértve a monitoring részét képező adatgyűjtést, elemzést is.

Az operatív menedzsment szervezet **állandó tagjai**:

- Jegyző mint döntéshozó
- Aljegyző
- Európai uniós referens adminisztratív és dokumentációs jellegű feladatokat ellátó személy
- A feladatokhoz meghívottként kellene szakmai hozzáértők, mint településfejlesztő és településmérnök.

A menedzsment szervezet jelenleg a szükséges humán erőforrás rendelkezik és a korábbi évek tapasztalata alapján a feladatot annak ellenére el tudja látni, hogy a járási szerepkör új igényeket támaszt.

6.3 TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK

Mór térségi szerepkörét több dimenzió mentén lehet vizsgálni, ennek megfelelően a településközi koordináció többféle szintjével és eszközével célszerű élni:

- A **megyék**, illetve a megyei önkormányzatok területfejlesztési szerepe már a 2012-től hatályos törvényi változások nyomán is felértékelődött. Tovább erősödött ez a szerepe a 2014-2020-as időszak tervezési feladatainak megyei hatáskörbe helyezésével, illetve a Területi és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) forrásainak megyei szinthez való hozzárendelésével. Ezen a szinten tehát különös jelentőségű a megfelelő együttműködés és koordináció, miután az önkormányzatok mindegyike jelentős részben e program forrásaira pályázva tudják majd fejlesztéseiket megvalósítani. A megyei szintű koordinációt a fejlesztési programok, koncepciók véleményezésén, partnerségi egyeztetésén túl a testületi ülések és állandó bizottságok biztosítják.
- A **járási** szintű együttműködés biztosítását a járás települési polgármestereinek érdekegyeztető, konzultációs fóruma jelenti, mely a térség számára biztosítja a településközi koordináció mechanizmusát. Az együttműködések kialakulhatnak egyes programok, konkrét

fejlesztések mentén is. Az ilyen együttműködésekben résztvevők köre az abban érintett településekre terjed ki, ami nem feltétlenül terjed ki a járás egészére. Ilyen ügyekben a koordináció változatos formái alakíthatók ki, pl. az egyes fejlesztéseknek az érintett településekkel való megismertetése és véleményezése, a vezetői szintű egyeztetések, munkacsoportok és ad-hoc bizottságok működtetése, közös képviselő-testületi ülések és döntések, konzorciumok létrehozása egyes fejlesztések megvalósítására.

- A **járások közötti** együttműködés biztosítását a járásközpontok polgármestereinek kezdeményezésére és koordinálásával összehívott érdekegyeztető, konzultációs fórumok jelentik, melyek a szomszédos járások számára biztosítják a járáshatárokon átnyúló koordinációt.

6.4 MONITORING RENDSZER KIALAKÍTÁSA

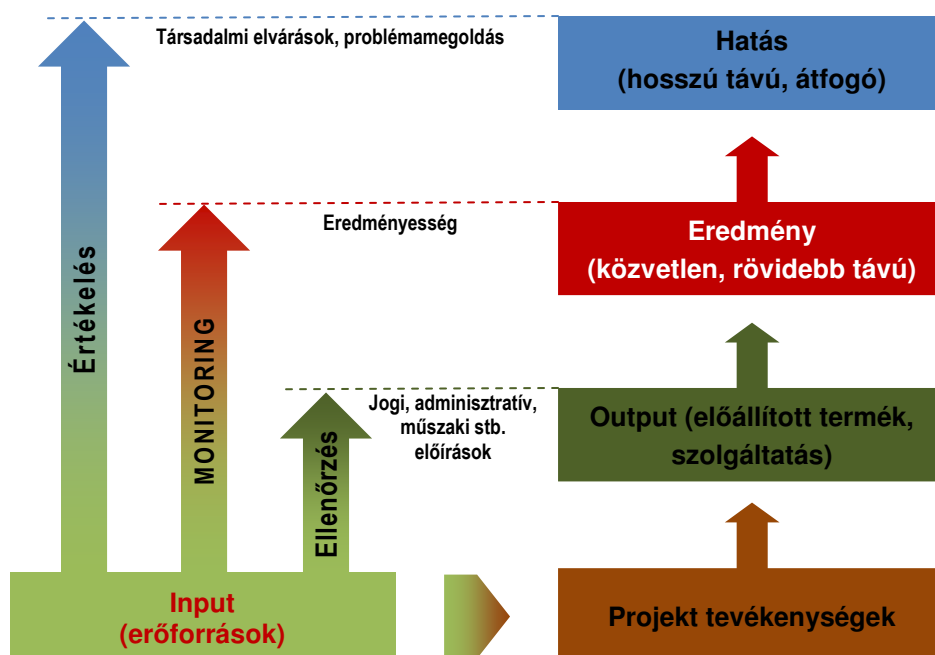
A stratégia tervezése számos olyan feltevésen alapszik, amelyek a jelenlegi információk birtokában helyesnek és megalapozottnak tűnnek, s így okkal alapozhatjuk rájuk a stratégiai célokat és az azok elérése érdekében hozott intézkedéseket. Ugyanakkor részint az információk hiányos jellege miatt (pl. jelenleg még nem ismertek a 2014-2020-as időszak konkrét pályázati feltételei), részint a külső és a belső környezet (pl. gazdasági, szabályozási környezet) folytonos változásai miatt a célok teljesülése, az elvárt eredmények és hatások létrejötte nem tekinthető automatikusnak. A hatásmechanizmusokat számos olyan tényező befolyásolja, amit jelenleg nem vagy csak hiányosan ismerünk, illetve amelyek befolyásolhatósága a stratégia megvalósítását menedzselő szervezet számára erősen korlátozott.

Mindezekből adódóan a stratégia sikeres megvalósítása elképzelhetetlen egy olyan **visszacsatolási mechanizmus** nélkül, amely alapján a stratégia-alkotási folyamat minden pontján újból és újból beavatkozhatunk, elvégezve a szükséges korrekciókat. E visszacsatolást a **monitoring rendszer** biztosítja.

A monitoring tevékenység a középtávú stratégiai célok megvalósulására, a közvetlenül elért eredményekre koncentrál, szemben a hosszú távú célokat, hatásokat elemző *értékelési tevékenységgel*. Az általánosabb társadalmi-gazdasági problémák megoldásaként várt hatások (mint pl. a demográfiai tendenciák megváltozása, a foglalkoztatás növekedése) gyakran csak a fejlesztések lezárását követő hosszabb idő után mutatkoznak, amelyeket ráadásul számos külső tényező is befolyásol. Az értékelés ezért általában utólagos⁴, átfogó jellegű (a stratégia egészére kiterjedő), jellemzően tudományos igényű elemzéseken alapuló tevékenység. A monitoring ugyancsak megkülönböztetendő az *ellenőrzéstől*, ami az operatív tevékenységek előírásoknak, szerződéses feltételeknek való megfelelést vizsgálja, illetve azt, hogy a projektvégrehajtás során keletkezett termék vagy szolgáltatás (output) megfelel-e az előzetes specifikációknak. A három tevékenység alapvető különbségét az alábbi ábra illusztrálja:

⁴ A teljesség kedvéért meg kell említeni, hogy az utólagos hatásértékelés mellett alkalmazzák az előzetes (es ante), illetve a közbenső (mid-term) értékelést is.

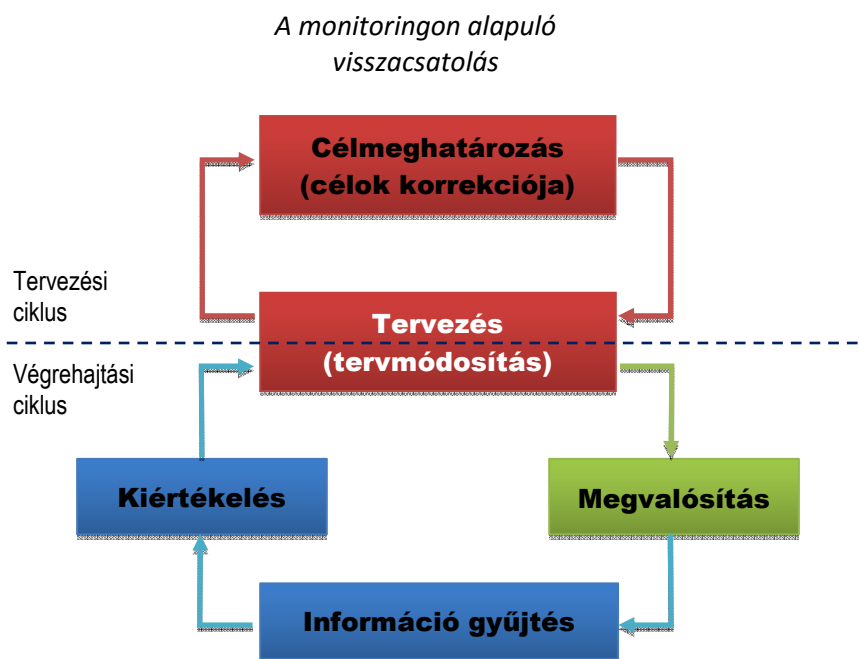
Monitoring, ellenőrzés, értékelés

A monitoring alapja a megvalósításra vonatkozó folyamatos adatgyűjtés, információgyűjtés, ami alapján ellenőrizni lehet, hogy a kitűzött célok irányába haladnak-e a folyamatok, várható-e a tervezett eredmények elérése. Ha kiderül, hogy a szándékolttól eltérően haladnak a folyamatok, akkor a monitoring rendszer feltárja az eltérés okait is, s ezzel lehetőséget teremt a döntéshozók számára, hogy beavatkozzanak a folyamatokba. Az eltérés jellegétől és mértékétől függ a szükséges korrekciós intézkedés, pl. módosítani szükséges a tevékenységek menetét, a szervezeti kereteket, a feladatokhoz rendelt erőforrásokat. Ha a korrekció a meglévő tervek keretein belül nem végezhető el, akkor a tervek, de végső soron akár a stratégiai célok korrekciójára is sor kerülhet.

E logikából következik, hogy a monitoring rendszer elsődlegesen a stratégiáért felelős menedzsment eszköze a megvalósítás kontrolljában, ami csak akkor tölti be funkcióját, ha azt a stratégia megvalósítása során folyamatosan működtetik.

A monitoring tevékenység során keletkező adatokat a település rendszeresen megjelenteti saját honlapjának azon részén, amelyet a településfejlesztéssel kapcsolatos információk számára tart fenn. Emellett a monitoring adatokat célzottan megküldi az ITS kialakításában aktívan közreműködő partnerek részére és számukra negyedéves rendszerességgel konzultációs lehetőséget biztosít az ITS előrehaladása tárgyában. A képviselőtestület évi egy alkalommal nyilvános közmeghallgatást tart az ITS megvalósításának előrehaladásáról.

6.4.1 A monitoring rendszer felépítése, működése

A fent bemutatott általános szabályokból adódóan a monitoring rendszer működtetése a stratégiai menedzsment és az operatív menedzsment (l.: 6.2 fejezet) számára egyaránt ad feladatokat.

Az **operatív menedzsment** (városfejlesztési társaság és a vele együttműködő hivatali szakapparátus) feladata a stratégia végrehajtásával kapcsolatos információk és adatok gyűjtése, rendszerezése és feldolgozása, a célokhoz rendelt indikátorértékek alakulásának figyelemmel kísérése.

E feladatok ellátásához részletesen meg kell tervezni az információgyűjtés és feldolgozás módját és technikáját, ami ugyancsak az operatív menedzsment feladata. Ennek keretében meghatározandó:

- A pontos adattartalom:
 - egyrészt az alábbiakban bemutatandó indikátorokat, másrészt a Megalapozó munkarészben alkalmazott mutatókat, statisztikai adatok körét javasolt használni
 - A monitoring kiterjed az egyes fejlesztési projektek megvalósításának nyomon követésére is. Ennek adatigényét a konkrét projekt határozza meg, de az önkormányzati projektek esetében mindenképpen ki kell terjednie a tervezett ütemezés és projektköltségvetés kontrolljára is.
- Az adatok forrása:
 - Egyrészt az önkormányzatnál egyébként is meglévő adatok szisztematikus figyelését és összegzését kell elvégezni (pl. szociális ügyek, város- és intézmény-üzemeltetési kiadások, adóbevételek)
 - Másrészt szükséges beszerezni az egyéb szervezeteknél (pl. TDM szervezet) és külső adatforrásokból (elsődlegesen a KSH-tól) elérhető információkat (pl. idegenforgalmi adatok, vállalkozások száma és összetétele).

- Mindezek mellett pl. a lakosság vagy a városba látogató turisták véleményének, elvárásainak megismerése egyedi célirányos információgyűjtést is szükségessé tehet, pl. kérdőíves felmérés formájában.

Az adatforrások kiválasztásánál törekedni kell arra, hogy könnyen és minimális költségen elérhető adatokra támaszkodjon a monitoring.

- Az adatfrissítés gyakorisága: Ezt alapvetően az adattartalom determinálja; az önkormányzati adatok jellemzően folyamatosan frissíthetőek, míg pl. a KSH tipikusan évenként frissülnek. Az egyedi adatgyűjtéseknek – egyebek közt azok költségigénye miatt – ugyancsak az éves, vagy annál ritkább alkalmazása célszerű
- Az adatok gyűjtése és tárolása:
 - A monitoring rendszerhez egy egyszerű elektronikus adatbázis kialakítása szükséges, ami a rendelkezésre álló kapacitások függvényében egy egyszerű excel táblától (tábla rendszertől) az összetettebb adatbázisig változatos formában valósulhat meg.
 - A hozzáférhetőség biztosítása és az adatbiztonság érdekében a felhő alapú megoldások preferálhatók.
 - Az adattárat úgy kell kialakítani, hogy különböző időpontokra és különböző területi egységekre vonatkozó adatok mindenkor rendelkezésre álljanak, lehetővé téve ezzel az időbeli és területi összehasonlításokat.

Az operatív menedzsment az adatbázisban foglalt adatok feldolgozásával kétféle típusú jelentést készít és küld meg a stratégiai menedzsment számára:

- Tájékoztató jelleggel féléves gyorsjelentések néhány kiemelt jelentőségű területre vonatkozóan (pl. turistaforgalom, érdeklődő befektetők száma).
- Éves áttekintő értékelés a stratégia előrehaladásáról, kitérve a külső környezet esetleges változásaira is (pl. jogszabályváltozások, intézményrendszeri változások)

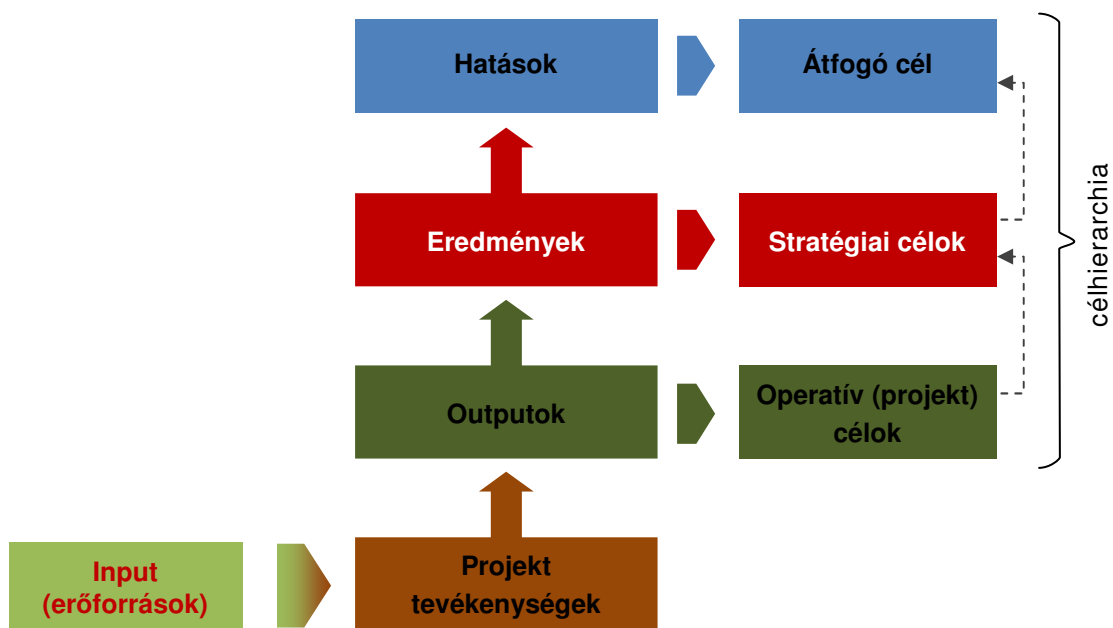
A **stratégiai menedzsment** a monitoring jelentések alapján:

- Évenként értékeli az előrehaladást, szükség esetén dönt a végrehajtás kisebb korrekcióiról (pl. módosítja az ütemezést, az intézkedések prioritási rangsorát, az alkalmazott szervezeti és koordinációs megoldásokat)
- Az önkormányzat gazdasági programjához igazodóan átfogóan értékeli és felülvizsgálja a stratégia addigi megvalósulását, szükség esetén dönt a célok módosításáról.

A fenti döntések a város képviselő-testületének hatáskörébe tartoznak ugyan, azonban fontos, hogy a monitoring során is érvényesüljön a partnerség egyebek között a jelentések nyilvánosságával, vagy a testületi üléseket megelőzően a korábban említett konzultációs fórumok, bizottsági ülések összehívásával, tájékoztatásával.

6.4.2 Az indikátorok rendszere

- A stratégia megvalósulásának nyomon követése, ezen belül a célok elérésének megbízható ellenőrzése csak akkor lehetséges, ha biztosított a célok mérhetősége. Ennek érdekében a stratégiában megfogalmazott valamennyi célhoz **objektíven ellenőrizhető mutatókat, indikátorokat** rendelünk. Ahogy a célok hierarchikusan épülnek egymásra (l.: 1.1 fejezet), úgy az indikátoroknak is több típusát, szintjét kell megkülönböztetni:

Az A **hatásindikátor** az átfogó, hosszú távú célokhoz kapcsolódik. A hatások „mérése” (a stratégia átfogó értékelése) általában összetett elemzést, hatásmechanizmus vizsgálatot, idősorok elemzését igényli. Értelemszerűen az ehhez kapcsolódó mutatószámok is összetettebbek, komplexebbek lehetnek, s már definiálásuk is speciális szakismeretet igényelhet (pl. a társadalmi szolidaritás erősségének mérése). A város hosszú távú átfogó célját (illetve annak a gazdaságra, társadalomra és a környezetre vonatkozó rész céljait) a Településfejlesztési Konceptió rögzíti, így a stratégiai tervezés során azokat adottnak tekintjük. E hosszú távú célokhoz igazodóan kerültek meghatározásra az ITS középtávú stratégiai céljai.

- Az **eredményindikátorok** az előbbieknél konkrétabb szintet képviselnek, esetünkben a középtávú stratégiai célokhoz rendelt, azok teljesülésének mérésére alkalmas mutatókat jelentik. A célok az azok elérése érdekében eltervezett projektek megvalósításával érhetők el, így ezek az indikátorok a fejlesztések eredményeként bekövetkezett változást mérik. (Az egyes fejlesztési projektjavaslatok és a városi célok kapcsolatát a 2.2. fejezet mutatja be.) Pl. a korszerű vállalkozói telephely biztosításának hatására a vállalkozások eredményessége, jövedelmezősége javulhat, ami az árbevételük nagyságával mérhető). A stratégia monitoringja e szintre koncentrál; a célokhoz rendelt mutatókat a külön táblázatban összegeztük.

- A legkonkrétabb szintet az **output** indikátorok jelentik, amelyek az egyedi projektek, fejlesztések során megvalósított termékekhez, szolgáltatásokhoz kapcsolódnak. Jellemzően valamilyen természetes mértékegységben kifejezhető tulajdonsághoz kötődnek (pl. a megépült kerékpárút hossza, a képzési programon résztvevők létszáma, az energetikai korszerűsítéssel érintett épületek száma stb.). Az egyes projektek főbb fizikai jellemzői megtalálhatók a *2.2 A tervezett fejlesztések bemutatása* c. fejezetben a projektek tartalmát bemutató táblázatos összefoglalókban. Emellett e fejezet végén külön táblázatban foglaltuk össze a projekt várható forrásaként szolgáló Operatív Programok kapcsolódó kimeneti mutatóit.
- Az **input** indikátorok a felhasznált erőforrásokat (pénz, emberi erőforrások, technika) mérik, vagyis azt hogy milyen ráfordításokat igényel egy program, projekt. Az erőforrásigény mindig finanszírozási igényt is jelent, tehát végső soron arról van szó, mekkora a pénzügyi igénye a stratégia végrehajtásának. A becsült projektenkénti forrásigényt a stratégia *2.3 A településfejlesztési akciók vázlatos pénzügyi terve és ütemezése* c. fejezete tartalmazza. Itt is hangsúlyozni kell, hogy ez a forrásigény a tervezés jelenlegi szintjén erősen indikatív jellegű, a pontos költségtervet a projektek részletesebb kidolgozását követően lehet majd összeállítani.

A stratégia monitoring rendszerének magvát az előzőekben bemutatottak szerint az **eredményindikátorok** képezik. Az indikátorok meghatározása az alábbi alapelvek mentén történt:

- legyen specifikus, azaz konkrétan az adott célhoz kapcsolódjon
- legyen objektíven mérhető, egyértelmű
- legyen hozzáférhető (beszerzése / előállítása reális költségigényű)
- adjon releváns információt az előrehaladásról a stratégiai menedzsment számára
- egy célhoz több indikátor is kapcsolódhat, de a különböző célok indikátorai különbözőek

Az alkalmazott indikátorkészletet az alábbi táblázat összegzi, amelyben egyben azok forrása (mérési módja és gyakorisága) is meghatározásra kerül. Az indikátorok reális bázis- és célértékeinek meghatározása azonban a jelenleg rendelkezésre álló anyagok és ismeretek alapján még nem lehetséges. A monitoring és értékelési rendszer, így a bázis- és célértékek végleges meghatározására akkor nyílik mód, ha a stratégiában megfogalmazott projektek műszaki és tartalmi előkészítettsége eljut abba a fázisba, hogy a hozzájuk kapcsolódó eredmények, hatások és outputok pontosan azonosíthatóak és számszerűsíthetőek legyenek. A jelenleg hiányzó adatokat ezért az ITS első éves felülvizsgálata során kell majd pótolni. Mindezek miatt a táblázat célértékek helyett egyelőre csak a kérdéses mutató változási irányát tartalmazza. Az indikátorok beszerzése (mérése, előállítása) az operatív menedzsment feladata, lesz.

A stratégia célrendszerhez kapcsolódó eredmény indikátorok

AZ ÁTFOGÓ CÉL TEMATIKUS ELEMEI					
Célkategória	Hatásindikátor megnevezése, definíciója	Mértékegysége	Forrása (mérési módja)	Mérés gyakorisága	A változás várható iránya
GAZDASÁGFEJLESZTÉS	Foglalkoztatottak száma a közsféra adatai nélkül	fő	KSH T-Star	évente	nem változik
	A városban kkv-k nettó árbevétele	eFt	KSH T-Star	évente	növekvő
	Helyi iparüzési-adó bevétel	eFt	Önkormányzat	évente	növekvő
	Külföldi és belföldi turisták költsége	eFt	KSH T-Star	évente	növekvő
TÁRSADALOM, EMBERI ERŐFORRÁS FEJLESZTÉSE	Elégedettség a települési környezet minőségével (OECD Better Life indexhez hasonlóan előállított, a lakossági elégedettséget jelző mutató)	pont	A felvétel a lakosság kérdőíves megkérdezésével történik kellően nagy reprezentatív minta alapján.	2 évente	növekvő
	Felnőttképzésben résztvevők száma	fő	KSH T-Star	évente	növekvő
	A „standard” járási és városi közszolgáltatások közül a település által működtetett szolgáltatások listája	db	Önkormányzat, járási hivatalok, szolgáltatók	évente	növekvő
	A település által működtetett humán közszolgáltatások listája	db	Önkormányzat, járási hivatalok, szolgáltatók	évente	nem változik
ÉPÍTETT ÉS TERMÉSZETI KÖRNYEZET FEJLESZTÉSE	Elégedettség a települési környezet minőségével (OECD Better Life indexhez hasonlóan előállított, a lakossági elégedettséget jelző mutató)	pont	A felvétel a lakosság kérdőíves megkérdezésével történik kellően nagy reprezentatív minta alapján.	4 évente	növekvő
	A városon belüli átlagos elérhetőségek (közúti, kerékpáros, gyalogos)	perc	Egyedi felmérések a település fókuszpontjai között	évente	csökkenő
	Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya	%	Egyedi felmérés	évente	növekvő
	A középületek éves, összesített elsődleges energiafogyasztása	kWh/év	Energiaszolgáltató, intézményi adatszolgáltatás	évente	csökkenő
	Megtakarított primer energia mennyisége, illetve az energiafelhasználás csökkentés esetén az intézkedés hatására fel nem használt primer energia-megtakarítás mennyisége	kWh/év	Energiaszolgáltató, intézményi adatszolgáltatás	évente	növekvő

TEMATIKUS CÉLOK					
Cél	Eredményindikátor megnevezése, definíciója	Mértékegysége	Forrása (mérési módja)	Mérés gyakorisága	A változás várható iránya
Diverzifikált gazdasági szerkezet, fejlett KKV-szektor, az innovációvezérelt gazdaság igényeihez igazodó, helyi munkavállalói bázis	A városban működő KKV-k száma	db	KSH T-Star	évente	növekvő
	Egy lakosra jutó nettó jegyzett tőke alakulása	eFt	KSH T-Star	évente	növekvő
Az idelátogatókat vonzó környezet, magas színvonalú turisztikai szolgáltatások és programok	Turisztikai desztinációk száma a városban	db	Önkormányzat, TDM iroda	évente	növekvő
	Vendégéjszakák száma a városban	db	KSH T-Star	évente	növekvő
	Látogatók száma a városban	db	KSH T-Star	évente	növekvő
Gondoskodó város, a lakosság igényeihez igazodó humán közszolgáltatások	Infrastrukturálisan megújult szociális és egészségügyi intézmények	m2	Önkormányzat, intézmények	évente	növekvő
	Városban tanuló nappali tagozatos középiskolások száma	fő	KLIK, intézmények	évente	nem változik
	Városban elérhető, akkreditált felnőttképzési tanfolyamok száma	db	intézmények	évente	nem változik
A térségközponti funkció fejlesztése, magas színvonalú közszolgáltatások	Működő járásközponti, önkormányzati szolgáltatások száma	db	Önkormányzat, intézmény	évente	nem változik
Fejlett helyi és térségi közlekedési infrastruktúra	Az újrapiált vagy felújított közutak teljes hossza	km	Önkormányzat	évente	növekvő
	Megépített kerékpárút hossza	km	Önkormányzat	évente	növekvő
	Városi közösségi közlekedés utas-száma	fő	Szolgáltató	évente	növekvő

Energia- és környezethatékony, klímataudatos város	Korszerűsített távhő-ellátásba bevont épületek száma, alapterülete	db, m2	Szolgáltató	évente	növekvő
	A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség a teljes bruttó energia-fogyasztáson belül	PJ	Az energiaszolgáltatók statisztikái alapján összegzett érték.	évente	növekvő
	Energiatudatos nevelési, szemléletformálási programok száma	db	Szolgáltató	évente	nem változik
Tradíciókon alapuló közösségi élet, az épített környezet fenntartható fejlesztése	Kulturális rendezvények száma a városban	db	KSH T-Star	évente	növekvő
	Működő civil szervezetek száma a városban	db	KSH T-Star	évente	nem változik
	Városi környezetben létrehozott zöldfelületek	m2	Önkormányzat	évente	növekvő

7 MELLÉKLET

Tervezői válaszok

Mór Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája egyeztetési folyamatában beérkezett véleményekre

Sorsz.	Szervezet	Észrevétel	Az észrevételt a tervezők elfogadják? (igen / részben / nem)	Magyarázat, indoklás
1	NKH Légügyi Hivatal	A stratégiához hozzájárul. A további egyeztetési eljárásban nem kíván részt venni.	igen	Választ nem igényel, a dokumentumok módosítása nem szükséges
2	NKH Útügyi, Vasúti és Hajózási Hivatal	A stratégiával és az abban foglalt kulcsprojektekkel és integrált akcióterületi beavatkozásokkal, egyetért. A forgalomcsillapításra, a közösségi közlekedésre és a közlekedők biztonságára vonatkozó célokat és javaslatokat támogatja. Mór Város ITS elfogadását támogatja.	igen	Választ nem igényel, a dokumentumok módosítása nem szükséges
3	Honvédelmi Minisztérium Hatósági Hivatal	Jelzi a település 0176/9, 0176/10 hrsz ingatlanjai HM kezelésben vannak, ezen ingatlanok elsődleges rendeltetése honvédelmi feladatok ellátása. Kéri ennek Figyelembe vételét az ITS során.	igen	A felsorolt ingatlanokkal, mint honvédelmi területekkel a dokumentum kiegészítésre került (I:: Megalapozó munkarész 1.6.2. fejezet). A stratégiában jelzett fejlesztésekre nézve a honvédségi tulajdon nem jelentenek korlátozást, a tervezett projektek nem ellentétesek a honvédelmi érdekekkel és nem érintik az adott ingatlanokat.
4	Nemzeti Közlekedési Hatóság	A stratégiával és az abban foglalt beavatkozásokkal, egyetért; a forgalomcsillapításra, a közösségi közlekedésre és a közlekedők biztonságára vonatkozó célokat és javaslatokat támogatja.	igen	Választ nem igényel, a dokumentumok módosítása nem szükséges
5	Fejér Megyei Rendőr-Főkapitányság	A stratégiához hozzájárul. A további egyeztetési eljárásban nem kíván részt venni.	igen	Választ nem igényel, a dokumentumok módosítása nem szükséges

Sorsz.	Szervezet	Észrevétel	Az észrevételt a tervezők elfogadják? (igen / részben / nem)	Magyarázat, indoklás
6	Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság	<p>Az utak, közművek egyéb építmények építésénél, felújításánál a 2003. évi C. törvény 94.§ (1) bekezdése szerint biztosítani kell az elektronikus hírközlési létesítmények elhelyezését.</p> <p>Az utak, közművek egyéb építmények építésénél, felújításánál a 2012. évi CLIX. törvény 31.§ (1) bekezdése szerint biztosítani kell a postai szolgáltatáshoz szükséges eszközök elhelyezhetőségét.</p> <p>Kéri, hogy a területet érintett szolgáltatókkal egyeztessék azok várható fejlesztéseit.</p>	részben	<p>A hírközlő és postai létesítményekre vonatkozó törvényi utalás a Helyzetelemző rész 2.6 fejezete tartalmazza.</p> <p>A szegregátumoknál szükséges fejlesztéseket a stratégiai anyag is tartalmazza.</p> <p>A gyorsan fejlődő és változó hírközlési piac mellett, jelenleg nem tartjuk indokoltnak a szolgáltatók fejlesztési elképzeléseinek egyeztetését. Akár a konkrét pályázatalkészítési időszakban akár a kivitelezés előkészítési időszakában az adott kötelezettségeknek megfelelő egyeztetéseket elvégezzük.</p>
7	Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság	<p>Kéri, hogy az elektronikus hírközlési építmények elhelyezését taglaló munkarész elkészítése során vegyék figyelembe a 14/2013. (IX.25) NMHH rendelet 18.§ f9, g9 pontját és a 26. §-t valamint a 4. mellékletet.</p> <p>A módosított kibővített ITS-t küldjük meg a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóságnak véleményezésre.</p>	igen	<p>A hírközlő és postai létesítményekre vonatkozó törvényi utalás a Helyzetelemző rész 2.6 fejezete tartalmazza.</p> <p>A ITS, a BM minőségbiztosítás figyelembe vételével javított változatát Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóságnak megküldjük.</p>
8	Pusztavám Község Önkormányzata	Mór Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) megküldött anyagával <u>egyetértünk</u> , Pusztavám Község számára elfogadható.	igen	Választ nem igényel, a dokumentumok módosítása nem szükséges
9	KDT VIZIG	A meghatározott projektek érinthetik a KDT VIZIG kezelésében lévő Mór-Bodajki vízfolyást. Ha ez fennáll a következőket kell figyelembe venni: a 83/2014. (III. 14) Korm. rendeletet, a 147/2010. (IV. 29) Korm. rendeletet, a 30/2008. KvVM rendeletet.	Igen	A jelenleg tervezett projektek közvetlenül nem érintik az adott vízfolyást, de közvetett hatás előfordulhat ezért ennek figyelembe vételére fel lett hívva a figyelem. Stratégiai rész 2.3 fejezetében beépítésre került.
10	Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal	A megalapozó vizsgálatok és az ITS véleményezésre megküldött dokumentumai magas színvonalúak, megfelelnek az integrált koncepciókészítés és tervezés követelményrendszerének. Illeszkednek a Fejér megyei területfejlesztési dokumentumokhoz, köztük a Fejér megye Integrált Területi Programja (FMITP) megyei közgyűlés által elfogadott, jóváhagyásra felterjesztett változatához.	igen	Választ nem igényel, a dokumentumok módosítása nem szükséges

Sorsz.	Szervezet	Észrevétel	Az észrevételt a tervezők elfogadják? (igen / részben / nem)	Magyarázat, indoklás
11	Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal	Javaslatok: - Az ITS – műfajának megfelelően – „leszűkíti” Mór városára az átfogó cél stratégiai elemeit. Mór kitűnően alkalmazkodik és használja ki „összekötő kapocs” szerepét a Nagyszombat-Győr-Tatabánya-Mór-Székesfehérvár-Dunaújváros-Kecskemét tengelyen. Ebben a regionális és térségi ipari, logisztikai nagytérségben, amely folyamatosan, dinamikusan fejlődik, formálódik Mór. Pozicionálása eddig sikeres volt, indokolt azonban ennek a külső hatásait folyamatosan elemezni és elősegíteni a pozitív „kibontakozás” lehetséges irányait. Ilyenek lehetnek a szakképzés, az ipari-logisztikai nagytérségen belül jelentkező verseny – funkciómegosztás, vonzó lakásépítés, nemzetközi kapcsolatok erősítése, szervezett információáramlás és Mór térségének, mint agglomerálódó térségben való gondolkodás.	igen	A stratégiai anyag ezeket a szempontokat tartalmazza: szakképzés – PG 5, PG7 ipari-logisztikai – PG2, PG4 vonzó lakásépítés – PG8, PT 14, PÉ 22, a megjelölt projektekkel. a szervezett információ áramlás és agglomerálódó térségben való gondolkodás. azonban Mór adottsága miatt (kis létszámú város) nehezen kezdeményezhető. Ez a feladat inkább megyei szintű, vagy legalább is Székesfehérvár és Győr együttes kezdeményezésére valósulhatna meg. Ezért az ITS-be kiegészítésre nem került.
12	Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal	Különösen fontos a közvetlen várostérség (Bakonycserye, Nagyveleg, Bodajk, Fehérvárcsurgó, Csókakő, Csákberény, Pusztavám, Magyaralmás, Söréd) fejlesztési elképzeléseinek, területhasználatának, infrastruktúra fejlesztésének, kulturális-turisztikai, TDM együttműködésének és településüzemeltetésének az összehangolása, továbbá ennek intézményes megjelenítése.	igen	A stratégiai anyag PT3-as projektje ezt a célt kívánja megvalósítani. Ezért az ITS-be kiegészítés nem került.
13	Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal	Mór járási székhely közép- és hosszú távú fejlesztésénél indokolt számba venni, hogy mely járási szintű bírósági, ügyészségi, kormányzati szintű intézmények számára szükséges területet és elérhető kapcsolatot – infrastruktúrát kialakítani, valamint olyan kiemelt közszolgáltatások számára, amelyekhez térségi hatáskör és illetékesség kapcsolódik (egészségügyi, szociális szolgáltatások, körzeti ügyelet, mentőszolgáltatás, tűzoltóság, földhivatal, foglalkoztatás).	igen	Az eddigi projekt megvalósítások is ezt a célt szolgálták, pl. a buszpályaudvar áthelyezése. A továbbiakban is erre a szempontra nagy figyelmet fordítottunk ezeket tartotta szem előtt a PT7, PT10, PT11, PÉ5, PÉ7, PÉ25 projektek. Az ITS-be kiegészítés nem került.

Sorsz.	Szervezet	Észrevétel	Az észrevételt a tervezők elfogadják? (igen / részben / nem)	Magyarázat, indoklás
14	Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal	Javasoljuk „Az integrált településfejlesztési stratégiában megfogalmazott fejlesztések indikatív forrásigénye (MFT) táblázatban bemutatott operatív programok szerinti illeszkedések felülvizsgálatát (néhány példa: EFOP nem támogat turisztikai fejlesztéseket, az IKOP nem támogatja a felsorolt útfejlesztéseket stb.).	igen	A forrástáblázat javításra került.
15	Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal	Az „Anti-szegregációs programmal” (46. oldal), illetve a kapcsolódó, tervezett fejlesztésekkel kapcsolatban érdemes pontosítani, hogy a város tervez-e szociális városrehabilitációs beavatkozást a TOP keretében? A 45. oldalon az EFOP oszlopában megjelölt beavatkozások ugyanis csak a TOP keretében támogathatóak.	igen	A város nem tervez szociális városrehabilitációt. A forrástáblázat javításra került.
16	Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal	„A helyi tömegközlekedés fejlesztése, iskolabusz üzemeltetése” hálózatos projektet (23. és 36. o.) javasoljuk kiegészíteni a vasútállomás és a városközpont (buszpályaudvar) közötti ütemesebb buszközlekedés kialakításával.	nem	A jelenleg közlekedő vonatpárok, nem oldják meg a nagy utazási volument képviselő munkába és iskolába járás problémáját. Így a vonattal utazók kis száma nem igényel helyi busz járat sűrítést.
17	Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal	Üdvözljük a Mór mint „intelligens város”, e-közigazgatás fejlesztése kulcsprojekt beépítését. Fontos, hogy az ilyen típusú fejlesztések az „Okos Városok” (EU Smart Cities) koncepció szerint, összehangoltan valósuljanak meg.	igen	Alapvetően túllép az összehangolás feladata Mór hatáskörén. Ez megyei szintű feladat lehet, amit Mór támogat. Az ITS-be kiegészítés nem került.
18	Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal	A stratégia külső és belső összefüggései fejezetnél a megyei tervdokumentumok felsorolásánál indokolt megemlíteni a Fejér Megyei Önkormányzat által elfogadott és jóváhagyásra felterjesztett Fejér megye Integrált Területi Programja célkitűzéseit és döntéseit. Ugyanígy Mór számára rendkívül fontos, hogy iteratív tervezési kapcsolatban legyen a Komárom-Esztergom megyei Integrált Területi Program kapcsolódó térségi elemeivel.	igen	s 4.2

Sorsz.	Szervezet	Észrevétel	Az észrevételt a tervezők elfogadják? (igen / részben / nem)	Magyarázat, indoklás
19	Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal	A Partnerségi Megállapodás és operatív programok című fejezetnél fontos, hogy Mór és térsége stratégiai gondolkodásában vegye figyelembe a terv készítése óta jóváhagyott operatív programokban szereplő egyes tételeket. Ezek (ma még lehetőségek):	igen	s 4.1 kiegészítve
20	Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal	KEHOP: Séd-Gaja-Nádor rendszer revitalizációjának folytatása, tározók létesítése, benne a Fehérvárcsurgói víztározó II. ütemének bővítése.	igen	Fehérvárcsurgói víztározó II. ütemének bővítése hatással lehet a turisztikai vonzerő növekedésére. A hatás azonban ebben a ciklusban nem valószínű, hogy érződik, ezért a dokumentumok módosítása nem szükséges.
21	Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal	IKOP: Székesfehérvár intermodális központ építése, ahhoz való kapcsolódás. o Székesfehérvár vasútállomás korszerűsítése, o 8. sz. főút, nyugati elkerülő út korszerűsítése és esetleg 81. sz. úti összeköttetés,	nem	Az vitathatatlan, hogy ezek a fejlesztések hatással lehetnek Móra, de annyira közvetett a kapcsolat és Mórtól nagyon kevésbé függőek, így ezek kiemelése, csökkentené a város stratégiai céljaira való odafigyelést.
22	Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal	az M7 autópályához való kapcsolódás, o hazai forrásból 81. sz. út elkerülő szakaszainak, csomópontjainak építése, o Söréd-Bicske út burkolatának megerősítése, o országos és térségi kerékpárutak építése.	részben	A térségi kerékpárutak építése figyelembe van véve a PG 17-es projektben.
23	Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal	GINOP: Legfontosabb eleme a kis- és középvállalkozások támogatása (a támogatások 60%-át a gazdaság beindítására és foglalkoztatás növelésére kell fordítani). Indokolt ezért Mór és térségének, vállalkozóinak felkészítése, pályázati aktivitásának növelése, a multinacionális gazdasági társaságok beszállítói programjához való csatlakozásának elősegítése, továbbá a szakképzés és a helyi gazdaság igényeinek az összekapcsolása.	igen	Ezt figyelembe vettük a PG5, PG6, PG7 projekteknél.

Sorsz.	Szervezet	Észrevétel	Az észrevételt a tervezők elfogadják? (igen / részben / nem)	Magyarázat, indoklás
24	Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal	Mór, Bodajk, Fehérvárcsurgó, Iszkaszentgyörgy, Csókakő turisztikai lehetőségei, nemzetközi kapcsolatai értékes részét képezhetik a kulturális-turisztikai koncepció továbbfejlesztésének.	igen	Közvetve de a PG11, PG13 és PT3 projekteknel ezt figyelembe vettük.
25	Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal	- TOP: a Fejér Megyei ITP részletezése szerint	igen	A stratégia 4-2 fejezete kiegészítésre került ezzel a felvetéssel.
26	Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal	A megyei területfejlesztési koncepció mellett indokolt kitérni a Fejér Megyei Területfejlesztési Programhoz, illetve Fejér megye Integrált Területi Programjához való illeszkedés bemutatására is.	igen	A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata fejezet nem tért ki Fejér Megye Területfejlesztési Programjára, illetve a megye Integrált területi Programjára. Ezek illeszkedésének bemutatásának pótlása megtörtént. Megalapozó munkarész 1.2.2. és 1.2.3. fejezet.
27	Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal	Indokoltnak tűnik egy Mór és térségére (illetve Fejér megye egész területére is) az ingatlanviszonyok , az ipar, kereskedelem, szolgáltatás, lakásépítés céljára alkalmas területek folyamatos bemutatására és hasznosítására vonatkozó rendszer (dinamikus adatbázis) kialakítása.	igen	Alapvetően túllép az összehangolás feladata Mór hatáskörén. Ez megyei szintű feladat lehet, amit Mór támogat. Az ITS-be kiegészítés nem került.
28	Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	A településfejlesztési koncepciót tűz-, katasztrófa- és polgári védelmi szempontból nem kifogásolom.	igen	Választ nem igényel, a dokumentumok módosítása nem szükséges

Sorsz.	Szervezet	Észrevétel	Az észrevételt a tervezők elfogadják? (igen / részben / nem)	Magyarázat, indoklás
29	Veszprém Megyei Kormányhivatal	<p>Mór Városi Önkormányzata véleményezési eljárás keretén belül kereste meg a Veszprémi Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Bányászati Osztályát (továbbiakban: Bányafelügyelet).</p> <p>A tárgyi dokumentációt megvizsgálva, a Bányafelügyelet megállapította, hogy a hatáskörébe tartozó szakmai kérdések tekintetében érintett. Mór város közigazgatási területén jelenleg három bányatelek van:</p> <p>Pusztavám VI. szén (bezárás alatt, bányabezárási MŰT 2016.12.31.-ig érvényes),</p> <p>Mór I. homok (termelő bánya),</p> <p>Mór II. homok (termelési MŰT. 2015. 07.06.-ig érvényes).</p>	igen	kiegészítésre került az 1.18.4 fejezet
30				
31		<p>A bezárt Balinka I. szénbánya aláfejtéseinek külszíni hatásterülete Mór DNy-i külterületét és belterületét (Velegi út) is érintheti. Pusztavám VI. szénbánya aláfejtéseinek külszíni hatásterülete Mór ÉK-i külterületét (Árkipusztá) érintheti. Az aláfejtett területek, felszínmozgások által potenciálisan veszélyeztetett területekként ajánlatos figyelembe venni. Az aláfejtések műszaki adatairól a Bakonyi Erőmű Zrt. (Balinka I.) és a Vértesi Erőmű Zrt. (Pusztavám VI.) tud adatokat szolgáltatni. Mór város integrált település fejlesztési stratégiáját megalapozó vizsgálata elkészítésénél csak részben vették figyelembe a Bányafelügyelet hatáskörébe tartozó, fentiekben leírt kérdéseket. A tárgyi tervvel szemben a Bányafelügyelet egyéb kifogást nem emel.</p>	igen	kiegészítésre került az 1.18.1.1 fejezet
32	Csákberény Községi Önkormányzata	A stratégiához hozzájárul. A további egyeztetési eljárásban nem kíván részt venni.	igen	Választ nem igényel, a dokumentumok módosítása nem szükséges

Sorsz.	Szervezet	Észrevétel	Az észrevételt a tervezők elfogadják? (igen / részben / nem)	Magyarázat, indoklás
33	Bodajk Város Önkormányzata	Mór Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) megküldött anyagával <u>egyetértünk</u> ,	igen	Választ nem igényel, a dokumentumok módosítása nem szükséges
34	Schaffer Tamás	Örömmel olvastam a fejlesztési terveket, remélem minél több megvalósul belőlük. De azt sajnálattal látom, hogy Mór város vasúti kapcsolatának a fejlesztése, illetve a Vasúti közlekedés fejlesztésének szorgalmazása, nincs a tervek között. Pedig egy modern fejlődő városhoz illene egy használható vasúti közlekedés is ha már olyan szerencsések vagyunk, hogy van vasútvonalunk. Úgy mint a személyszállítás valamint a teherszállítás terén is. A gazdasági környezet szempontjából, és a cégeknek is vonzó lehet egy jól működő vasúti kapcsolat. Idegenforgalmi szempontból (pl. kerékpáros turizmus) nagy jelentősége lehetne az itt lakók és az ide látogatók szempontjából is.	részben	A jelenleg közlekedő vonatpárok, nem oldják meg a nagy utazási volument képviselő munkába és iskolába járás problémáját. Így a vonattal utazók kis száma nem igényel a személyszállításhoz bővítést. Jelentős szerepe lehetne a teherszállítás területén. A Komárom – Mór – Székesfehérvár tengelyen levő vállalkozások ilyen irányú igényétől erősen függ ennek a vonalnak a fejlesztése. A jelenlegi igények még nem helyezik előtérbe a fejlesztést.
35	Állami Főépítész	Az Eljr. 6. § (2) bekezdése szerint az ITS-t az Eljr. I. melléklet szerinti megalapozó vizsgálat alapján kell elkészíteni, részletes tartalmi követelményeit az Eljr. 2. melléklet tartalmazza. A véleményezésre benyújtott stratégiai részletes az Eljr. 2. melléklet tartalmi követelményeinek megfelelően készült, minden fejezetet és alfejezetet tartalmaz. A megalapozó vizsgálat teljeskörű, az Eljr. I. melléklet tartalmi követelményeinek megfelelően készült, figyelembe véve a település sajátosságait egyes alfejezetek elhagyására, összevonásra kerültek.	igen	Választ nem igényel, a dokumentumok módosítása nem szükséges
36	Állami Főépítész	Az akcióterület kijelölésének pontosítását kérném a következő helyen: 2.2.2.Akcióterület: Gazdaságfejlesztési terület (GT). A Velegi út északi oldalán a Móri víztől és tavaktól nyugtra kijelölt terület a hatályos településrendezési terven erdő terület, melyet javaslok kivenni az akcióterületből, ugyanakkor a kijelölt területtől még nyugatabbra gazdasági terület található, ami a bővítés lehetőségét is tartalmazza.	igen	javítva s 2.2.2 és s2.2

Sorsz.	Szervezet	Észrevétel	Az észrevételt a tervezők elfogadják? (igen / részben / nem)	Magyarázat, indoklás
37	Állami Főépítész	A megadott projektlistában az alábbi ellentmondások feloldását kérem: – A 81-es út négy­sávosítása jogos igény, melyet a rendezési terv Mórt nyugati irányból tervezett elkerülő úttal javasol megoldani. Ennek tükrében nem tudom beazonosítani a „Mór belvárosi részén 81-es úton körforgalmi csomópont kialakítása” című projektet.	nem	A ciklusban a 81-es elkerülő út építése nincs ütemezve. Ezért el kell bontani a magassá­gkorlátozó hidat az Ipari Park mellett a közlekedés biztosítása érdekében. Az elkerülő út a belterületi utak és a lakosság védelmét szolgálja, mivel a túlsúlyos(kamion) járművek tönkreteszik az utakat.
38	Állami Főépítész	A megadott projektlistában az alábbi ellentmondások feloldását kérem: — PG14 számú „Látó­hegyei tavak turisztikai és infrastrukturális fejlesztése” megnevezésű projekt, rendezési tervben szereplő területfelhasználását nem látom biztosított­nak.	igen	Javítva a PG14. Jelenleg folyik a Látó­hegyi-tavak rekultivációja. Turisztikai szempontból a terület túraútvonal részét képezheti.
39	Állami Főépítész	A stratégia 52. oldalán a „Mór város Településfejlesztési Kon­cepciója és Gazdasági programja” címszó alatt az alábbi mondat szerepel: „A város Településfejlesztési Kon­cepciója és Gazdasági Programja jelen tervezési munkával párhuzamosan lett jóvá­hagyva, így a stratégia erősen támaszkodni tudott az e dokumentumokban megfogalmazottakra.” Az Eljr. 30§-a rendelkezik a településfejlesztési koncepciók egyeztetési és elfogadásának szabályairól. A koncepció készítéséről nincs tudomásom.	igen	Javítva.
40	Állami Főépítész	Az Eljr. 28. § (1) bekezdése alapján a koncepciót, a stratégiát és a településrendezési eszközöket a polgármester egyeztetési a partnerségi egyeztetés szerinti érintettekkel a helyi adottságoknak megfelelően, az államigazgatási szervekkel, az érintett területi és települési önkormányzatokkal. A településfejlesztési stratégia tervezetével kapcsolatos partnerségi egyeztetés szabályairól szóló képviselő-testületi döntés nem található a megküldött iratanyagban.	igen	Nem volt ilyen határozat.

Sorsz.	Szervezet	Észrevétel	Az észrevételt a tervezők elfogadják? (igen / részben / nem)	Magyarázat, indoklás
41	Fejér Megyei Kormányhivatal Környezetvéd Főosztály	A Főosztály részéről Mór település Integrált Településfejlesztési Stratégiája c. tervanyagában foglaltakkal kapcsolatban környezetvédelmi, valamint táj- és természetvédelmi szempontból kifogást nem emelek, azt a képviselő-testület részére elfogadásra javaslom.	igen	Választ nem igényel, a dokumentumok módosítása nem szükséges.
42	Fejér Megyei Kormányhivatal Közegészségügyi Főosztály	A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet alapján elkészített anyagot közegészségügyi, környezet-egészségügyi és egészségvédelmi szempontból elfogadásra javasoljuk.	igen	Választ nem igényel, a dokumentumok módosítása nem szükséges.
43	Fejér Megyei Kormányhivatal örökségvédelmi hatáskör	A stratégiai tervben jelölt akcióterület régészeti, illetve műemléki védelem alatt álló örökségvédelmi értékeket érint. A tervezéssel érintett területen található régészeti lelőhelyek, illetve műemlékek pontos lehatárolása érdekében kérjük szíveskedjenek megkérni a Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ Nyilvántartási Irodájától (1014 Budapest, Táncsics Mihály u, 1., 1535 Budapest, Pf. 721., tel.: +3612254800) (a továbbiakban: Forster Központ) a közhiteles adatokat, illetve a pontosított adatokat vezessék tovább. A Kr. 6. § (2) bekezdése alapján a stratégia készítése során az 1. melléklet szerinti megalapozó vizsgálatokat szükség szerint aktualizálni kell, amely tartalmi követelményeiről a Kr. 1. melléklet 1.14.6. pontja (az épített környezet értékei) rendelkezik. A helyzetfeltáró munkarész 1.14.6.1. pontjában a régészeti lelőhelyek száma (35 db.) pontatlanul kerül lett megjelölve. A Forster Központ által nyilvántartott régészeti lelőhelyek száma Mór város közigazgatási területén 49 darab. Kérem ezen adatok pótlását/javítását	igen	A 1.14.6.1 Kiegészítve és javítva lett.

Sorsz.	Szervezet	Észrevétel	Az észrevételt a tervezők elfogadják? (igen / részben / nem)	Magyarázat, indoklás
44	Fejér Megyei Kormányhivatal örökségvédelmi hatáskör	Mór város központjában lévő egyedileg védett műemlékek száma és jelentőségteljesége indukálja, hogy ezek összessége műemléki jelentőségű területté váljon. Javasolom ennek együttes védelmét.	részben	A jelenlegi érvényes örökségvédelmi hatástanulmány alapján van meghatározva a műemléki jelentőségű terület. Új hatástanulmány alapján ez módosulhat.
45	Fejér Megyei Kormányhivatal örökségvédelmi hatáskör	A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 85/A. § (1) bekezdése értelmében, ha a településfejlesztési koncepció készítésekor nem készült, vagy a rendezés alá vont területre nincs örökségvédelmi hatástanulmány, vagy van, de az tíz évnél régebbi, akkor azt a rendezés alá vont területre el kell készíteni. Az örökségvédelmi hatástanulmány és az értékvédelmi terv részletes tartalmáról a régészeti örökség és a műemléki érték védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 39/2015. (III. 11.) Korm. rendelet 12. melléklete rendelkezik.	igen	Bekerült a PÉ20 projektbe.
46	Fejér Megyei Kormányhivatal ingatlanügyi hatáskör	A megküldött dokumentáció szerint az integrált településfejlesztési stratégiában szereplő kulcsprojektek és akcióterületek a nagyrészt meglévő belterületen helyezkednek el, termőföld igénybevételt egyedül a meglévő iparterület bővítéséhez irányoz elő. Tekintettel arra, hogy kis területű, indokolt termőföld felhasználással számol a stratégia, ezért a termőföld mennyisége védelme szempontjából a stratégiát nem kifogásolom.	igen	Választ nem igényel, a dokumentumok módosítása nem szükséges.